

KOSZORÚ,
SZÉPLITERATURAI AJÁNDÉK

A^o

TUDOMÁNYOS GYŰJTEMÉNYHEZ.

1 8 3 4.

Tizennegyedik Esztendei Folyamat.

P E S T E N,

PETRÓZAI TRATTNER J. M. ÉS KÁROLYI ISTVÁN
KÖNYVNYOMTATÓ - INTÉZETÉBEN.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

N Ó - K E R E S É S .

Hogy maradjak én nőtelen ?

Rideg ez élet szertelen !

Nincs barát, nints rokonfelem ,

Ki sorsát fel ossza velem.

Ezrek közzé is helyhétve

Ugy élek, mint száműzetve.

Nem őrzi javam senki sem ;

Bitangra jut keresetem.

Kiket hagynék elhúnytommal ?

Rút emlékemet, 's átkommal

Égre jajgó sok lányokat

Ha cserbe hagynám azokat.

Nősödöm hát: de kit vegyek ?

Mellyiknek a' férje legyek ?

Sorba őket ki számlálja ?

Mindeniknek más formája.

Sok ám a' szép, sok ám a' jó :

Sok is a' kivetni való.

A' mennyi Húgomék' bájok,

Majd annyi lessz a' hibájok.

Puhák lesznek a' kövérek :

Mérgesek az ösztövérek.

Az ifjú fonnyaszt hevével :

Az éltes emészt zsémbjével.

A' magas jár hajladozva :

Az alacsony ágaskodva.

Az fejét ajtóba veri:

Ez a' fogast fel nem éri.

Szókének halvány ajaka:

Barnának füstös a' nyaka:

A' szépre sok nyalánk nevet:

A' rút csömört ad, nem hevet.

Gazdag papucs alá szorit:

Szegény csak kóldúst szaporit.

Az eszes lány nyakamra ül:

Butátul orczám szégyenül.

A' művész betanúlt lyánya

Mesterségét szánja, hányja.

Kalmaré les vásárokat

Venni 's eladni valókat.

A' nagyobb rangú nő megett

Le kell tennem a' süveget.

Ha csekélyebb sorsút veszek:

Gúnyló nyelvek tárgya leszek.

A' szük markú lessz fősvényé:

A' bő kezü tesz szegényé.

A' nagy gazd'asszony kegyetlen,

A' szelíd nő lesz ügyetlen.

A' beszédes fület fáraszt:

Szóttalan únalmat áraszt.

A' víg kedvü gyanúba jö:

A' komor egy borúlt felhö.

Az ösmerős igen merész;

Idegen alattomos lesz.

A' helybéli sokat tud rám:

Külföldi nem szokik hozzám.

Isten! bocsásd nyelvem' élit!

Kezem, orczám, hátam fél itt

Hogy recenzióm puffokat

Kap a' lyányoktól nagyokat

No de szépek! szebbnél szebbek!

Nemünknél is nemesebbek!

Reménylem, megbocsátotok:

Ha kihívom egy társatok.

Jaj! de csak egyet vehetek

Szép Angyalkák! közületek:

Többel nem esketnek meg, nem;

Egyel kell megelégednem:

A' ki nem sovány nem kövér:

Nem törpe, padlásig sem ér:

Ki nem szőke, sem fekete.

Ez nyerte meg szívemet, e'!

Nem jó nagyon gebeszkedni

Nem jó semlyékbe süljedni

Ha nincs veszély, a' középeni

Járni, lenni legjobb épen

Sem sok sem kevés lessz, a' ki

Hogy szeret, tegnap vallá ki.

Szép Esztike, jó is Fáni:

De szívem birja Meláni.

CS. M. Losontzról.

C. CLAUDIANUS EPIGRAMMJAI

Verónai öregről.

Boldog az a' ki saját örökén vénül meg: azon ház

Látja megőszülten, hol fiukorban örült.

A' ki azon fővenyen veti föl, botjára nyugodva,

Hajloka' száz évét, hol maga csuszni tanult.

A' sors öt forgó zaja közt nem hánytva vetette,

'S vándor után idegen föld' vizeit nem ivá.

Nem félt szirteket és hadi kürtszót 's pörlekedő zajt,

Mint nyereségűző, harcz'fia, a' vagy ügyész.

Járatlan, zajgó várost nem sejtve közelben,
 Nyílt ég' leple alatt éli vidám idejét.
 Új gabonáról 's nem Consulról számol időket,
 Őszt jelel almája 's gyöngé virága tavaszt.
 Térmezején nyugoszik le 's kel föl elébe az új nap,
 'S ettől egyszerűen méri ki nappalait.
 A' nagy cserfát mint csemetét ismerte, 's az erdőt
 Látja kivénülten, melly vele egyidejű.
 A' szomszéd Veróna kinek, mint India, messzebb,
 'S Persia' öblének tartja a' bénai tót.
 Ám tagain tűz erő szökdel még, bár ez erős ősz'
 Fürteiről száll már harmadik életidő.
 Járjon más, utait a' távol Ibéroki üzze,
 Úta lesz annak több, élete ennek üdösb.

ARCHIMEDES' GOLYÓJÁRA.

Jupiter a' nagy eget látván kis üvegbe szorítva.
 Elmosolyodva imígy szólala társaihoz:
 Ennyire ment-e tehát a' halandó elmetehetség,
 Hogy művem adná egy gyöngé golyóban elő?
 Lég' erejét, dolgok' folyamát, 's törvényit az égnek,
 Íme művében elő adta Syracusi ősz.
 A' beszorított szesz forgat csillagzatokat, 's az
 Élő művet bizonyos mozdulatokra viszi.
 A' költött nap az ő utján megfutja ön évét,
 'S új hónappal az ál Cynthia vissza kerül.
 'S már örül a' bátor szorgond, mozgatva világát,
 'S véges erőjével csillagot útra tanít.
 Nem csuda Salmóncus, a' bünnélküli dőbörgő;
 A' természettel versenyez a' kicsi kéz.

SZÉPNEK SÍRIRÁSA.

Fárka - szabály: tilos a' szépnek fennálni sokáig
 Gyorsan alárohan a' nagy: bukik a' mi magas.
 Itt is szép nyugszik, ki Venus' báját örökölte,
 'S ronda irigységet vont le magára e' báj.

A' SZERELMES SZEGÉNY.

Pusztá szegénység és sanyaru Ámor kinez engem;
 De türok éhséget, nem türi keblem Erószot.

M Á S.

Engem, ehés nyomorút szerelem' nyila éget: ezen két
 Baj közül a' korgó has nem igen szomorít.

SZ. D.

F E L H E V Ű L E T E M.

Mért dobogsz mejjem, mi erő feszít? Ó
 'S melly parázs éget remegő szívem? tán
 A' szerel'mnek drága malasztja szállott
 Rád az Egekből?

Sejtem Ámor mennyei ihletednek
 Báj hatalmát mert valahányszor Emma'
 Ékeit képzem heves érzetem forr
 'S lángal özönlik.

Vágyaim mind Emma felé repesnek,
 'S édes ösztön vonsz kebeléhez engem',
 Ott reménylven (bár ne csalódna lelkem.)
 Életem idvét.

Nincsen a' már kétes időnek olyan
 Pontja, nincs olly perczenet, a' mi Emmám'
 Képit elméméből kiszakadva lenné,
 Mágnesem ő már.

Hajh! de a' kétség, 's habozó reménynek
Tengerén hullámok ijesztik útam';
Süllyedek! nincs, nincs menedék, ha nem nyujt
Védkezet Emma.

Szív sovárgásom mi nagy Emma, hogyha
Aztat ellátná, csak aczél kebellet
Birva szemlélné könyörület, és szív
Hajlata nélkül.

Szállj le, bár ó égi Malaszt azon szűz
Mejyre gerjessz lángot erántam Emma
Szíviben; tárj mennyet előttem, a'vagy
Hő tüzem' olcsd el!!

B A R Á T O M H O Z.

Földi kényünk lám mi különböző! itt
Botra támaszkodva elégedetten
Nézel a' réten legelő juhnyájra
Pásztor Amintás.

Ott ekéjét tört terenyében tartja
Egy Paraszt; itt harmait őrzi ébren
A' kolompaszó hangja után bolyongó
Éjjeli Őkrész.

Itt hogy únalmát kikerülje, gondos
Homlokán folyván heve nedve, ének
Közt ujjabb módit, 's csuda mívet alkot
A' Zseni mester.

Szinte ének szóval evedzik a' mély
Tengeren járó, 's mikor elhagyá már
Honnja földjét mejj dobogás közt vágy
Vissza, 's előre.

A' heves bajnok felövedzve kardját
Tűrhetetlen várja az ütközet' száz
Vészeit, 's vérző sebivel dicsekszik
Sirja előttis.

'S már közel vesztéhez az elragadt szív.

Száz sebekkel telve, kitépve mint a'
Héjja körméből kikerült galamb, ugy

Tére magához.

Most már képzell örömére vissza

Nézve elborzad szabadult szívem nyög.

És szerelmétől iszonyodva, nyugtot

Sírva keresgél.

Ám ha nincs rám szánva nyugalm, epedjek

Szüntelen, nem bánom, örökre vérzek,

Csak szerelmem Tárgya legyen megáldva

A' magas égből !!!

KISS EDNRE.

A' H A J N A L H O Z.

Csendes hajnal! hűs karjaid közé

Borulni kijöttem én,

Kire szárnyad bal'samát öntözé

Boldogságom' kelleménn.

Itt a' szép pá'sit' párnájánn,

E' bimbózó kis liget' homályánn

Imádom jótétedet.

Itt várom fel sűgáridat, mellyek

Védnek sok boldogtalant;

Itt halgatom, mint kél fel zűrejjek

A' póroknak ott alant; —

Innen nézem egy rakásra,

Mint ébred az ember, hogy egymásra

Viszont irigykedhessen.

Itt lesem jöttödöt, — de jaj, oda

Ró'sás fáklyád, 's nem lobog! —

Ah, nézd szivem is buba sodróda,

És most zokogva dobog.
Oh fogadj-bé kebeledbe,
'S könnyben rezgő szemeim kössed-be
Harmat - emlőd' tejével.

Kedves hajnal! te voltál barátom
Mosolyó napjaimba,
Most is csupán te hozzád botsáttom
Panaszom' fájdalmimba:
Ne, ah ne hagyj-ell engemet,
Enyhítsd meg búa sajtó szívemet,
Légy jóltévő orvosom.

P A N A S Z.

Bánat égeti szívemet,
Szégyen ortzámat,
Sóhajtás tölti mejjemet,
Panasz jaj számat.

A' Sors ellen tusakodtam
'S vívtam untalan;
Reményemért iparkodtam,
'S mind haszontalan.

Lezúzott a' sors kereke
A' porba szintén;
Oh, ily mostoha gyermeke
Nincsen több mint én.

Fáj az égtől üldöztetni,
'S eltaszítatni, —
Szégyen a' czélt nem érhetni,
És gúnyoltatni.

Az eszem nem talál módot
Hogy segítene, —

A' szívem átt szakadkodott,
'S nints erő benne.

Ha most ez ész semmivé, 's e'
Szív porrá mállna:
Rajtam az ég, büntetése
Jótetté válna.

A' V É R T E S B E N.

Sötét erdő,
'S ködbe ferdő
Hegyek' ormója,
Kis források,
Horpadások,
'S barlangok' ekhója —
Ti öröm hazáji,
'S szelidség' bástyáji!
Kebletekbe
Végyetek-be
Engem' is lakosnak:
Az emberek
Közt nem merek
Lenni, — rég mardosnak,
'S csaknem eltaposnak. — —
Nincs komorság,
Nincs Latorság
E' kívántt helyben, —
Sem dühösség,
Sem döllyfösség —
Mint sok érző mejjben.
Itt békesség lakik,
'S az életben a' kik
Üldöztetnek
Itt lelhetnek

Csendes boldogságot:
Hát szenvedő,
'S epekedő
Vesd-meg a' világot,
'S élj itt vígasságot.

A' K E L Ő N A P H O Z.

Isten hozott! reménységink'
'S örömink nevelője, —
Isten hozott! sok inségink'
'S fájdalmink felköltője:

Te a' vígadó bőségnek',
'S szabadságnak osztója, —
Te a' kesergő szükségnek,
'S bús rabságnak adója —

Te ditső Nap, te mennyei
Követ! e' Szív' érzései
Ímé hozzád sietnek:
Fogadd-el tiszteletnek.

ORMÁNDY ISTVÁN.

KÖROS LEÁNY DALA.

Érett szőlőből lett az édes bor.
Ugyan mikor kerül én rám a' sor?
Higyétek el, olly érett vagyok már,
Mint a' mezőn maradt tengeri szár.

Még sem akar senki is megkérni,
Pedig könnyen össze tudnánk férni:
Nem nézném én millyen vak vagy sánta,
Csak hogy árva szívemet megszánta.

Lánytársaim elfognak mellőlem,
 So'sem tudom, mi lesz én belőlem:
 Elmúlt fehér de zöld farsang jö még,
 Ebben én ifj'asszonyá lehetnék.

De búmra kerül egész férjfi nem,
 Pedig úgy rájok meresztem szemem,
 Hogy szerelmemből mi sem marad ben
 Az, én könnyörülő jó szívembenn.

Ó ha egy férj nékem is jutna már,
 Be őrizném, mint kintset a' vas zár,
 Mert ha csak Újhelybe menne is el,
 Szemem telnék folyó könnyeimmel.

Szívededten várnám haza fele,
 Ajtóm kapum mindig tárva lenne,
 Ha valami veszély érné útján,
 Elájulnék hétszer egymás után.

Ha ma egészsége megváltoznék,
 Hónap értte már pap imádkoznék,
 Hét orvos és én őrszeném ágyát
 Ugy töltenénk szeme' szive vágyát.

Ha meghalna, könnyem addig folyna,
 Mig egy jámbor ismét meg nem szánna
 'S bár hajlott korában életének
 El nem venne hű feleségének.

K. D. S. Patakon.

B I Z O D A L O M.

Sűrű föllegként kele a' nyomó gond
 Bús szívemben föl, 's kifakadt könnyekkel
 Nyögtem: „Ah sajkám, lesülyedsz, tenéked
 Nem mosolyog part.

Nem mosolyg révpart! de sötét borúlat
Hempelyeg zúgó habu tengeremre,
'S tornyosan nyúlnsk magas ormu sziklák
Szerte körülem.“

Már erőm elhunyt, buta fájdalommal
Reszketett lelkem, ha fölöttem a' menny
Lángja dörgéssel röpösött, eveznem

Nem lehetett már :

'S im köd éjszínü lepelén tul, Isten!
Zöldülő partot mutatott előmbe
Ujjod, ah távol; de „neked virúl az“

Hallva vidúltam,

'S könnyeim szüntek: kebelembe fűntebb
Bizalom szállott: leborultam és mély
Tisztelettel nyílt vala szám 's szívem meg.
Téged imádvá.

Lángoló szárnyon röpül e' kebelből
Hódulat néked, Te leszesz szünetlen
Váram, és akkor komor a' jövendő
Nem lesz előttem.

Változékony köd fűdi a' kegyeknek
Kútfejét nálunk, dagad az 's kiszárad
Gyorsan: a' szomjú bizakodva hajlik —
Rá, 's nem ujúl - meg.

Ámde kebledben, könyezők' reménye;
Szünetelen szent láng lobog és ki nem hül,
'S a' ki sok gond nyomta fejét karodra
Hajtja föléled.

SZABÓ DÁVID.

EGY IFFIUHOZ.

Boldog csillag alatt szültek 's a' szerentse mosolygó
Karja nevelvén lány pelyheiben be takart

Kétségben bár senki se hozza Barátom e' szóllást
 Úgy e'? De veszni hajult indulatid ha tenyész.
 Bámulván a' Világ 's Könnyet hullajtva te romlott
 Erkölcsödre csudál, hogy Buzogányos Ösid
 Fényes nyomdokait motskokkal hintve be mázlod
 És a' Nemtelenek durva során alul ülsz;
 Mert a' Virtusnak, ha nemesség, ösztöne mindég,
 És a' derék bölts ész czélra! előre. — röpül

E P I G R A M M Á K.

Mennyei józan okosság tükröd előmbe mutassad,
 Hogy látván magamat, 's czélra tekintve halok.

Legbizonyosbb örököm bánat 's fájdalom szivemnek,
 Mellyet az édes anyám még hagyta holta előtt.

Melly mosolyogva kecsegett Képzeletim, 's eleintén
 Melly édes 's később bánatok üdzik' erem.

Eszközöket keresünk az idő hamarébb le folyásán
 'S kergetjük addig, mig örök éjbe terül.

Kettős Vélekedéseknek vitatása kitüntet
 El rejtett szikrát; melly feledésbe merült.

Gondolatot szokás végez 's teszi többbe vagy egyes
 Ülteti ez Thronban 's embereket le suhint.

Mindent megfontolj, 's választva keresd a' szerelmet
 Hogy tövisekre ne lépj, 's életed éjbe ne zárd.

Inkább mások kárán ébredvén igyekezzél
 Mint későn serkenj 's károdat ügybe se vedd.

KOVÁCH LAJOS.

A³ GONDVISELÉS³ UTJAI.

Párisban nem rég némelly előkelő lovag régi nemes házból eredett kisasszonyt veve nőül, és a' két házastárs ritka 's boldog egyetértésben élt. Több évek óta még is békejüket néha néha lassu bú zavarta, birtokuk és erényeiknek örököszt ohajtván. Végtére ezen kíváncz-jukat kihallgalta az ég, egy örökösstel áldván meg frigyöket. Egészen új életbe varázsoltattak-ált ezen szeretett gyermekjek létevel: vagy inkább egészen szivöknek ezen kedvenczében éltek, és jövő boldogságának megalapítására némelly terveket eleve képzelgetének.

A' fiu, ki Lajosnak kereszteltetett, nem ért még egy aratást, midőn az, ki az ember sorsát igazgatja, ennek is folyását, és pedig egészen különböző mód, tűzteki, mint sem talán a' szülőknek módfeletti szeretete azt neki készíté. A' lovagnak vala egy öcsese, ki akkori szokás szerint, Amerikával összeköttetésben lévő kereskedői társasághoz állott, hol is ő több évek óta lakván, vagyona milliomokra növekedett. Ez egykor bátyjának a' legérzékenyebb kifejezésekben ira, milly igen vágyna vagyonával együtt szeretett honjába visszatérni, és milly sulyosan esik neki, hogy szive ebbeli kívánczját nem teljesítheti, minthogy rontolt egészsége az utazást nem engedi meg. Jól érzi ő, folytatá, élte végét közeledni, azért ő végintézetét is már elkészítvén, bátyját egész vagyonának általyányos örökösévé tette azon nyilvános kikötéssel, hogy testvéri szeretetét nyilvánítaná iránta, Amerikában teendő látogatásával, hogy vég órája előtt még egyszer testvérjét karolhatná, és szeretetteli szavaiban gyönyörködhetnék.

A' lovag tünődék magában, mit tegyen; de sokáig határozatlan maradt. Csaknem haldokló öcscsének vég kérelmét megvetni sajnálta, 's maga is ohajtotta azt

még egyszer ez életben látni. Egyébiránt érdemes vala olly nagy vagyont magának biztosítani, melly olly szívesen ajánltaték testvérétől, és neki sok jók forrásává lehet. Nemis a' veszélytől félelem vala, melly őt ezen tengeri uttól visszaretenté; minthogy bajnokságáról ismeretes vala; határozatlansága különösen onnan eredt, hogy mint jó férj és atya, igen nehezen tekelheté el magát nője 's fíjának olly hosszú ideigleni odahagyására; még kevesebbé pedig azoknak olly veszélyes utazásra magával vitelére.

Azonban nője, noha nem kevesé illetődött meg ezen meghívásra, csakugyan mint okos asszony attól nem akart vonakodni; ne hogy egykor szemrehányást szenvednie kellene, hogy ellenzése által fíjok vagyona tetemesen csorbult; még is szeretetteli szavakkal nyilatkoztatá ki férjének, hogy ha az utazásra száná magát, őt minden esetre késérendi. — Sikeretlenek valának a' lovagnak legnyomósabb előterjesztései, mellyekkel az, olly hosszú tengeri utazásnak minden veszélyeit és bajait igen élénken festé, egyetlen kedvelt gyermekük gondját szívére köté, és buzgón kéré, hogy házassági szeretetök egyetlen zálogát idegen kezekre ne bizná. Mind ez meg nem rendíthette a' hölgy abbéli szilárd elszántságát: hogy vele veszélyt, bajt, éltet és halált megosztand; és akarhatja ellenére is meg kellett engednie, hogy az őt mint hű utitársnéja követhesse.

Midőn az indulásra minden készen vala, a' kisdedet áltadák házi barátjoknak, ki évek óta egész bizodalmutat bírá; gyámává rendelék őt visszatértökig, és legkiterjedtebb hatalmat adának neki minden ügyeinek maga legjobb tudomása és tetszése szerinti elintézésére. Szívének gyengéd kedvenczét legsűrűbb könyvek közt ölelé az anyja, és határtalan könnyezett. Mert aggasztó sejtés mondá belsejében, hogy azt többé soha nem látandja. A' lovag szívét is mély szomorúság fogá-

el, és mindketten vigasztalatlan 's némán léptek az őket messze világ részébe viendő hajóra.

Csudálatos, hogy a' gyötrő sejtések gyakran előpostái a' nagy szerencsétlenségnek, mint éjnek az alkonyat. Ha az ember őket mindig jól értené, hány súlyos bajokat kikerülne! A' mit tehát mind a' két fél előre sejtett, a' nélkül, hogy elég bátorságuk lenne azt egymásnak költsön megvallani, nem sokára legborzasztóbban kezde valósulni. Alig valának egynehány napig a' mély tengeren, a' hajónak ellenkező széllel kelle küzködni, és egy rettenetes szélvihar nem sokára a' hajót olly erősen csapta a' sziklafalhoz, hogy az egész hajónép tengerben találá sirját.

Huzamos idő folyt-le, míg tisztí tudósítás érkezett a' fővárosba ezen hajó elvesztéről, és a' gyám azt megtudá. Azt vélnék, hogy ez irtóztató eset megrázta őt, és szeretett barátjának 's nőjének halálát fájdalmasan könnyezte. De nem ugy volt. Beteljesedett rajta ama mondás: Gallérodnak se higyj! Már rég éledezett ezen képmutató szívében azok elvesztének ohajtása Alig esett értésére e' hir, minden haladék nélkül lépéseket tőn ezen nemes nemzetség pompás palotája, tőkepénzei és javainak magáévá tételére, a' mi kiterjedt meghatalmazottságánál fogva nem volt nehéz; a' gyermeket pedig egészsége gyengültének örve alatt a' fiók tartomány-nak egyik ismeretlen falujába küldé, és vele együtt valami kevés pénzt olly írásbeli kötelezéssel adata-ált egy szegény földmivesnek, hogy évenként ugyan annyi tartáspénzt küldend neki.

Ott nevedék a' szegény árva, nyomasztó szegénység és elvonultságban, míg a' hiteszegett áruló atyai örökségében tobzódott. Mert azt egy gyakorlott ámitónak edzett ravaszságával magához vonta, és annyira száműze szívéből minden emberi érzetet, hogy szegény gyámitványáról egészen megfeledkeznek, 's még csak a'

szükséges táplálatára kívánt csekély összeleget sem küldené meg a' szegény embernek, tett ígérete szerint. Ez azonban szereté a' kis Lajost, mint ön gyermekét; és nem tekintvén ezen, neki olly igen fájdalmasan esett megcsalását, istenfélőleg és leglelkiismeretesb gondal nevelgeté őt. De minthogy ő is felette szegény, és saját gyermekeivel is terhelve volt, 's egyedül kézi munkájából tengődött, sőt gyakran maga is szükségét szenvedett, végtére legjobb akaratja mellett is lehetetlen vala további táplálatáról gondoskodnia.

Kilencz évet ért Lajos, midőn gyámszülei szívzsakasztva kijelentették neki, hogy ő nem saját fíjok, és már tovább nem tarthatják. Könny-özönre fakadt a' szegény fiu ezen lesujtó kijelentésre; mert teljesen áltlátá helyzetének rémitő alakját; mindazáltal elég belátása és nemes érzése volt, — továbbá gyámszüléinek terhökro nem lenni. Ezek tanakodának jövendőjéről, és javaslák neki, hogy a' fővárosba menne; hol őt egy ismeretes éltés asszonynak ajánlották, ki a' szegény jövevényeket szívesen szokta befogadni. Midőn a' fiu ajánlásukat elfogadá, kerestek neki odáig vivő alkalmat, és egy, gyámnoka kezével irt, és aláirt levelet is adának kezébe, 's a' hangosan zokogót azon reménnyel biztatak, hogy ezen irat által talán valódi szüléit, avagy legalább gyámnokát kitudhatja. Ő hát gyámszüléinek könnyeitől és áldásteli kívánatitól kísérve elindula a' nagy világba.

Szegény! igazi szív fájdalommal késérendő 's könnyezésre méltó! Valóban illy helyzetben nem tudna mindenki magán segíteni, és épen kilencz éves korában. De megtanítja az embert a' nyomoruság. Fölnyitja a' szemeket, és gyakran igen elméssé tesz akárkit is. Való; hogy gyakran az alacsony érzésűeket a' roszra csábítja; a' nemes szív pedig virágzik benne, mint rózsza a' tövis között; és tudjuk a' nagy emberek történeteiből, hogy ők ezen kemény mostohaanya nélkül soha nagyságukat

el nem érték volna. A' ki korán megszokta a' szükségét és nyomoruságot, annak későbbben nem esnek olly nehéze a' nagy nélkülözések is, tanulja az Isten ajándékát inkább becsülni, mint a' szerencse kedvencei, kik bőségben születtek és neveltettek. A' hol az isteni félelem magva korán a' szívbe oltatott, ott mindég szépen virágzik és gyümölcsözik az. A' szónak legvalódibb értelmében érezte a' szegény árva, mit tesz a' téres világban magán lenni; érezte, hogy egyedüli atyja az Isten, és őt buzgó szívvel hívá segédül. Kinek imádságát hallgatja az meg, ha egy jámbor árvának fohászira és sirámira nem indul ő, ki magát olly gyengéden özvegyek és árvák atyjának nevezi a' szent írásban!

Megérkezék hát Lajos a' nagy kiterjedésű fővárosba, és mikép elhült ennek látásán, pezsgésén! Szorongva, igen szorongva tekintte jövődjé eleibe. Egyébiránt a' nemes szívü öreg, kinek ajánltatott, jóltevőleg fölvevé őt, és az elhagyatott gyermekén szánakodásból megilletődött. Hanem, minthogy maga is igen szükölködő vala, és keveset segíthetett rajta, felőle szorgoskodva tanácslá neki, hogy keressen valahol egy nagy házat, hol bizományokra használtathatnék, 's az engedelmességhez szokott Lajos jóllehet nem kevés idegenséggel elfogadta a' tanácsot. A' vakeset vagy inkább minden dolgot kormányzó isteni gondviselés őt egy nagy és tehetős ember palotájához vezeté, ki egyszer'smind Parlament tanácsnoki hivatalt viselt. Ennek házi tisztjei neki valóban munkát is adának.

Már több napokig forgolódott Lajos ezen házban, midőn egy szép estvén a' tanácsnok, inasától kísérve, gyalog sétála haza, 's a' gyermeket történetből a' kapu alatt megpillantá. A' gyengéd kor, nemes arcz, és a' gyermeknek tartaléktalansága egész figyelmét elfogta, minthogy ő is több szeretetre méltó gyermekek atyja volt. Igen szelédön lebecsátkozáék tehát hozzá, és kér-

dé: ki vagy fiam? — Egy szegény árva, Nagyságos Uram! — 's kik valának szüleid? — Nem tudom Nagyságos Uram! — Ez különös! honnét való vagy tehát? — Azt mondják nekem, hogy e' városban születtem, Nagyságos Ur! — Így tehát tudod, hol laktak szüleid? Megengedjen Nagyságod, én csak néhány nap óta vagyok itt. — Hol voltál hát előbb? — Messze ben a' fiók tartománynak egyik csekély falujában Nagyságos Ur! Hogy jutottál oda? — Ugy mondják, hogy oda mint egy évü gyermek vitettem. Az óta senki sem tudakozódott felőlem? — Így ezen kérdés és felelet váltás által végtére a' tanácsnok megtudta, hogy gyámszülei, kik magokat is alig tudták szükölködőleg táplálni, azt vélték, hogy jól fogna tenni, ha a' fővárosba indulna, hol esupa ész által sok ezerek gazdagságra és tisztségekre jutottak; és őt egy asszonynak ajánlák, kinek tanácsára táplálását mint szegény biztoscska keresi. Hanem ezen szavaknál, mint ön balsorsán megilletődött, keservesen kezde a' gyermek sirni.

A' nemes tanácsnok azonnal elküldé egyik szolgáját az öreg asszonyhoz, és az által megtudá, hogy a' gyermek csupa igazságot mondott; hihető ő valamely előkelő nemzetségből ered, gondolá, hanem származása mély titok leple alatt lappang. — Ezzel az Ur a' legérzékenyebb részvétre indult, és szeretettel kérdezé a' gyerkőczét: ugy-e jól esnék, fiú, ha valaki gondoskodnék felőled, és valami jobbra tanítana kenyered szerzése végett? — Ó, Nagyságos Ur, felelé könnyes szemekkel Lajos, melly örömet csókolnám illy jóltévőnek kezeit 's lábait! Bizonyára iparkodnám e' nagy kegyelmet megérdemleni! — No no, mond a' tanácsnok, majd meglássuk; és azonnal a' gyerkőczét a' palotába vezettette, és őt tetétől talpig ujonan ruháztatta. Valóban Lajos az uj öltözetben ollyannak látszék, mintegy előkelő házbeli gyermek, és olly szerényen 's illőleg viselé ma-

gát, hogy az Ur legforróbb örömöt érze jól alkalmazott jótéteményén, 's elhatározá származásának titkát kinyomozni.

Kevés idő mulva egy helyet bérelt-ki neki a' táplá-iskolában; és Lajos jöltévőjének tett ígéletit hiven megtartá. — Szorgalmas és erényes viselete által annyira kitünteté magát tanulóársai között, hogy gyámnoka őt tanítatni kezdé. A' Gymnasiumban is bámulást indított az ifju tanuló, és egynehányszor gyámnokának örömöt szerzett az iskolai első jutalmak megnyerésével. Gyámnokának irántai szeretetét pedig olly magas fokra nevelte, hogy az őt philosophiai tanulásiban éltesebb fíjainak társul rendelé, és az ifjabbaknak vezérlését rábizá. Ugy tartaték most, mint a' nemzetség tagja; és hártalan alázatossága, képmutatásnélküli jámborsága 's magaviseletének illendősége által mindenek szívét megnyeré. Magok a' tanácsnok leányai sem örömet nélkültek őt saját körökben; különösen pedig Vilhelmina a' legfiatalabbik igen hiven vonzódott hozzá érzelmeinek szembetűnő egyenlősége miatt.

Azonban Lajos soha el nem feledkezék viszonyairól, a' mi bizonyosan száz másoknál megtörtént volna kiket illy szerencse magokon túl ragadott. Mindig szeme előtt tartá, hogy csak gyámnoka kegyéből él; soha el nem mulatta az alkalmat hálásnak mutatni magát iránta, és a' háziakat gyakran csekély kedveskedésekkel meglepni, mellyek ugyan, ha magokban nem szembetűnők is, még is igen irányosan hálás szívre mutatnak. Ez vala egyik, mi által napról napra jobban megnyeré mindeneknek irántai szeretetét. Törvény-pályáját elvégezvén huszonhárom évü virágzó ifjává vált. Gyámnoka, ki azonban elnökké lett, iparkodott neki a' Parlamentben titoknoki irnokságot szerezní; hanem előbb, a' miért eddig hijában fáradozott, származását akará kinyomozni. E' felől már többször értekezett vele; sőt

magok személyesen is tudakolódtak felőle ama csekély faluban, hol Lajos első gyermek éveit leélte, de céljokat nem érhették. Már az elnök kezdé eziránti reményét letenni, a' midőn egyszer csendesen Lajosának szobájába lép, és őt valami különös elmélkedésen lepi.

Mit csinálsz itt fiam? kérdé őt. — Nagyságos Ur, mond Lajos, 's lángoló pir futá-el orcáját, ha kegyedet itt gyanithattam volna! — Ezen szavaknál több holmitket, mellyeket eddig nagy figyelemmel vizsgálta, iparkodott nyalábba kötni, és gyámnoka elől elrejtteni. Van titkod előttem? mond az elnök. — Tétován álla Lajos. Végtére magához térvén, mond: Nagyságos Ur ma tizennégy éve, hogy az ég, nem érdemlettem kegyelme által, engem kegyed oltalma és szívességébe helyezett. De olly sok kegye döllyföt nem támaszta bennem, és mindenkor eszemben tartom, ki vagyok; és hogy mindent kegyed jóságának köszönhetek. E' végre szemlégetem néha azon öltözetet, mellyben kegyed palotájába léptem. Nézze Nagyságod, itt a' silány és durva paraszt dolmány, itt a' foltos vászon nadrág, mellyben magamat igen szerencsésnek véltem kegyed szolgájitól aprólékos bizományokra használtatni; itt van még ama levél, mellyet az a' kegyetlen ember első táplapénzemmel küldött szegény gyámszüléimnek. — Ó te jó, te hála Aesopus! *) fölkiált az elnök, 's könnyek közt karolá-ált Lajosát. Szépen jutalmazod gondoskodásomat! — Hanem mond meg fiam, miért előbb nem mutatád nekem e' levelet? Talán ez minket tovább vezetett volna mint minden eddigi haszontalan nyomozásunk. — Lajos csaknem szoborként állott. Az való, mondá; de ezen gondolat soha még távul sem jutott eszembe boldogságom mámorában!

*) Ehhez egészen hasonló történet adatik-elő Aesopusról Czirus király udvarában.

Az elnök feszült figyelemmel olvassa a' levelet, és magához vevé. Ismért ő egy dús szerencse-fit, ki az aláírt nevet viselte; és ez neki jelenleg elég vala.

A' nélkül, hogy kegyenczének szólana, és tőle mást mint egy ivnyi tiszta és bélyegzett papirosra teendő aláírást kívánna, mint az igazság kiszolgáltatásában elévült 's gyakorlott ember fáradhatatlan iparral kezdé Lajos ügyében dolgozni az elnök, és egy pár hónap alatt bámulandólag tisztára hozta azt. Lajos legcsekélyebb sejdítés nélkül foglalatostkodott osztályában; csak azt tudván, hogy gyámnoka e' közt némelly kirándulásokat tett, a' nélkül, hogy őt máskori gyakor szokásaként magával vitte volna. De ez neki annyival kevesebbé tünt szemébe, minthogy csak nem régiben kezdé a' cancellariába járni, és illy nemü elszóródás kellemetlenül esett volna neki.

Végtére az elnök egy ebéd után meghívá őt egy nagy Ur' N. N. lovagnak házába vele teendő kocsizásra, ki rája legnagyobb fontosságú ügyet akarna bizni. Lajos, ki kitüntetésére minden alkalmon igen kapott, gyámnokát kitetsző örömmel kíséré oda. Egy fénytjeljes épületbe menének, hol a' gazdag ruházatu számos szolgálától mély hajlongással fogadtattak. Különösen közölök egyikre se figyelvén, mindketten fölbballagának a' lépcsőzeten, és az elnök Lajost egy herozegileg bútorozott szobák során keresztül az írószobába vezeté, és az őt követő szolgától elvevén egy esomó actákat mondá: „Fiam! csaknem a' legfontosbikat felejtettem el. Azonban még is itt vára kozz, és ezen actákat olvasd-ált figyelemmel. Nem sokára itt termék.“

'S most gondolhatni az ifjn ember bámulását. Az első acta darab, melly kezébe kerüle, nemes gyámnoka keze írása vala, illy tartalmu: Lajos fiam, ne csodálkozzál, és kiváltkép őrizkedjél házi szolgálid előtt bámulást mutatni. Te saját palotádban vagy. A' csalárd,

ki atyád öröksége birtokából kitudott, és vagyonodat mint tulajdonát igen nevezetesen szaporította, ragadozásának és csalárdságának megvallása szerint holtiglani gályarabságra íteltetett. Nője, mint ezt meg hallá, borzadt, hogy illy szörnyeteggel párosult, és formszerint elvált tőle. Ez régi nemes házból eredett, kit az arczátlan csalfa ál nemes levélnek előmutatásával csalt meg. A' toldalékban találod a' Parlamentnek ujonnan beiktató végzését minden czímeidbe és igazaidba, mint tulajdon vagyonodba; a' melly, mint tudni fogod, töképezenkből, mezei jószágokból, és ezeu palotából 's ahhoz tartozandókból áll.

Elmélkedve üle Lajos, és nem hitte szerencsését; hanem szemeit dörzsölvén ismételve olvasa, mig végtére meggyőződött, hogy nem álmodik; hogy minden tiszta merő valóság' 's hogy gyámnoka őt csodálatosan meg akará lepni. Erre látá a' legfinomabb izlettel szőnyegett és butorozott szobákat; többek közt egy egészen új igen gazdag és pompás rahatárra akada; és a' mint az egész házat rendbe vizsgálta volna, csendíte, a' szobainasnak megparancsolá a' legszebb öltözetet ráadni, legpompásb kocsiba fogatni és egyszeribe ment — — — gyámnokához?

Épen nem! hanem egyenesen az őszkoru székesegyházba egy oltár előtt leborulva hódolni a' királyok királyának, ki őt gyermek korától eddig megőrizte, és illy nagy szerencsére méltatta. Legtisztább 's érzékenyebb szívvel tevé köszönetét az embert örök bölcsessége szerint megalázó és felmagasztaló Mindenhatónak; malasztjáért esdekle gazdaságát bölcsen használni, és ünnepélyesen fogadá, azt egyedül tiszteletére fordítani. Csak hosszu és áhitatos imádság után emelkedék-föl, és az elnökhöz hajtattott. A' kapu alatt álla az öreg helveta, ki őt körül belül tizenöt év előtt mint szegény gyermeket bocsátá a' házba, 's most jobban bámult sor-

sának olly hirtelen és csodálatos fordultán mint maga Lajos, midőn őt fényes pompakocsin előjratni látá, jelt ada szokott csengetyü vonással, mint nagy urnak elfogadására. Azonban mégis mind a' kettő önkénytelenül elmosolyodott, a' mint egymás szemébe tekintének, és költsönösen eltalálák gondolatjaikat. Az öreg ugy, valamint az egész háznép egyenes szívvel kedvelték Lajost, mivel mindenkor magához hasonló, mindig szerény vala, és velök az előtt is, azután is mindenkor őszintén és szeretet teljes részvétellel és figyelemmel bánt.

Repüle most a' lépcsőzeten föl gyámnoka szobáiba, kit egész háznépe környezett. Szótalan siette karjai közé, és érzelmei özöne miatt nem szólhatott. Az elnök hevesen áltkarolá őt, 's nemzetségének mint N. lovagot bemutatá, 's most beszélé-el a' dolognak bámulandó folyamatját. Bámulásuk örvendezésre és szerencse kívánásra változék, és az est nagy örömmünneppel végződék. Legjobban vigadott Vilhelmina; a' lovagnak szemei pedig gyakran könybe lábbadtak. Végtére gyámnoka elejbe megy, és igen ünnepélyesen mondá: Nagylelkü jóltévőm! kegyed emelt engem a' legmélyebb alacsonyyságból a' legtündöklőbb fokra; kegyednek köszönhetem a' mi vagyok, 's a' mivel birok! Ha vagyonomnak mindjárt felét lábaihoz raknám is; mi volna az olly sok jótettekért, olly nagy szeretetért! Éltém kilencedik évétől fogva kegyed másod atyám vala; ó legyen most valódi atyám, adja nekem nőül leányát Vilhelminát. Nem tartott ez engem méltatlannak sokfélelekep éreztetni velem gyengéd részvétét 's figyelmét, midőn legnagyobb nyomoruságban evém a' kegyelem kenyéret kegyed asztalánál: engedje, hogy vagyonomat vele most megosztassam. Kegyed kezéből vevém szerencsémét; kegyed kezéből reménylem annak koszoruját is megnyerni!

A' tisztes ósz egész a' könnyezésig elérzékenyült; még is az öröm miatt némellykor felváltva mosolygott jól elsült munkáján. Az utolsó ügynek elhatározását szeretett leányára Vilhelminára bizta. Jobb kezekre nem is bízhatta volna a' lovagra nézve; mert kevés idő alatt az öszszekelés megünnepeltetett. A' háladatos Lajos tisztelte nőjét, mint leányát anyai barátjának 's jóltevőjének, kinek egész szerencsáját köszöné; hanem házassági boldogsága és fénye özönében sem feledkezék meg öreg gyámszüleiről, és ugyan azon évben nőjével együtt meglátogató őket. A' fővárosba akarta azokat magával vinni, és velebánásukat fiiúilag visszafizetni. De mint-hogy őket szülőföldjük elhagyására birni nem leheté, nagylelküleg megajándékozván gondtalanná és nyugalmassá tevé öregségük hanyatló szakaszát.

PINTÉR ENDRE,

VIGASZTALÁS.

Vihar csatáz ez életnek
 Állhatatlan tengerén,
 Hullámsirok emelkednek,
 Elnyeléssel fenyegetnek;
 Szenved ifju, szenved vén.

De elne veszd bátorságod'
 A' rád toldult bajokban,
 Erény legyen a' horgonyod,
 Mellyhez kötöd kétes kompod'
 'S elnem ülsz a' habokban.

Emeld szemed' a' kék égre, '
Ott fogod azt találni.
A' ki lenéz küzdésedre,
Kezet nyújt segítségdre,
'S nem enged elmerűlni.

Mit! a' ki a' szélvészeket
Egykor letudta nyomni. —
Nem fogná-e keservedet,
Nyomorodat, inségedet,
Szivedről levehetni?

Ha a' madár, melly a' légnek
Higát szegi szárnyával,
Tárgya ügyelleteinek. —
Egy böcsösb teremtményének
Nem gondolna javával?

A' kinek soha baleset
Csöndét föl nem keverte,
Békéje ugyan itt lehet,
De, hajh! üdvet nem érezhet,
Nem! egyoldalú léte.

Bizzál hát! és ha most dolgod
Nem folyik is kényedre,
Földerül majd szebb nappalod,
Eloszlik keserű bajod,
'S öröm simul szivedre.

EGYED ANTAL.

AZ ÉN BOLDOGSÁGOM.

Esmérem a' Létesítőt

A' ki örök, 's örök lész —

Mély imádattal áldom őt

Bár nem foghattya meg ész —

Lelkem nyugodtt — ártalomra

Nem tsábulok soha el —

Nem nyil soha fájdalomra,

'S vad panaszra ajkam fel —

Megelégedve magammal

Békességbe élek én —

Nem gyötrődök a' kínokkal,

Ha meg tsal is a' remén —

Nem szaggattja kebelemet

A' rang kórság láng heve,

Nem átkozom szerelmemet

Mert boldoggá nem teve.

A' mit veszték kipótollya

Ön betsemnek érzete,

Könnyimet ki nem sajtolja

Szívem kinos vérzete

Náddal fedett szegény gunyhó

Benne a' rend, 's tisztaság

Nem emészt a' rágalmazó

Mende monda, 's pletykaság —

Örömmel eszem kenyerem

Mosolygom a' vész dühét —

Munka nem nyomja tenyerem? —

Nem szomjúzom a' másét —

Könyvtárom társaságában

Nem tör rám a' vad elme

Által vétkes pajkosságban

Készített büa félelme —

Bátran nézek a' nap fénybe
Az éjtől nem reszketek
'S valóságot a' reménybe
Soha sem helyezettetek
A' holnapról nem aggódom
Bízok abba ki az ég
Trónján lakik, 's a' bús gondok
Mérge agyamba nem ég —

Egy hív Barát van körömben
A' kit hiven szeretek —
Kit naponként az örömben,
Melly rám jön részeltetek —
Ember társimat szeretem
Az érdemest tisztetem
A' bohókat ki nevetem
Kintsemet nem örlelem —

Az uzsoráskodó gondját
Távrolról sem esmérem
'S a' világ' hetyke bolondját
Nem szenvedvén megverem —
Elegedve nem irigylek
Semmit e' földi tekén
Oh Isten! hogy én így élek
Ah milly boldog vagyok én —

MISKOLTZY ISTVÁN.

A' HÓVIRÁGHOZ (galanthus)
Január 27-dikén.

Kecses kis Hóvirág fehér kehellyel!

Immár előjövél?

Nem köt le fagy, nem főd be hópehellyel

A' bérezi durva tél?

Kietlen még körüléd a' haraszt,
Nem suttog lomb, madár nem dall panaszt.

Más illykor az felett vihar zajongott,
Holott szunyadsz vala:
Vad űze fázva más vadat, csikorgott
Az ág 's a' zuzmara:
Távol boronga a' nap, csak hóvilág
Fénylék 's te még aludtál Hóvirág!

'S most már virítasz!— Földanyád megúnt-e,
'S kikülde kepliből?
Vagy a' csalárd meleg 's önvágyad inte,
Hogy bimbód kelne föl?
Szánlak szegény virág, bájkellemed
Hiú még, én nem örvendek neked.

Reám is, ah!— még mint májuskorúra
Lányszem' villáma lőtt.
'S a' gyermekérzelem lángokra gyúla
Érett idő előtt;
Jött máskor, és az a' hiú kebelt
Megzúzva, véle bús csatát viselt.

És minden láng és minden szikra benne
Saját hamvába fúlt:
A' vissz' emlékezet jó 's szárnyra venne,
De ő is csak borúlt;
Egy égi lányka lenne még napom,
'S az szívtelen, csókját nem kaphatom!

MÁDI.

P É N Z É S R A N G

elbeszélés.

„Szerény hizelgés, jó alkalmazás, mély tisztelkedés állandóság, hív érzélgés, az asszonyi szívnek kulcsai; ezek hódítják, ezek gyujtják rokon szerelemre“ — Mondá Díszesi.

„Pénz és rang, kényélet' jövendője, az asszonyi szívnek vágyai; ezekért imádkoznak, hazudoznak 's könyeznek űk; sőt az egész emberiség' bálványa ez, 's ezekre törekszik boldog boldogtalan.“
 „Viszonyzám pénzen vett barátomnak, ősi elvémet tüzesen védve. „Ládd, amice, folytatám szavaimat, ez legfőbb elvem: Pénz és rang kit ne bájolna el? ehhez mérem minden tettemet; ezen alapítom boldog jövendőmet. Ez volt már ősatyáim' elve is, 's én egyetlen sarjadékuk mélyen szívembe gyökereztetém örökségül, mint supremum moralitatis principiumot, unokáimra hagyandó. Már kis koromban is tapasztaltam bizonyos hatóságát. Vele gyakorta félelmet öntöttem nevelőimbe, ha tetszésem ellen javaslának valamit; mert tsak ezt szoktam mondani: „Én gróf Pénzesi vagyok!“ 's űk tőkeként hallgattak; ha pedig atyámnál mért panaszkodni valamellyik, ez hasonló elvvel fogadta 's szegénynek pusztulnia kellett. E' szép methodussal közülök hányat útasíék atyámhoz, legjobb expedítorjokhoz! Minden két hónapban más más vett keze alá 's én űket jármom alá. De egyen még sem tudtam kikapni; ez nyakán hátan hurczolt 's háladatosságból én űtet orrával fogva. Atyám mind ezekre tapsolt 's magán kívül ragadtatva mondogatá el: „Gyula, te úrnak születted, te tudsz, te fogsz uralkodni. El ne felejtsd, hogy gróf Pénzesi vagy 's kintsed kimeríthetetlen.“

A' felsőbb oskolákat Posonyban végzém, 's olly szerencsésen átúsztam, hogy otthonról levelet kapék: ne hogy

megfelejtkezsem magamról, 's a' tudományokba merülve elvonuljak az élet' kellemétől; mert tudomány 's gróf Pénzesi nem illenek öszve: 's hogy inkább igyekezzem emineálni bálban 's kávéházban, mint sem az oskolában: 's hogy hagyjam a' tudósságot más szegényeknek. Pedig kár volt a' tudósság' mételetől féltetnem; mert a' nagy eminentiákat pénzemnek 's rangomnak köszönhetém. Itt kezdém igazában tapasztalagathni familiai elvem' valóságát. Az egész város u. m. fogadós, kalmár, szabó, pinczér, tekeőr 's az ifuság' egész ezrede csak nevemet zengé, 's a' ki barátságommal nem dicsekedhetett, nem is tartatott nobel úrnak. Gaval-lér voltam: mint most is, minden nap vendéglék; kész pénzzel 's feleslegesen fizettem mindent; 's tudtam használni méltóságomat. Hát ha még olvastad volna, milly új esztendei 's névnapi versek dicsőíték nagy nevemet! Amice, híres költők éneklettek meg — de fizettem is, még pedig minden lapot egy aranyával... Egy szóval: láttam, hogy nékem az egész világ hódol; mert: Pénz és rang kit ne bájolna el? —

Atyámnak megírtam mind ezt. Ő, tán örömeben, ke-vésre aztán meghalt 's rám hagyá örökségül temérdek kin-cseit, dominiumait és — ősi elvünket. Így minden posonyi-ak' fájdmára haza kellett mennem.

Magammal vittem gazdag tapasztalásimat, mellyeknek rövid kivonatát, kastélyom' régi homlok czímezete helyett — melly ennyiből állott: „Parva quidem, sed mihi apta.“ — e' szavakkal iratám fel: „Pénz és rang kit ne bájo'na el?“ A' régi czím nem is illett hozzánk; megfordítva: „Apta quidem, sed mihi parva.“ csak türhetőbb lett volna.

Egyszer familiai képcsarnokomban tisztos őseim' kép-mását nézegettem. Elcsudálkoztam nagy számukon, de egy-szer'smind örvendettem; mert mennél régiebb a' familia, mennél számosabbak az ősök; annál fényesebb az ivadék'

tekintete 's ditsősége, 's a' közvilágra nézve, érdeme is. Szemem legkedvesebben legelt anyáimon, 's ah, amice, egy kivető szépségre sem találtam, mert mindnyájan szebbnél szebb ideálok voltak. Szinte beléjük szeretek, ha olly sokan nincsenek: így mindnyája felségés lévén, szívem vonzalma megoszlott 's mint eddig, úgy ezentúl is szerelmelen maradt. De agyomban egy furcsa okoskodás világolt fel. Őseim általánosan szép nőket nyertenek, magok bárha nem legszerencsésebb alakzatúak voltak; mi okozta ritka szerencséjüket? — pénz és rang! tehát én buzgó maradékuk, ki híven megőrzém elvöket 's kinek kincse szinte temérdek, hogy ne nyernék egy bájos nőt? — Sőt mivel én őseimmel — ditsekedés nélkül legyen mondva — szebb fiú vagyok, a' világ pedig mind inkább majma a' divatnak, így a' szükség számtalanabb, 's a' pénz elkerülhetetlenebb: vagy még kevesebb cerimoniával jutok egy anyáimhoz hasonló szépséghez; vagy annyi cerimoniával sokkal bájosabbhoz. Íly reménytől biztatva elhatározám, hogy fellépek a' lánynézői pályára. És csudálad-e, hogy ide Pestre, a' lányok' legbővebb tárába, jövék válogatni? — Pénz és rang kit ne bájolna el? ez lesz itt is vezércsillagom.“

„Jól van, pajtás! kövesd apáidat“ Viszonzá egészen meggyőződve Díszesi; 's magamra akart hagyni.

„Egy tapodtat sem, pajtás! ígéreted szerint vezess Virághalmiékhoz.“ Mondám tartóztatva a' távozni akarót. Díszesi le törekedett beszélni: de én erőltetém 's markába nyomék egy pár aranyat: így pénz és rang kit ne bájolna el? kénytelen volt várakozni, míg felöltöztetének. — Aztán két angoly lótól vonatva előállott bátárom; huszárom bele emelt bennünket — 's indúltunk. Én vigan enyelgék; Díszesi busongva hallgatott.

Virághalminét nem lelök hon, csak Dorottyát, testvér hugát 's kedves lánykáját, Rózsát. Díszesi bemutatott: de valahogy felejté grófi czímemet nevem elé tenni, 's ez

szinte zavarba hoz — mert nagyobbak, mint vagyok, igen; de kisebbnek, nem szeretek láttatni — ha a' lányok rám bámulása 's csudálkozása ki nem pótlá a' tévedést 's meg nem engesztelé méltóságomat. — Csudáltak ök, de volt is mit csudálniok: öltözetem legfinomabb divatu, nyakamban ritka művü arany lántz, 's minden újjamon drága briliántos gyűrű volt; hát batárom 's drága lovaim! hisz ezek eléggé tolmácsolák, hogy én az egy É n vagyok, 's nem lehetek más, mint gróf Pézsesi.

Egy két perczig némán néztünk egy más szemébe. Furcsa is az első öszvejövetel! nem tudjuk, mit 's miről szólnunk: innen van a' sokszor gúnyolt időről kezdő beszélgetés. — Böven megjutalmaznék egy tudóst, ki olly könyvet adna ki, mellyből ezen alkalmatlanság' pótlékául szép 's mindenüve használható dialogusokat olvashatnék. — Mi tehát bámúltuk egymást. Ők engemet, mint mondám, fényem ért. De én mit bámúltam rajtok? kérdi valaki. Én bizony azt a' szép kontrasztot bámúltam, melly kisasszonyainkon méltán bámúlható volt. Dorottya mint a' vén, Rózsa mint a' gyenge lányok' ideálja állott előttem. 'S ah, megmondjam-e előre? Rózsát száz évig is elbámúltam volna. Az a' szem, ajk — de nem festem le, mert festhetetlen. Egy szóval: Rózsa éltemben látott lánykáim' legszebbike volt, Rózsa angyal volt, engemet meghódított, elbűvölt. Már most rajtam volt a' sor visszabájolni őt; örvendve gondolám: Pénz és rang kit ne bájolna el?

Díszesi kezdé, mint régibb ösmeretes, a' beszéd' fonalaít szedegetni öszve; ezekből olly fátyolt szöttem én, mellyen át nézelve, lehetetlen, hogy minden, ki csak a' szépnemhez tartozik, nőmmé ne vágynék lehetni. Díszesi a' szépek' titkos hatalmáról szólla: szokásaként hizelegve, hazudozva, érzelegve: de kénytelen vele a' szegény ördög: mert ősei nintsenek, és méltósága, pénze sincs. Én a' pénz' titkosabb hatalmára ragadám a' beszédet. Így leghathatós-

ban gondolám vini az asszonyi gyenge szívet: mert nincs divatszeretőbb, melly roppant summákat emészt meg, az asszonyi hiúságnál. — Díszesi ekkor hallgatott; mert zsebében, nagyobb levén a' kifolyás a' befolyásnál, többnyire szároztság volt. Rózsa hallgatva bámulta beszédemet. Dorottya részt vett belőle, 's eldicsekvé, hogy tíz ezer pengője már tizenkét éve tőkepénz, 's a' kamat' kamatja is benne hever. Engem ez nem érdeklett; mert az öreges Dorottya mondotta. Rózsától vágytam ezthallani; de ő épen semmit sem szóllott a' pénzről; csak a' tavasz' gyönyörein 's az átkozott regényes életen andalgott: én pedig ezeknek esküdt ellensége vagyok: következésépen, midőn Rózsa beszéllett, halgatnom kellett; 's csak ha Dorottya izetlenkedett, vala szó. E' beszéd viszonyból köztünk szorosabb barátság szövődött; 's ő bátorkodott a' szív' gyöngéjéhez, a' szerelémhez, közelíteni; egy két mély sohajjal el is árulta szerelmi vágyát: de hijába! pénz és rang kit ne bajolna el?

Hasztalan törekedtem Rózsához juthatni: Dorottya minduntalan kérdéseket tőn, 's folyvásti feleletekre foglalta el. Aztán meghítt az oldalszobába, hol, mint mondá, mulatásomra hangszerén egy pár nótát fog játszani. Az ajánlatot meg' nem; vethetém; 's gondolám: forte-piano a' hangszer, 's ő eléggé öreg — következőleg eléggé betanult — játszóné fogván lenni, ki tudja, milly új remekkel lep meg; a' forte-pianonak különben is nagy barátja vagyok: karomat ajánlám tehát 's az oldalszobába vezetém. Rózsa Díszesivel nem követett, 's ez fájt — Most az egyszer inkább szerettem volna szegény Díszesi, mint gazdag gróf Pénzesi lenni.

A' forte-piano helyett egy közepszerű orgonát pillanték meg. Az egyik oldalon kicsüggő szajak láttára elborzadtam — mért? gondolom, előérzetből.

„Különös vonzalmot érzék az orgonához, 's ez választám kedvelt hangszeremmé. Mondá Dorottya. Ez tanúja örömmimnek, ez könnyeimnek. Ah, ha tudná a' gróf —“

Semmit sem akarok tudni, gondolám.

„De mért panaszkodom? folytatá szavait, azok örökök voltak — de most, mióta nagysádat láttam, nagyobb kínok várnak —“

Ő hallgatott; mert itt volt a' pont, hol nékem is cselekvőleg kellett volna mutatkoznom: de én is hallgattam.

Dorottya egy hosszú pauza után székeket tett, egyiket az orgonabillentyűkhöz, másikat a' szíjakhoz. „Métóztassék nagysádnak, mondá, helyt foglalni. 'S a' szíjak megetti székre mutatott. Ah, milly édes andalgással játszom én, ha nagysád ad hangszeremnek lelket —“

„Nem szólíthatnám bej huszáromat; mondám a' lány' merészségét bámúlva, őt hamar betaníthatja nagysád.“

„Ó, nem, viszonzá neheztelve, csak nagysád hallhatja csekély tökéletem. Reményilem, leszen olly kegyes, 's megteszi e' kevés fáradságot!“

Tovább nem vonogathatám magamat. Mit volt mit tennem? Sompánkodva leültem 's váltogatva óriási erővel húznom kellett az átkozott szíjakat. — Ah, mért nem valék most Díszesi? ő — a' nyomorult ördög, mert minden szegény az — édesdeden mulatott Rózsával, mig én — világi isten — Szép, átkozot szép!

Dorottya édesen andalgva játszá a' már annyira ösmert: „Fáj a' szívem fáj“ vőn lányok' dalát, 's szemei könnyekben úsztak. Istenem, még egy concert sem hatott ennyire meg! mert szinte hideg borzogott, 's a' guta nem meszsze járt körültem. Csudálja-e' tehát valaki, ha az orgona mélyen hatva lelkemet, indulatosan felugram székemről, 's alig lélezelve Rózsához 's Díszesihez — kik édesdeden kacagták bal szerencsém — kábultan tántorogtam vissza.

Kalapomat vevém 's rövid búcsu után elsiettem. Díszesi követelt.

„Ah!“ Sohajtám a' kocsi egyik' szegletében. „Hahaha!“ kaczaga Díszesi a' másikkban. De így változik a' világ: előbb ő, most én kaczagék.

Csak hon pihenhetém ki egészen orgona commotio-
mat, 's átkoztam magát Júbált, ki először feltalálta ezen
izzasztó hangszert. Díszesi még sokáig kaczagott mellet-
tem.

A' mai történetek nem kedves tünemények voltak,
de Rózsának a' legszebb tünemény csak hamar elfelejteté
velem. Érzém, hogy szívemben tapasztalatlan vágyak tá-
madnak, mellyeket csak hamar szerelemmé keresztelék.
Rózsának viszonznia kell szerelmet, gondolám; mert előt-
tem semmi sem volt lehetetlen: pénz és rang mindent 's
mindenkor győz; 's egy gyenge lány szívet milly könnyen
bájol! És grófnévá lenni: valóban nem bolondság! hát még
gazdag grófnéva: ellen álhatatlan, mint a' Strauss' kerin-
gői! A' lányka ugyan szótlan volt irántam ma: de tán első
látásom lépé meg; mert gazdag gróf' menetele egy közön-
séges házhoz nem mindennapi dolog: de holnap, vagy hol-
nap után ő is nyugodtabb lelkű lesz; én is lerázom nya-
kamról a' pártaut szörnyeteget: 's így egész valóságommal
's gazdagságom' méltóságom' minden czikeleivel megösmer-
tetem — 's elvakítom őt — 's szeretnie kell. Mert ne mond-
ja nekem valaki: hogy csak pénzemet fogná szeretni: pén-
zem tsak nagyító üvege lesz, mellyen engem isteninek,
mennyeinek, bájosnak 's tündérinek látand; engem, nem pén-
zem fogja szeretni.

E' gondolatok olly édesek voltak, hogy tőlök meg-
válni nem tudék, nem akarék. 'S ma egész estve senkinek-
sem valék hon. Ért és álmovágyom nem volt 's csak szokás-
ból aludtam, vagy is hevertem nyoszolyámban tíz óráig.

Délkor Diszesi jött látogatásomra ; arcza szokatlanul vidám, örömittasságának minden szava, minden mozdulata tanuja volt.

Tegnap bal eseteim' elkaczagása után komolyabb arczczal a' dologra mentem, 's köztünk illy beszélgetés eredt:

„Amice, mondám, mit gondolsz: gazdagok-e Virághalmiék?“

„Gazdagok. Viszonzá. Rózsának előre is tízezre van; anyja' 's Dorottya nényje' halála után még két annyi vár reá.“

„Ez kár — 'Sohajtam. De pénzemet nem kímélem.“

„Hogy — hogy?“

„Rózsát nőmül veszem. Tudod már elvemet. Mindjárt küldök a' drágakőárushoz. Vakító ajándokot veszek; olyat, millyet tsak gróf Pénzesi vehet. Ez elvakítja a' lányt, 's elbájolva karaimba dől. Akkor, amice, akkor, csapunk egy lakomát! ha mindjárt két dominiumba kerül —“

„Hahaha. Felséges barátom! Siess, ne' hogy valaki hamarabb járjon.“

„Ki merne?“

„Ha már nem szabad a' lány' szíve 's keze?“

„Ha úgy is — Zsebem' csörgésére, gondolnám, elfelejti az érdemetlen szegény ördögöt, 's ezer örömmel gróf Pénzesinévé leszen. Tegnap még nem volt alkalmom egész bőségben előadni szándékomat — de majd — Hát még az anyja, az anyja, barátom! erővel is nyakamba köti —“

„Alig hiszem: Virághalminé nem nagy barátja a' fénynek, bár háza az első közé tartozik; Rózsa nem hiú leány, eléggé gazdag is, 's szép lelke kevésbbel is megelégednék; őt csak a' szerelem vezetheti az oltár elé —“

„Úgy beszélsz felőle, mint egy szerelmes. Ne félj: bele szeret méltóságomba, 's pénzembe. Most küldök a' drágakőárushoz.“

Diszesi magamra hagyott.

A' drágakőárus megjelent, 's legdrágább ékítvényeit tárta ki előttem. A' sok briliánt szinte szemem' fényét vette 's a' sok szép közül nehezen tudtam választani. Hozzászajlódással kiválaszték végre egy pár fülbevalót, kézpereczet 's egy pompás nyakékítvényt. Kevés alku után, gondolom, megcsalatva, fizettem, 's a' zsidóárus távozott.

Már csak ezek is kit ne bájolnának-el? főkép ha látná a' termédek arany tömeget, mellyet árában elemelt árusa! Psychologice tudjuk, hogy valami jó érzést, jó akaratot, hajlandóságot 's némünémü szeretetet érzünk az iránt, ki valami kedves tárgyhoz juttat. Így a' pénztárnokot, midőn jó summát fizet ki részünkre, mint ha szeretnők, bár sokszor a' legviszataszítóbb arczu 's természetü. Már így — nem nagyobb-e e' szeretet, ha ingyen jutunk a' kedves tárgyhoz? 's még nem nagyobb-e, ha több több jóhoz reménylünk általa juthatni? — Innen merem állítani, hogy az Istenen kívül senkit sem szeretünk magáért, hanem azon jókért, mellyekkel megajándékoz. — E' szerint Rózsa fog engem szeretni; mert illy ritka 's drága kincshez jut általam, 's reménye lesz többtöbbhez juthatni.

Fontos elmélkedésemből ebédemre jött barátim ébresztének fel. Nemgyőzték eléggé bamúlni drága ékítvényimet nem eléggé dicsérni; ez nevelte ön méltóságom' érzetét 's győzelmemről bizonyossá tön.

Délután előállott legpompásabb batárom. Az ékítvényeket zsehembe rakva, barátimtól búcsút vettem 's Virághalmiékhoz hajtattam.

Ma máskép mutatkozott szerencsém: Rózsat magányosan lelém hon. Nyájosan fogadott a' kedves, 's a' pamlagra maga mellé ültetett. Most minden szónoki tehetségemet használtam, 's a' nagy urak' házas életének gyönyöreit festém le.

Rózsa szótalánul ült mellettem. Már unta-e' magát, vagy más felé gondolkozott? nem tudom, de hiani nem,

hinni nem hihetém. Meghatá lelkét, gondolám, ékes beszédem, 's most épen a' szép jövődében ándalog, 's vágy 's remény ébred lelkében hölgyemmé lehetni: tehát szeretni kezd! Így az előkészületekkel készen lettem volna. De most jövék a' legkényesebb pontra: a' szerelmi vallomásra. Ettől mindég idegenkedtem. Hogy segíthetnék bajomon: okosan elhatározni nem tudám... Hallám, hogy térdre szokás esni a' lányka előtt, életet halált emlegetni, menyét hazudni a' lánynak 's a' megvetés' esetére poklott magunknak; így szánakozást gerjeszthetni a' nőnem' gyenge szívében, és szánakozásból szerelmet. De gróf Pénzesi ennyire nem alázható méltóságát; 's igazán mondva: a' szánakozás boszszura ingerlé mindenkor gőgömet — — Ekkor ötlött eszemben a' vásárlott drágaság — 's egy pilanat alatt feltaláltam magamat. Benyúlék zsebembe, kihúzáam ajándékimat 's ünnepélyes komolysággal szóllék: „Szép Rózsa, mi közelebből öszveköttetésbe jövänk — —“

„O, igen, viszonzá Rózsa, örvendezni fogok“
 „Örvend? mondám vidultan, O, én legboldogabb! Nézze jegyajándékimat —“ 'S éppen ki akarám tánni drágaságimat, 's által nyujtani. De ím új gát vonúlt 's végső gát szerencsém elé —

Virághalminét 's Dorottyát hozta haza valami gonosz. Zsebembe rakám ékitvényeimet, 's köszöntém a' jötteket. 'S ím — Rózsavidáman lejtett Dorottyához, 's képzelje minden! bámulásomra ezt csacsogá: „Mindent kivallott, nénike! ő szereti nénikét“

Dorottya örmébódultan tipegett felém, „Ne is vonakodjék, dadogá, kis csintalan, bizony, sokáig birja szerelmét rejtegetni. Mondja: úgy-e szeret?“

„Én — nagysádat?“ Kérdém fuldokolva.

Előbb is tudómbe szorult léleketemet szabadítám meg, aztán pihentem, végtére Virághalminéhoz fordúltam 's lelkendezve mondám, a' mit mondani tudék: „Én Rózsát

szeretem, őt kívánom nőmmé. Hisz' ime hozom drága jegyajándékomat is. Ah, nézzék, nagysátok...

„Hiszszük, gróf ur, hiszszük. Szavamba vag Virághalminé. De sajnálkodva jelentem, a' grófnak: Rózsát estvére jegyzi el Díszesi. Hanem Dorottyát ajánlhatom; ő szereti, imádja a' pénzt.”

„Díszesi? kérdém álmélkodva, mi érdemesíti őt felettem?”

„Jósága, tudománya, erkölcse 's más belső tükélye. Viszonzá szerényen Virághalminé.

Mint egy mezőjátékban vesztő hős, gúnykaczajra fakadtam, 's meghajtva magamat, bucsut vettem. Dorottya elsikoltotta magát, 's gondolom, elájúlt; de így van: Pénz és rang kit ne bájolja el?

„Ah, már ez ördögileg fatum! sohajtám otthoni magányomban: pénzes grófnak, ki olly vakító ajándékkal jelenik meg egy vén kóró ajánltatik; 's a' rózsát, az angyalt egy szegény ördög nyeri el! csak jósággal, csak tudományyal, 's csak tettetett erkölcsael!... mind ha, hol pénz és rang van, ezek mind nem értetődnének tacite!” Esetemet magamnak sem merém hinni — de hinnem kellett — de mit volt mást tennem? a' mindent elbíró fátum' nyakába akasztottam; 's Rózsáról nagy lelkűen lemondván Díszesit házomtól eltiltottam. Ő nem igen látszott banni; mert már gazdag nője után élhetett...

Az egyszer bevett hittől 's szokástól nem könnyen válunk meg; 's az egyszer szívacsként beszírt elvet csak ismételt nyomás írhatja-ki szívünkéből. Erősen ragaszkodtam még most is annyiszor bebizonyosodott elvemhez; 's véremmel kész valék erősíteni: Pénz és rang kit ne bájolja el? De hogy meggyőződésül újabb argumentumokat merithessek, 's legkevésbé sem ingadozzam: mentem,

's pénzem' rangom' varázs erejével újabb hódításokat tevék: hogy majd egy nagyobb mint egy megkoronazzam ősi elvemet.

Lebocsájtott hintóval jártam be Pest' útszáit; édesen tapasztaltam, milly sok tisztelóm 's hódítottam van: nem hazudva mondván; — majd minden tizedik találkozó mély alázattal köszöntött. Betértem a' kávéházakba: a' tekeőrök, vendéglők, pinczerek senkihez sem mutatott szolgálati készséggel tisztelkedtek; útamból minden kitért: az igaz: argumentumaim aranyokba kerültek — de még is csak én tiszteltettem — Hon orvosom várt — csupa alázattal, csupa tisztelettel: az igaz: aranyokba került. Jött egyik ügyvédem — csupa tisztelet, csupa alázat: az igaz: aranyokat vitt. Jöttek barátim — hizelgés, dicséret, magasztalás ült ajkukon: az igaz: estve nálam vacsoráltak: de még is csak én tiszteltettem... Ah, ennyi dicsőség, ennyi tisztelet! Pénz és rang kit ne bájolna el? mindent! Előbbi esetem csak kivétel volt, 's csak arra taníta meg: hogy semmi regula sincs kivétel nélkül!

A' vacsora felett már sűrűen durrogtak a' champagneres üvegek; mindennek arcza vörösre hevült; a' jó kedv tágabb 's tágabb határokat ösmert, míg végre határtalan lön. Im vendégim előbb rám köszöntgeték poharaikat; aztán kikérték, hogy mindenki ihassék egyegy pesti szép' egészségéért. Az alázatos kérésnek engedtem. Hallottam itt neveteket, csudálom, hogy barátim' nyelve épen maradt, de egyik sem vont magára általános figyelmet. Majd utoljára állott fel Kiss, 's diadali szavakkal köszönté el poharát: „Pest' első szépségét, Szűvi Ágnesét, hogy az Isten ne éltetné, abból semmi sincs!“ Már erre harsány „éljen“ hangzott, 's mindnyájan elmerültek dicséretében.

Csak Pest' első szépsége 's ön méltóságom forgott eszemben: csuda-e tehát, ha e' két képzeményt a' valóban is öszve vágytam kapcsolhatni; 's végső okoskodásom is avval vég-

Ez első látogatás rövid volt; mert sikerét láttam 's méltóságomhoz illőnek gondolám, ha először csak rövid ideig szerencsétetem magammal csudálóimat. Ezentúl gyakran vala szerencséjük hozzám, 's minden nap újabb-újabb színeit láthaták fenségemnek 's uri kényelmeknek.

Virághalmiéknál, meglehet, abban hibáztam, hogy nem végzék előbb az anyával. Ne hogy itt is úgy járjak, mihelyt alkalmom volt a' szülőkkel egyedül lehetni, nyilván megvallám szándékomat, mellé adám pondusul: milly boldog, mennyi kincsek 's birtoknak úrnéja, milly földi gyönyörben élhetne, mint nőm, leányuk. Ők nem rejthették kitörő örömeiket, háládatosan szorítottak karjaik közé, 's „Tegeye, a' gróf, boldoggá!” egyszerre rebegették.

A' szülék' egyezését megnyerém, de már most a' kedves' szerelmét kellett megnyernem. Pénz és rang kit ne bájolna-el? gondolám, 's készen volt plánumon. . . Szerencsémre nem sokára Ágnest egyedül lelém hon. Ekkor nem csupa szárazon mondogatám el elvem' resultatumait; hanem birtokaim' regényes 's gyönyörű tájait 's ritka helyeit is elszámlálám, mert így leghatósobban gondolám vinni gyenge szívét. Aztán közelítettetem a' házasságra is; de úgy, hogy csak reménylhessen. Aztán, mivel ezt nem látszott érteni, világosabban szólottam, de komoly méltósággal. Ő ekkor másra forgatta a' beszédet: de azért láttam, hogy mind inkább nő tisztelete: tehát szeretete is. . . Nem elégnek véltem csak a' száraz szóvali bájолást, azon kezdtem törni fejemet: mint ösmertethetném meg, 's mint bájолhatnám el, tettleg is fényemmel? mert a' nyelv tett nélkül gyenge eszköz. . . Végtére készen voltam elvem szerinti újabb plánumommal is.

Hol mutatkoznám fényesben, hol tündöklene rangom pompásban, hol pénzem bámúlni méltóbban, mint egy általam adandó multságban? — De ennek kivitelére nem csak

pénz, hanem ész és jóízlés is kellett: tehát barátimhoz folyamodtam: rendes gyűléseket tartánk előülésem alatt's nagy ügygyel bajjal megállapítók a' multság' rendét.

A' mi csak bájosan 's meglepőleg hathatott az őt érzékre; a' mit, Horatius szerint, levegő, föld, tűz és víz teremhetett, használtam multságom' diszére. A' terem' ékitvények', asztal', csemegetár', italok' 's hangászat' elrendelését egy egy leghiresebb, legdrágásabb művészre 's egy egy barátom' felügyelésére bízam. Azonban legnobilebb társaságot hívtam meg; Szűviék bizonyosan elsők voltak.

Eljött a' nagy nap is, mellynek estvését szívszorongva vártam. Gyültek mind két nemű vendégeim legdiszesebben öltözködve. Eljöttek Szűviék is Barra huszárkapitány társaságában. Hangzottak a' legjobb ízléssel választott táncz-nóták 's vigan jártuk a' tánczneimeit. — Ah, most érzem méltóságomat! vendégeim minden pillanatkor új meg' új hámúltni valót leltenek. Közönségesen suttogák: hogy ilyes valamit Pest még nem látott, de fogni sem reményl; mert hihetetlen summába kerülhetett. — Hát csak Ágnesset nem bájlná el fényem? gondolám: 's nagyobb vakítására őt e' multság' királnéjává neveztem: minden vonogatás mellett is el kelle fogadnia. Oda volt az angyal! olly búsan olly andalogva ült, tánczolt, sétált szegényke, mint ha ország' gondjai nyomnák; gyakran fohászzkodott; egy szóval: a' szerelem minden jeleit észrehevém rajta. 'S ez mind most? . . most, most találtam gyengéjére, most bájoltam el egészen!

Én, gondolhatni, többnyire Ágnessel, mint e' multság' királnéjával, mulatoztam; ő némán lépdelt mellettem. Én elbeszélém, hogy ezt mind csak érte tettem: ő sajnálta szörnyű költségemet. Előszámlálám — szép színekben — mennyimbe került e' csekélység: ő hallgatott 's néha reszketett. Szinte sajnáltam a' lelkemet: mennyire szerelmes

belém! de holnapig várnom 's szegénykének kinlódnia kellett...

A' mulatság élénken 's rendesen haladt, 's egészen kedvem szerinti volt; mert minden felől csak dicséretet, csak hodúlatot hallottam, 's mindenek mélyen tisztelőnek. Csak a' Szüviék' huszárkapitánya nem volt inyemre; ez minduntalan Ágnesre bámúlt... Épen Szüvi hitt félre, 's ezt sugta fülembe: „Az egész felséges, de kár volt illy szörnyen költenie —“ „Gyermekség —“ mondám, 's szemeim ismét Ágnest vadásztak: im a' szemtelen kapitány karára öltve már mulatni is kezdé. Mint villám magára hagyám Szüvit, 's szép móddal elválasztám őket, 's diadali tekintettel tovább vezettem kedvesemet. A' kapitány borult arczal engedett 's többé magát nem láttatá...

Lassan lejárt az idő 's vendégeim eloszoltak. Szüviéket batárom vitte haza.

Én mint csata nyert vezér fendobogó szívvel dőltem egyik pamlagra, 's szépeket álmodtam.

„El van bájolva, szerelemig el van bájolva.“ Dadogám ébredvezve. Mellettem álló szobainasom kaczagott.

„Mit kaczag kend?“ Kérdém.

„Ah, nagyságos uram, annyit méltóztatott álmban beszélni“ Viszonzá a' cseléd.

„Mit? beszéljen kend —“

„Ágnest, valami Ágnest —“

„Jó jó, viszonzám, öltözni akarok.“

Ezembe jutottak szép álmaim: Ágnesnél voltam, jegy ajándékomat elfogadta, lakodalmoztunk 's a' t. tehát az álom is kedvezőleg jóslóm volt. A' jegyajándék is ezembe jutott álmom után: a' Rózsának vetteknél szebbet 's drágábbat nem gondolék szerezhetni: tehát ezeket magamhoz vevém 's indúltam.

P É N Z É S R A N G

elbeszélés.

(Vége.)

Legnagyobb öröömre Ágnest csak egyedül lelém hon. Milly szép volt ő a' multság után kevésé pongyolán öltözködve! Ah, szinte sajnáltam az elbájolt angyalt! mennyit könnyezhetett, búsúlhatott ma! szeme kisírt, arcza halványabb is volt, mint máskor. A' vészes betegség nehogy még sírt ásson szegénykének, siettem a' curával.

„Szép Ágnes, mondám szemei sokat könnyezhettek ma? sajnálom —“

„Igen is, viszonzá, sokat könnyeztek.“

„Örvendek, ha értem sírtak azok.“

„Nem nagy lelkűség a' gróftól más kárán ürvendeni“

„Nem baj, szépem! lakodalom előtt lányi könny lanyha eső, szebb verőfény váltja fel. Íme lerakom minden rangomat, kincsemet szépséged lábaihoz.“

„Hogy ismét felszedje.“ Mondá komoly hangon, olly hangon, millyel csak a' legnagyobb küzdésben levő szólhat. Láttam, mint emelkedik keble, láttam könnyeit! tehát ezek sem volnának a' legérzékenyebb szerelem jelei?..

„Látom, angyalkám! szeret. Valja meg szerelmét 's nyujtsa szép kezét — úgy is azt álmodtam. Im fogadja jegyajándékomat...“ 's felnyitám drága ékitvényeim tokját, szeme elé tartám figyelmesen vizsgálódva; milly új benyomással lesz vakító fénye... De im — csudálják mindenek az asszonyi hiúságot! szépem e' legdrágább kincsre is ezt mondá hidegen. „Ah, gróf úr, nem illy gyémántok ragyogása bájol engemet, nem illy rubin' ragyogása — —“

„Menykőbe, angyalkám! még drágább?“ Mondám szavába vágva, 's hirtelen haza távoztam.

A' cselédséget mind szétküldözém a' városban, hogy valamennyi drágakőárust legválogatottabb kincsükkel rendeljenek hozzám — lesz vásár!

„Illyes kudarczot soha sem vallottam! Szólám monologizálva. Ajándékomat éltemben senki sem kevéslé, 's néki kevés! — — Ha illy temérdek kincsem nincs, kész vagyok lemondani róla; mert ki győzné más pénzzel szörnyű fényszeretetét? — De veszek most, 's ha készen nincs, csináltatok olly jegyajándékot, a' millyen még asszonyt nem ékített —“

Egy kéz veregette meg vállomat, 's felrázott gondolatimból. Ijedve tekinték vissza 's im — a' tolakodó kapitány, kit tegnap elmozdíték Ágnestől, álla előttem. Tekintete szomorú volt, mint síré; jobbjaól egy pár pisztoly, baljaól egy pár szúrony ijeszte vissza, 'S mi több! így dörge felém: „Elégtételt, gróf uram! tegnap megbántott —“

Mért tolakodott?“ viszonzám —

Mellyikőnk volt légyen tolakodó: vitatni nincs üdöm. Megszegte a' vendégi just, 's engem megbántott. Válasszon, a' gróf! szúrony, vagy pisztoly?“

„De mért, barátocskám?“

„Félre a' tréfával! illy emberek közt 's illy esetben a' szó haszontalan.“

„De mért? Ne tréfáljon!“

„Válasszon: szúrony, vagy pisztoly?“

„Barátocskám, én nem olly jó szívvel hagynám ide szép világomat; én egy gazdag gróf vagyok —“

„'S én, egy becsületes ember, piszkot nem szenvedek! Egy szóval: válasszon —“

A' kapitány nem tréfált; cselédségem mindnyája a' drágakőárusok után szaladgált segítségemre senki sem jött; mindég ügyetlenül vívtam, tehát karomba sem bizhattam pisztoly! kezem reszketett; 's e' szép életet itt hagyjam-e'?

így nem maradt hátra más jó, mint az engesztelés; de úgy, hogy méltóságom csorbát ne szenvedjen. „Ah, barátocskám, megkövetem — és vége — Adjon kezet.“ 's keze után nyúltam.

„Vissza, uram! Csak vére, csak vérem!“ mondá hevesen.

„De mért épen véremet? más valahogy nem egyezhetnék-meg? p. o. egy pár száz arany — úgy e' meg engeszteli? — mondom: egy pár száz arany!“ 'S vártam a' békülő kezet; mert: Pénz és rang kit ne bájolna el? —

„Pénz csak gyávákat engesztel; engem vér!“

Szinte elborzadtam a' végső hatalmas: „vértől!“

„Válaszson, a' gróf! vagy egész Pest gúnykaczajává teszem, 's meglátom: pénze visszaszerzi-e hírét?“

Már ez tűzbe hozott. „Pisztolyt, kiáltám hevesen, még pedig kendő végéről.“

„Úgy, gróf úr! mondá, 's kezembe nyomá az egyik pisztolyt. De mi előtt löne, folytatá szavait, olvassa e' levélkét, 's győződjék meg: hogy nálam szemtelenebb tolakodó —“

Átvevém a' levélkét, 's ördögpokol! ezt olvastam belőle: „Gróf úr! Előbbi nálam létekor e' szavaimra: „nem illy gyémántok bájolnak engemet, nem illy rubin mosolygása — —“ eltűnt, mielőtt értelmüket hallhatá. Tudja tehát: a' gyémántok, mellyek' ragyogása bájolódom, e' levélkét átadó kedves szemei; a' rubin mosolygása, melly mulattatóm, ajkaié. — Szüleim kényszerítetek, kiket elvakított: de én örökre megvetem a' grófot, kit nem szerethek. — Gróf ur! a' kincs és rang fényözőne csak vakít: de nincs elég melege szerelmi lángot gnyujthatni. Tehát a' soha nem látásig — Szűvi Ágnes.“ Levélke, pisztoly egyszerre hullott-ki kezemből.

„Hagyjon magamra, hagyjon magamra; dadogám kábultan, birja békével kedvesét —“

„Gyáva lélek, mondá gúnyosan a' kapitán, tehát ki volt a' tolakodó? feleljen, vagy lőjön.“

„Én“ viszonzám.

„E' vallomás üdvére válik. Tehát lemond kedveséről —“

„Le“ viszonzám.

„Evvél megelégszem. Mondá diadali tekintettel. Tanulja meg a' gróf: pénze 's rangja csak vakít, de nem hódít —“ 's eltávozott.

„Már ez rettenetes! pénz és rang ne bájolja el mindent?!“ 's magamon kívül dőltem egy pamlagra.

Vígan jöttek a' drágakőárusuk, de szomoruan mentek el.

Csak üdö emésztheté meg búbánatomat. — Barátim ismét jöttek, újonnan hódultak 's tiszteltek; 's én elvemben újabban hizakodtam. Az egyszer bevett szokás, előítélet, úgy is örvényként kereng a' szív tengerében, 's minden jobb tanács, tapasztalás belesüllyed. Denique én ismét a' fátum' nyakába vetettem bal esetemet, 's új próbára szántam lelkemet, ha nem egyébbért is, hogy elvem' valóságáról, a' fátum' befolyása nélkül, meggyőződhessem.

Szomszédomban egy deli lánykát pillanték meg, látása tetszős 's vonzó volt; társaságától még többet reményltem. Tehát módokon törtem fejemet, hogy juthatnék be az úri házhoz. Barátim iránt bizodalomom elveszett, el minden iránt: tehát magam által kelle bejutnom. Magam magamat vezessem be? de ha szívesen nem látnak? — Eszembe jutott egyik barátom' története; ennek példájára egy levélkére bíztam megösmertetésemet; mellyben megírák: hogy én, a' gazdag gróf Pénzesi, kívánnék a' házhoz bejárni: tehát ha szerencsájöknek tartják tisztelet témet, a' kisasszony' gyenge keze délutáni három órára tegyen az ablak közé egy

rózsát csalhatatlan jelül. — A' levélkét öszvehajtottam, 's az éj' sötét leple alatt egyik leeresztett zsalun az ablak közé tevém.

Más nap a' rendelt üdőkör, mint a' játszó kártyáját, félelem 's remény közt kezdém kigosztálni a' rózsát; 's ime nem egy, hanem egész rózsacsomón vittem végig tekintetemet. Öröömöm határtalan lón; mert ki magyarázná ezt másra, minthogy nem csak szívesen, hanem legszívesebben veszik látogatásomat.

„Kedves kisasszony, mondám beléptemmel, a' jel után bátor vagyok tisztelkedni.“

A' szép lányka 's anyja, rá'n bámúltak, 's egyszerre kérdezék: „Micsoda jel után? Kihez légyen szerencsénk.“

Ez még is boszuság! az embert a' szomszédban sem ismerik! gondolám. Hát a' levél?.. hisz' megírtam nevémet 's jöttömet. Hát a' rózsák?... „Én gróf Pénzesi vagyok ki tegnap egy levélkét játszottam be az ablakon...“ — De im — egy kis asztalra találék pillantani, 's ott — süttögető vassal öszveégetett levélkémet láttam! a' kiasasszonynak volt a' haja felsüttögetve! tehát ki más, mint ő tevé e' méltatlanságot. Szavam elállott, 's szemem káprázni kezdett.

„Egy levél? Hahaha. Mondá a' kisasszony. Ni, anyuskám, ez lesz az. Nem gondolék vele, 's biz én öszveégettem... De reménylem, megbocsájt a' gróf szelességemért; máskor vigyázóbb leszek az illy levélkékre.“

„Furcsa, mondám, de hát a' rózsák?“

„Történet.“ vizonzá fülig pirulva Nina — a' kedves — Mit jelentsen ez? de tán igen szemérmes? —

„Gyermekség. Hanem azért igen örvendő vesszük a' látogatást. Nina, adj széket — “ Mondá Cséfainé. Nina széket adott.

Cséfainében hatalmas pirtfogót találtam; anyám' régi jó barátnejának, sőt Ádámról Éváról rokonomnak is vallá

családját. Való-e? vagy nem? geneologiai táblánkat nem feszegettem — elfogadtam; mert e' rokonság ürügyül szolgált többszöri látogatásra.

Pénzemet, fenségemet, őseim fényét jó előre tudtokra adám, még pedig szónoki szellemmel. Evvel, gondolám, már is bevettem mind kettőjüknek szivét. De nagyobb biztossággal, jónak véltem, ha practice is hozzá nyúlok a' dologhoz. A' játékszinbe minden áldott estve én vezettem őket; számukra külön batárt, lovat tartottam, ajándékaim egymásra halmoztam: tehát ki merné gondolni, hogy nem szerettek volna? Üdövel kijelentettem házassági szándékomat; Cséfainé 's lánya magán kivül volt ezen örvendetes nyilatkozás hallattára... De így kellett lenni: Pénz és rang kit ne bájolna el? 's most a' multakat még erősen a' fátum nyakába kötöttem. — Nem sokára a' jegyváltás idejét is elhatározzák.

Eljött az áldott nap. A' jegyváltás estve hét órára volt határozva. De én, — nem tudom, jó vagy rossz lélek-től ihlelve — délután három órakor nagy sebbel lobbal a' folyosón végig mátkámhoz siettem, 's estig is nála szándékoztam unalmas üdömet tölteni. Ninát kitűnő zavarban lelém, alig tudott lélekezni, arcza sírhalvány volt. — Mi lehet ennek oka?.. Körül nézek a' szobában — senkit sem látok. Okát kérdem enyelegve ezen ijedségnek 's épen már Rózsának 's Ágnesnek is szánt — jegyajándékomat tártam ki szemé' vakítássára, de im — a' nagy ruharak' feneke — ropp! — letört; 's egy sarkantyus csizmát láték a' tört fenéken meredve állani; de bizonyos mozgásból csak hamar kivevém, hogy a' czizmában valami eleven mozgonynak kell rejtezni...

„Gyönyörű, de nagyon gyönyörű, szép mátká! Haha-ha!“ Mondám gúnykaczajjal 's mentem soha vissza nem jövendő.

„De ki az: kit inkább kedvel Nina?“ Kérdém lelke-
ből boszankodva. „Meg kell tudnom!“ kiáltám, 's le-
állottam a' kijövendő sarkantyus vitézt megösmérhetni. —
Nem is sokáig kelle várakoznom. Egy fehér köpenyegbe
burkolt tiszt suhant ki a' kapun, 's egek! benne Virányi-
ra, régi oskolatársomra, ösmertem. „Honnét, barátom?“
kérdém útát állva.

„Hahaha. Honnan te is csak az előbb jövel. Te meg
vagy csalatva —“ Mondá mosolygva.

„Igen, barátom, a' legrútabbul megcsalatva... Tu-
dod-e, kalandor, mennyem dülőja, hogy én nómé akartam
venni őt?“ 's szinte neki dühültem.

„Hogy te lettél volna a' megcsalatott: azt nem, lel-
kemre mondod, nem; Ninám nevedet nem említé.“

Ninád? ti szeretitek egymást?“

„Bolondulásig. De mind ketten szegények lévén, nyil-
ván nem bírhatám: tehát feltevém, hogy mással osztozom,
's im akaratom ellen, te lettél volna az osztályos atyafi.
De, hála az egeknek, jól ütött ki dolgunk; mert baráto-
mat nem szeretném megcsalni. Majd találunk egy tisztos
öreg úrra... Értesz talán? Az öreg úr haláláig feleségét
fogom bírni; holta után pedig javaiban is succedálok...“

„Menj, alacson lelkü, menj —“ 'S megvetve a' csú-
fodárost, búcsu nélkül haza távoztam.

„Valljon, ő mivel tetszősebb nálam? milly erkölcs-
telen 's hozzá szegény!... De hisz a' zsák lelé meg folt-
ját...“ Rebegém magamban. De csalatásomért boszankod-
jam-e? vagy a' szerencsés felfedezésnek örvendjek? nem
tudám. De a' többszöri exceptio fájt ősi elvemben bizott-
nak!

Hiremet, nevemet mind eddig ragyogni hittem Pesten:
de fájdalom! nem valék többé ment a' pletyka szájától. —
Egy sötétes estve a' seminárium útszán sétáltam 's véletle-
nül két karfüzött ifjura bukkantam. „Hová szándékozol,

Pali?“ kérdé az egyik. „Bettihez“ viszonzá a' másik. „No, vigyázz, mondá az első, ha bujnod kell, inkább ágy alá, mint ruharakba bújj; 's javaslanám, sarkantyuidat szedd le, ne hogy úgy járj, mint a' gróf Pénzesi' katonája.“

„Ördögpokol!“ mormogám fogcsikorítva, 's melettök mint szél elsubantam. Ím lárma hat felém a' philosophiából; okát kitanulni egy ablak alá húzódtam, 's mit kelle hallanom? . . . „Halljuk, halljuk!“ kiáltá az egész társaság. „Csendesség, uraim! — mondá egy méltóságos hang, 's csendesség lón. Folytatá aztán szavait — Egyszer volt, honan volt, volt egy gazdag gróf. Ez apja, nagy apja, szép apja 's ősei után hitével meré erősíteni: hogy pénz és rang mindent elbájol. Demonstrálni akarván Pestre jött 's a' t. 's a' t.“

Mintha számból szedte volna ki olly pontosan beszélé históriámat. „Ah, végtére tehát Pesten mese-hős is levék? tanúlok gazdasszonyaiknak, ezek szakácsnéiknak, ezek mézárásoknak, kofáknak és társnéiknak pletykálják el traditióként bal sorsomat? 's végtére útszagyermek is újjal mutassanak rám? — ! elvonom magamat a' pesti világ elől, mi előtt szemembe kaczaghasson . . .“ mondám, 's bődultan hontermettem — Így más nap Pestről mintegy megszöktem, csendes magányomba vivém azon meggyőződést: hogy pénz és rang még sem bájol el mindent. —

Ha hazám valamellyik szépét szánakozásra inditák siralmas eseteim; 's be tudja bizonyítani; hogy szerelmes belém és nem pénzemért 's rangomért vágyik nőmmé lenni: repüljön karaimba 's hiv csókjaival vigasztaljon meg.

Szathmáry.

A' SZERETETHEZ.

Üdvezlem Szeretet! mennyei kellemid',
'S buzgó keblem arany dücskoszorút neked
Fűz, hálás szemeim könnyei öntözik
Szent oltáraid' oszloplit.

Te földünkre ezüst szárnyaidon sebes
Villámként lerepülsz, 's béke-kezed kegyes
Szikráit ragyogón szórja, 's az emberi-
Nem víg, boldog időket él.

Ah! hol szent Szeretet! lelked uralkodik,
Ott minden mosolyog, durva szívü kevély
Ott nincsen, gyönyörűn városok, és faluk
Állnak, nagy birodalmak is.

Érczből font köteled tész, hogy egyyéké
Olvadjunk valaki földi lakok vagyunk,
Bút, vidám örömet mindenik egyaránt
Érezzen hideget, hevet.

Nélküled csupa váz minden az ég alatt
Elhervad, 's elenyész, sőt az egész deli
Természet csudakép' változik a' dicső
Rény, 's erkölcsi világ kihat.

Csak durvúlt kebelű fut, 's az erénytelen
Nem kíván, nem ohajt, rút cseleit hogy ő
Kormos fátyol alá rejtse, nemes kegyed
Ellen dül 's dühösen tapod;

De mink szüntlenül isteni bájaid'
Tiszteljük, Szeretet! csak te hevítsd szelid
Keblünket, jer alá, és kegyesen hajolj
Hozzánk, hagyd palotádat el.

'S bájló karral öleld ált az egész világ
Népét, ajkíra hű angyali csokjaid
Hintsed, boldog időt adj neki, 's hőszinű
Lepleddel kegyesen fedezd,

Hagydel — hagyd egyedül, mert te teremtheted
Boldoggá az egész emberi nemzetet,
Ha! kész vagy deli fény lángod emelkedik,
Érzük drága malasztidat.

A Z Ő S Z.

Egy gyöpös dombnak magasabb csuscsáról
A' ragyogló ősz' kegyeit mosolygó
Zöld, fejér, sárgás, 's pirosúlt színekben
Nézem örömmel.

Nézem a' természet aranykezét ki-
Nyitva, melly bőven minekünk koronként
Szép ajándékot 's kieszen kínálja,
Adja jutalmúl.

Oltóvány fácskák sűrű lombjaikról
Számptalan körtvélyt, mogyorót, 's baraczkot
Téli almákkal ropogós diókat
Hintnek előnkbe.

Csillogó Bacchus hegyein gyönyörrel
Látszanak szőlő-tüviről fejeirlő,
És vereslő szép megaszalt gerezdek
Földfele csügni;

Mellyeket gyors kéz szaporán leszaggat,
'S gümbölyü hordokba rekeszt, enyelgve
Tölt ezekből tág poharába a' víg
Gazda gyakorta.

Sík mezők, rétek, ligetek kevélyen
Játszanak bájló szineikkel, étket
Édesen nyújtnak madaraknak, és a'
Marha csoportnak.

A' művelt kert is teli van megérett
Gyenge zöldséggel, kikapál serényen
Mellyet a' kertész, üregekbe rakle,
'S télre valót gyújt.

Igy tegyünk mink is, soha senki a' mély
Sirba közüllünk lene száljon addig,
Friss gyümölcsöt még nem adott, 's szegényen
Nem könyörült volt.
Hutter.

LAKODALMI VERS.

Pindusi Szűzek! jöjjetek,
Ró'sa koszorút fűzzetek: —
A' ró'sa szeretet' jele;
Legszebb l'ánya a' tavasznak,
Vig kedvek tenyésznek vele —
Ha tűnik, ezek is asznak.

Nefelegtset is szedjeteK,
Diszesen beleszőjeteK: —
Ez a' hűség' példázatja;
Hol ennek szelid lángja ég —
Ott a' szívet nem faggatja
Nyugtalanság 's fanyar kétség.

Végre télizöld is bele
Jöjjen, mint a' remény jele: —
Remény az élet fűszere.

Mint Féniksz, hamvából kikél. —
Bár zugjon világtengere,
A' reménylő szív csendben él.

Most már Párom' kerítsétek
Vele és öszvekössétek —
Körüle tánczot járjatok ;
És a' milly szép koszorutok
'S mint nektek nincsen bánatok
Olly légyen Nekik is utok!

Vedd e' koszorut kedves Pár,
Vele tiszta óhajtás jár, —
Szeretet fűzte szám'tokra
Becses ennek adományja:
Fényt nyujt a' komor napokra
Ő az Eg legszebb leánya.

— — 's — — nevek lettek
Veletek öszvefűzöttek ; —
Szeretet' 's hűség oltára'
Tüze lángol már köztetek
'S hogy ne jusson hamvadtára,
Tümjényt rá bőven hintsetek.

Szívetek, az isteni mív
Legyen tisztéhez mindig hív ;
Koszorutok' főbb virágja,
Bár tűnik a' lét' tavasza —
A' muló határt áthágja,
'S azt élethaj ne hervaszsa.

Nefelejts mosolygjon Rátok
Es diszesítve Pályátok —
Apoljátok gyors kezekkel. —

Nedvet rá sokszor öntsetek,

Hogy viritó kellemekek

Mindig maradjon Veletek.

Télizöld, a' kedves Remény'

Mint valamely vezérlő fény,

Mosolyogva előttetek

E' muló élet fogytáig, —

Hogy örömek közt éljeteK

Boldogságban és sokáig!!!

KISS JÓ'SEF.

NINCS MEGELÉGEDETT SZÍV.

Örök veszély, és zürzavar életünk,

E' nagy világon, nincs megelégedett

Szív, nincs ki szörnyű sok bajának

Végire jutna, 's nyugalmat érne.

Bár járja forró Africa részeit,

Vagy andalogjon nagy hegyek' ormain,

A'vagy, kiterjesztett hajója

Éjszaki tengereken lebegjen.

Keresse fel báj Thessala völgyeit,

Visgálja a' szűz csermely ezüst vizét,

Visgálja a' rétek leányit

Keble nyugalmat alig találánd,

Láttam nem egyszer lágy selyem ágyakon

A' vak szerencsének heverészni sok

Kedveltit, ah de a' rubintos

Szőnyög alól szaporán az álom

Eltűnt, 's egész éjt gond, szomorú bajok
Közt kellett volt tölteniek, nem is
Jött álom elbádjatt szemekre
Hajnal arany sugarát obajták.

Láttam hatalmas gazdagokat, kiket
A' tisztelet, 's hir hordoza bájoló
Ölében', 's helyheztetni vágyott
Bíbori csillagaink sorába.

Itt sincs nagyobb csend, mint szigorú szugoly
Körén nyomorgó, 's terhek alatt nyögő
Népnél, kit a' fénylő szerencse
Lepleivel soha sem takargat.

Hős Mársnak éltét szentelő harcztüzet
Emlit, dagályos fegyvere vérvihart
Szomjúz szünetlen, 's durva ágyúk'
Morddurrogása előtte kedves;

De végre a' bús tábori sípolást
Utálja, 's borzad holt tetemet ha lát,
A' vérmezőt elhagyni készül
'S keble hazája felé sohajtoz.

Elérve célját, majd nem egész napon
Dözsölni a' duza városi népeket
Szemléli, vagy kereskedést, szép
Mesteri műveket üzni gyorsan;

Szemléli a' szorgos, 's sanyar életű
Szántóvető sok fáradozásait. — —
Megúnja mind ezt nem sok évек
Mulva, 's panaszra fakad, elönti

A' kékes égnek tárgyüregét szava ,
Már nem riasztnak tárogatók , kiált ,
Kül' Nemzeteknél sem lebeg már
Hős magyarok lobogói' fénye.

Volt nem csak egy , ki cziprusi szálakon
Mély tengeren, rút fergeteg és dühös
Szél közt evedzett borzadozva
Nagy nyereség kaparása végett ,

A' parthoz érvén szent fogadást teve ,
Bús tengerek hullámaid' én soha
Sem látom , ugymond , a' nagy égnek
Bő kegye csak haza most segéljen.

Alig pihen , már új nyereség után
Vágy keble , esmét szétrepedett , 's zuzott
Hajója megjobbitva büszkén
Mélyvizeken felalávitorláz.

Nincs e' világon semmi szerencse lám ,
Melly volna állandó ; megelégedett
Szív sincsen. — Im zöld mezőknek
Ellene áll huzamos fagy , és nyár.

Ugy volt , ugy is lesz , küzdeni fog hideg
Meleggel , és a' szárazat a' vizes ,
Lágy a' keményet üzni fogja ;
Oh de mi mind ezeket haladni

Engedjük. A' természet Urát , kinek
Így rendelé szent 's bölcs keze , ajtatos
Lélekkel , és szívvvel dicsérjük
Untalan , és leborulva áldjuk.

Hutter

A' MENYDÖRGÉS.

Menydörög, és egymást a' villám sújtva hasítja,
 A' haragos levegő gyakran tüzlángba merülve
 Kápráztatja szemünk'fényét, csattogva csigázván
 Szívünket, mellyből minden nap vétkek erednek.
 Retteg az élő nép, 's majd azt gondolja: kifordúl
 A' nagy Természet végnélküli sarkalatából.
 Szent tűz lángadozik házunkban, hogy befedezze
 Vétkünket, mellyet szabadon cselekedve teremténk.
 Szívünk gyorsan ver, buzgó bánatra hevülve,
 Megrémült elménk azt képzeli, vétkei zúgnak
 A' menny-boltozatin, 's ötet vadolva dörögnek.
 Hogy többet vétsen, fogadásokat eszközök ujra,
 Mellyeket ő ez előtt nem félt megszegni ezerszer. —
 'S nézd a' gyáva madár fészkebe vonulva lihegvén
 Honjában csendes pihegéssel várja az áldott
 Felderülést, társát, 's fiait kebelébe szorítván. —
 Elmulik a' zivatar, 's az egész Természet örülve
 Csendes pompában gyémánt koszorúval övedzve
 Tiszteli a' reggelt, 's Phaebust leborulva imádja. —
 A' kiderült hajnalt még nem csókolja az ember,
 Hálaadó könnyet még nem nyujt senki az égnek:
 'S már a' gyáva madár a' tiszta egekbe repülve
 Áldja teremőjét szászorszép menyeyei hanggal.
 Hogy dörgött, lihegett; bár nem volt vétke szegénynek,
 'S örvend, hogy kiderült: bár nem számára derültki.
 Bölcs! hol vagy? ha tanulni akarsz, Természet anyánknak
 Szózatait haljad, mig Platón jádza nevetgetsz,
 S emberekért fosztott madarat vetsz lába elejbe.

HAJDALÁR ÉS ZÁDOR

tündér-rege.

Szélesen és hosszan ágaznak el Borsod, Gömör, Nógrád és Heves megyékben Bikknek rengetegei. Naptól soha meg nem mosolygott völgyek, kies fekvésű faluk, munkás hámorok és sok más műv és lakhelyek rejteznek bércei közt. Sok jelességek tündöklöttek vala az ősz hőskorban ennek hegyei közt, mellyeknek tsak szomorú romjaira találhatni ma, hol csak szilaj vadak 's a' néma magány találják háborítatlan lakjokat 's mohos omladványaikon csak a' vadon szele morog dalt a' mulandóságnak.

Borsodban, M. . tól, a' szép táju 's vidám szellemű magyar várostól nem messze, áll három bértz, kiválva Bikknek egyéb hegyeitől 's különösen meglepve a' vándort egymáshoz hasonlításukra nézve. Leányvár e' három bértz neve. Fényes regék száldogálnak szájról szájra ma is e' bércekről, merítetve a' homályos ó korból. Csucsai ma már sivatagok, csak ősz szirtdarabok hevernek rajtok 's gyéren fűdezik a' kopár fűszálak közül nőtt törpe bokrok: hol hajdanta — mint a' rege tartja — tündér-csarnokok villogtanak, és napsugár szülte tündérlányok üzték játékaikat. Három leány lakta a' három fénytetőt, Hajdalár a' legifjabb és legbájosabb. Távol e' tündérhegyektől pedig egy más szirtetűn büszke vár állott, hol ridegsasként uralkodott Virnyó, elégedetten pihenvén szemei villámtekinetű fián, a' szép ifju Zádoron. Mint karcsu őz szökdel ez a' sziklákön, űzven kedve foglalatosságát, a' véronió vadászatot, míg atyja, az ötven évek előtt szintűgy villám-sugár, a' zugó cserek közt, rozzant erejével, csak halkal kémlelőde jár.

De, mint ha a' viruló csemetét tikkasztó aszál éri, lecsüggeszti gyöngé ágait: illy változás mutatkozott egy idő

óta az ifju arczain 's egész lényén. Órákig áll lelketlen szoborként atyja várának ormain, és sülyedve néz a' távolba, mindig, mindig egyike felé a' három hasonhegyeknek; és ha hangos idegü ivét és somnyelü dárdáját előveszi, léptei csak mindig arra tartanak. De ott nyugtan járhatják őfelőle az őzek a' bokrokárnyait, nem szomjúzza fegyvere piros vérüket.

Az öreg Virnyó látá fia arczain a' szenyvesztő bút, 's dorgálva szólítá meg: „Fiam, Zádor! mi fürgeteg fojtá el melled' tüzét? hová lön fegyvereidnek hatalma? járod erdeinket színt úgy, mint eddig, 's üresen jödögélsz baza, nem úgy, mint eddig. Zádor! ki rablá el fegyvereidnek hatalmát?“ „El az, atyám, viszonlá az ifju, épen azon villám nyugszik azokban, melly eddig számodra mindennap elég vadat vert le; más epezst, — de hagyján atyám! hozok én még neked vadat, szép vadat hozok!“ — ezzel eltávozott.

Roppant szikla dermed ama hértzek egyike alatt és tövéből kristály csorgó buzog. Piros virágu hangabokrok függenek a' szirt repedékiből fölé 's körüle; őrt áll azokon kívül fellette, a' nyári napnak sugárai ellen egy sűrű lombu bükfa. Ennek hús árnyában csörögnek, gránit mohai közt, a' tiszta habocskák, 's folyó ezüstnek tetszenek, ha a' tömött lombok közt befuródott napsugár rajtok nyugszik. Ide jár le Hajdalár hőségéől enyhülni, a' nyár forró napjaiban. Le szokott ülni a' csorgó mohos partjára, és olykor a' kis folyam édes dalt zaborog neki. Szökő örömmel úsznak elő kisdud bársany lábaihoz az aranyhalacskák, míg rózsaleveleket szór a' viz kristály ölébe, és a' virágilattal terhes berki szellő enyelegve játszadozik arany hajfürteivel.

Messzeható vadászatában ide tévedt egykor az ifju, lehajtá lankadt tagait a' lány mohra, 's a' lassu habmora és a' lombokkal suttogó szél álmodt szemeire. Éde-

sen szenderge. De hirtelen bájálmadat tünék föl lelke előtt, melly szendergésével később keble nyugalmát is elúzó. Hajdálár jött, ugyan is szokott idejében, és a' szendergő szép ifjún pihenő szemsugári mélyen hatának lelkébe.

Némán téveleg immár Zádor a' rengeteg magányiban: vö'gyek' szele játszik teljes vállairól habzó égszin köntösével, félreszegett kalapjánál arany saskörömbe tűzött toll reng; megeresztett ív függ le bal válláról, zöld övénél nyugszanak a' sebes röptü nyilak; jobbával fényes hegyü dárdára támaszkodik's halványult arcán titkos gondok ülnek. Némán tévelyeg, csak terhes sohajtati lebbenek néha ajkairól. Szilaj őzfiuk csörtettnek mellette, de nem veszi észre; szerelmes gerle - párok röppenek el fölötte, 's nem suhan utánok a' szárnyas nyíl. Igy ér el a' gyakran látogatott forráshoz, hol, mint társa vesztett fülmile a' csendes éjben, ajkai illy panaszló dalra nyílnak:

„Hová tünél pirosló hajnalomnak

Olly bájosan mosolygott vig arcza?

Itt nyögdelek, sötét búm terhi nyomnak,

'S fogyasztva forr keblem kemény harcza.

Mivel te bájalak, mint tó hattyúja,

Elszárnyalál, fejem szilaj gond dulja.

Nem vágya keblem nem kóstolt gyönyörre,

Szerettim csak hértz 's vadja voltanak.

Mint zerge, vágaték a' szirt tetőre,

Midőn még éj' szárnyai borongtanak.

'S szívem repesve kény' bájtengerébe;

Imádva szált dalom hajnal' elébe.

De szende fúvalom röpüle itt rám,

'S félhalva döltem álmom ölébe,

És im magát a' tiszta mennyet látám

Keggyel hajolni álmom fölébe,

Magát a' mennyet, hogy rabolt nyugalmam'
 Bus romjain csak kínomat zokogjam.

Hol vagy te gyöngy sugár, ki hattyu képből
 Jövéél 's lány tollaid nem subogtanak?

Megrázkodál, 's legbájosbb kellemében

Állott elő legszebb leány-alak.

'S mint parti rózsa csendes tükrü tóra,

Mosolygva bámulál a' szunyadóra.

Ha tüzszemü nap néz fü' harmatára,

A' gyöngye csöpp nyugottan ülhet-e?

Fölrebbenék, vérem hön 's gyorsan jára,

Felgyújtá csillagid' tekintete.

'S még láthatám, midőn szemeim nyilának

Hófényü tüntét szélgyors szárnyaidnak.

És futsz azóta, futsz, mint berki szellet.

Vagy mint szivárvány kis borúlaton.

Keresni láttatol, szirten 's fa mellett,

De tűnsz, 's kinom meg nem zokoghatom.

Ne tűnj sugár; ha tűnsz, végy fel magadhoz,

Mert nélküled kinom reám halált hoz!"

Igy dalolt. Hangos panaszára nyögve felelt a' szirtek'
 visszhangja, de nem jöve a' tűnő lány, kit ölelni olly
 forró tüzzel ohajtott. Hon ül az, gyémánt könnyeket sírva
 szép szemeiből, érezvén a' nem várt nyugalanságot 's vál-
 tozást kebelében, 's azt le nem győzhetvén.

Testvérei aggódva vevék észre, hogy naponként bo-
 rultabban tér haza Hajdalár. Fénylakján ottan ottan setét-
 alakú köd, bújának ködje nyugszik, nem zengenek tere-
 mei a' szokott bájos hangzatu daloktól, 's az istenarcz hul-
 latja varázsrózsáit. Láták mind ezeket, 's a' gond borongó
 felleget vont ragyogó homlokaikra.

Elmulék nagy része egy éjnek; sok csillagzatok Bikk'
 háta megé már lehanyatlának, 's kelet felől feltűnt a' hal-

ványult ég tiszta boltján a' hajnalnak előkövele. — Mint mindig szokott ez időpontban, lassanként kezdettek a' tündéri csarnokok világosodó rubintszínbe derülni, a' vártetőkön álló gomb pedig csillagilag szórásugárait az alatt terülő síkságra, mellynek még szendergő álmát hempelygő szürke köd borítá. Most felüté rózsás fejét a' piros hajnal, 's teljes fénybe lobbant a' három bércznek koronája, és világos termeiben andalító hangvegyületben zendült meg az ének. Mintha a' ligetek' 's patak-mosogatta völgyek' minden gyönyörű énekesi ide lettek volna gyűltve, olly tömérdek édes hangvegyület zengedezett a' palotákon végig 's felelgetett egyik bércz a' másiknak. Majd aztán mindenik tündér - vár körül sebesen növének föl kellemes idomú bokrok és fák zafir levelekkel, 's egy percz múlva, mintha csillagok fejledeznének, minden ágon ragyogó gyémánt-virágok nyiltak. Tündéri fényben villogott minden. De Hajdalár' lakja, mintha köd ölelte volna, homályos fényű volt; nyiltak testvéreinek bérczein a' bájos virágok, övé csak pusztá ágakkal búsongott. Most játékhoz kezdének. Briliánt laptákat vettek elő 's vig zajközt hajigálák egymásnak, mellyek fényes szivárványútakat irának egyik bércztől a' másikig a' levegőben. Hajdalár is vevé a' laptát, törekvék a' más bérczre dobni; de az, mint gyuladásnak szélről hordatott pislogó szikrája a' sötét éjben, lefelé szállott a' völgybe. Kilobbantá most a' kelő nap lángjait, 's a' Hajdalár' lakának tündéri disze 's fénye egyszerre kialudt, míg testvéreie csak halkal homályosodott meg. Gondba estek ezek 's nem gyaníták okát a' tündéri hatalom illy hirteleni lankadtának.

Kevés idő múlva eltávozott Hajdalár, 's aggódva vágytak a' testvérek megtudni a' titkos rémítő okot. Aranyszálakkal himzett leplekbe burkozva, leszállának a' bércz' mély gyomrába, hol rémítő csendben a' földali terem áll. Megnyilt illetésükre a' mélység' óriási ajtaja, 's ők beléptek. A' lángot, mellyet iszonyu torkokkal okádnak, vissza-

szíva, lapultak le két oldalon a' kétfejű őr oroszlánok, 's bizelgve nyalták a' lánczot, mellynél fogva mindenik egy egy roppant aczél obeliszkhez van csatolva. Halgató tisztelettel halada odább a' két tündér, és más terembe lépe, melly égő gyémántba van metszve, hol a' tündértükör 's a' jósharang vannak. Leborulva voná félre az idősbik a' tükör ködfátyolát, 's elszörnyedve látá, miként egy virágos ligeten, mellyet százados bükfák környelnek, andalog egy szép vadász ifju, ivvel 's puzdrával vállán: teste mozdulatiból látható, mint tépelődik 's eped valami után. De épen most a' közel bükfa' gallyára egy ragyogó tollu vadgalamb száll, mellynek nyugdelésére ügyelni láttatik, 's mélyly sülyedtéből hirtelen föl ébredve ivét kapja, 'sa' nyugdelő galambot czélba veszi; de mi előtt a' nyíl elröppenne, a' galamb villámként szárnyal az ifju vállára. Nyájasan simogatja, ez és keblére szorongatja, — és ime! a' vadgalambból Hajdalár fejjik ki, ki szerelemmel borul az ifju nyakába 's levetkezve a' szelleimi fény alakot, sülyedezve éldeli annak karjai közt a' halandó szerelemnek gyönyöreit. Rémülve fordíták el szemeiket a' tükörről a' testvérek, 's azonnal sötét köd borult vissza arra. — Most a' jós haranghoz fordulva, nyugtalan arcczal nyújtáki karját egyik, 's tündérpálczájával illetvén azt, illy kérdést tön:

„Szép ezüst szavu harangcsa!

A' kiben szendergenek

A' jövendő rejteményi,

Kongd meg azt, ha kérdelek:

Vész torúl-e szép egünkre,

'S húnyni készül csillaga,

Melly felülről 's arczainkról

Olly vidáman villoga?“

Me, kondula ekkor a' kis harang, 's kesergő hangja remegve futotta meg a' földali terem rőjtekeit, 's válasza, mellyet borzalommal telve halgatának, ez lön:

„Egy tőn három rózsza nyilt
 Hajnalszín kebellet,
 'S egyik ága földre dült,
 Fönt enyhet mert nem lel:
 Hervadand ez, 's véle hervad
 Testvér ágozatja,
 Hogy ha véd kar nem támad,
 'S azt le nem szaggatja.“

Lassandan haló rezgéssel szünt meg itt a' kisharang
 s néma hallgatás foglalta vissza helyét. Sülyedt érzelemmel
 állának a' testvérek. De végre: „Jaj nekünk, így töre csön-
 det egyik, jaj a' testvéri hő szeretet' lánczának, mellynek ép-
 ségünkért, ezennel meg kell zuzatnia!“ és a' testvérek egy-
 szerre kiáltának sötét átkot a' páros leányra, — mellyre iszo-
 nyodva bődült meg az üreg, és a' bércz csucsa recsegve ros-
 kadott be.

De távola' szerencsétlen holdgok, Zádor és Hajda-
 lár, egy illatos ligetben, a' tiszta szerelem mondhatlan
 édességü kényében úsztak 's felettök a' harmatos ágakon
 vig dala zengett az éneklő tollas seregnek. Bájos merengés-
 ben szendergett a' leány az ifju' kebelén, boldogtalanul fe-
 ledkezve magasb sorsáról, 's ez andalodva játszodozott a'
 lilium nyakon elomló arany hajfürtökkel 's a' mosolygó
 arcz' hajnali rózsáival. De hirtelen távol dühödő zivatar
 moraja hat füleikbe, melly közelebb jöve, már körülök
 rázza 's tördeli a' vastag gallyakat 's ordítózva csapong a'
 terebély fák közt. Riadva üti föl fejét Hajdalár, és sejtve
 a' veszélyt felpattana; de azon pillanatban ott terem két
 holló, szárnyaiknak éjszínü vitorláí villám gyanánt hasíták
 a' levegőt, 's forgó szélként háromszor kavargák körül a'
 két révedezőt. Hirtelen egy darab sötét felleg zúgott elő,
 mellyből földrázó dördület 's morgás közt csapott ki a'
 villám, 's Zádor és Hajdalárra villant le. A' boszúló test-
 vérektől megrohant leány kétségbe esett hangon csak ezt

sikolthatá: „Hah, testvérim átka! hah, bűnös szerelmem!
és vadgalambbá varázsoltatva, nyögve suhogó szárnyakon
röppent-el, nyomban utána Zádor, amazt szünetlenül űző
sassá bővöltetve.

Századok múlva is, mondják, gyakorta halható vala,
miként kopasz szirtek hasadékiba volnúlva a' vadgalamb,
eltölté a' tájt kesergű nyögésivel, 's a' sas ekkor, már
ősz rongyolott szárnyain, vijongva csapott le a' magasból,
hol minduntalan e' szerencsétlen bujdoklót lesve csavargott.

Ó * * sz,

A' T R Ü C S Ö K H Ö Z.

Ülsz a' nyárfa hűs lombjain
Nyújt az ég új életet
Mulattató énekiddel
Töltöd a' zöld ligetet.

Elmúlt a' tél, a' rövid nyár
Sebes léptekkel halad,
A' gyors napokat dal nélkül
Kis trücsök elne szalaszd.

Nézd a' nyár bájló kelleme
Alig támad, már tűnik,
Igy van minden öröm, vigáság
Buborékként megszűnik.

Hutter.

ISMÉT EMMÁHOZ.

Van tehát, van kegyelem édes Emmám
Van szivedben vonszalom én erántam?!
Boldogító Angyalom áldlak ér'te

Áldlak örökre.

Mert ezen tündér óra teremti szívem
'S lelkem ujjá; most veszem észre, melly lin
Elni, 's élvén élledek, egy szavadra

Fellelem idvem. —

Jőj hát halld szívem ütéseit, csak
Hő szerelmem buzgadozása zajlik
Itt. Szeretlek! 's hű kebelembe zárva

Tartlak örökre.

Fenlebengő Fellegi várban vonszol
Lyánka, hogy más hév örömet öledből
Csak kicsinyítő üvegen tekintsem

Kéjbe merülten.

Boldogabb már nem lehet, a' ki lelkes
Vágya fő pontjára emelkedik, mert
Nincs azontúl már mi után esengjen

A' remegő szív.

Nincs nekem sincs már mit ohajtanom Emmám!
Midőn hő vágyam elértem, és a'
Kedvező Isten kebeleddel engem

Már ma megáldott.

P A N A S Z

Nem volt egyéb hátra tehát gyötört
Sorsom keserves Végzetiből Milim!

Hanem, hogy midőn te érted

Szívemet a' szerelemtüzében

Már majd egészen tűzrevaló gyanánt
Felégetém, a' mérges epével, és

Vesztő keservvel megvegyített

Gyász poharat kezéd adja által,

Szörnyü dolog! hát ennyire sujthat a'
Kéz, mellyre buzgó ajkom ezernyi hő

Csókkal tapad'tt hevületemben
Most az ölésre emelkedik fel!
A' rózsá ajk, melly egykoron ajkamat
Mint egy virág tárt kelyhe beszívta, és
Táplálta illatos kegyével,
Ellenem illy mérget ereszt most.
Csalárd nevet szór rám ajakod Mili,
'S vallyon csalárdnak mondhatod é szilaj,
Azt, a' kinek hü szíve, folyvást
Hogy nem ölelhet, azért evődik.
Te mondd az szép Lyánka csalárdnak így,
Kinek körülted forganak untalan
Lelket csigázó képzeményi,
Gondjai, és beteg álmodásai.
Annak likasztod bús kebelét szeges
Szóddal keresztül, a' ki Te érted
Égő zsarántnakon is által
Gázol örömmel. Igaz! de így jár,
Kit holmi múltó kénnyel azért és csupán
Azért kecsegtet sorsa, hogy a' midőn
Majd égi kedvét a'ba lelné,
Poklok ölébe taszítva veszzen.
Csalárd vagyok hát Emma előtted én?
Az, mert csalom, rég csalom ön magam
Azzal, hogy engem Emma, mint én
Megbizakodva szeret; pedig nem!
Jólvan, ha tud hinni gyanus fejed,
Likasz ki mejjem 's vedd terenyedre az
Érted verő szívet, 's midőn már
Látod az áldozatot, sirasd meg!

K. E.

ELTÜNT BOLDOGSÁG.

Egykor gyönyörrel folytanak éveim,
 A' tarka völgynek bársony ölébe' szűz
 Rózsát szakaszték, 's érzetim szent
 Láng ragadá kies edenébe.

Az égi szellem langy lebegései,
 A' tiszta csermély hőmpölyögő vize,
 A' lombos erdőség homálya,
 Közt csalogány rezegő szózatja,

Gyönyörrel egykor keblem egészen el-
 Tölték, borongos napjaim alkonyát
 Szétoszlaták, 's a' bút elűztem
 Rózsabokor körül andalogva.

De most, de most már bú lepi homlokom',
 Lehúnyt szerencsém néma rekesz között
 Könnyes szemekkel éjjelenként
 Fájlalom. — Ah de hiába a' sors

Bosszút lehellett árva fejemre, mord
 Villámja sullyát szórja kegyetlenül,
 Nincs zöld liget, nincs hüves ernyő,
 Gyenge lepel, 's ölelő barátom.

Álom gyanánt eltűntek ezek, miként
 Az esti álfény tűzlobogásai:
 Vagy hűs berekben folydogáló
 Hábjai szőkeszinü pataknak.

Oh mért mulandó minden az ég alatt?
 Mért nem virúltak bájörömmim tovább?
 Szánd meg dicső menny vesztességim,
 'S add deli éveim ujra vissza.

MENYEGZŐI DAL.

Száljle Hymen kék egedből
 Piros színü szárnyakon,
 Tündéri báj kellemidtől
 Vigság lengjen ajkadon.
 A' komor kedv messze tünjön,
 Örömkelyhed had ürüljön
 Érzésünk gyujtsd, vígnedvre,
 Mert ma tesz szert szív szívre.

Ha már érzünk lágy hangjával
 Önt keblünkbe hév tüzet,
 Hó fejrőségü karjával
 Szór földünkre szerelmet.
 Űzi a' bút, és keservet
 Enyelgve ad vigörömet
 Nyujtja hűség rózsáját
 Szerelem vióláját.

Igy hát látom szép napokat
 Fogtok áldás közt élni,
 Rózsás kertben virágokat
 Örömmel letépdelni,
 Kedves illatu pályátok,
 Mindenütt feltaláljátok,
 Néktek a' nap sugára
 Ragyog, 's a' hold világa.

Szent békesség bibor színben
 Fog reátok csillogni,
 A' szerencse bájölében
 Szünetlenül hordozni,
 Minden ágról mézet szedni,
 Soha bút nem fogtok élni

Hűség, 's viszont szerelem
Kebletekben majd terem.

Élj vőlegény, élj menyasszony
Akarják az égiek.

Élj vőlegény, élj menyasszony
Óhajtják a' földiek

Nap, hold, minden égi testek,

Tűz, viz, minden földi lények,

Sok éveket éljetelek.

Mondják, 's légyen kedvetek.

A Z Ö R Ö M

Öröm dicső ég szent szüleménye, vig
Arczod mosolygón hinti virágozó

Lombját, — keserves földi létünk

Napjai általad elrepülnek,

Rózsáskebellel boldog időt te szülsz

Nékünk, — 's azért minden kebel angyali

Érzéseket nyújtó körödben

Élni ohajt ragyogó napot, éjt.

De fájdalom! mint a' buborék vagy a'

Feltűnt kavargó szél dühe távozol,

'S egészen elhágysz sokszor, és még

Vissza se térsz soha kebleinkbe.

Hutter

Á L O M.

Andalító kellemű leányka!

Mért lebegsz el csöndes álmaidhoz,

Kék hegyek virágos völgyiből?

Ó mért? — sír lakójaként nyugalmas'

Álmat alszom én sok éjeken.

'S jössz te ollykor észak langy fuvalmán

Tündékény tündérnö gyanánt.
 Mint szeráfot, ékesít piros szárny,
 Rózsaszínnel ékes két piros szárny:
 Sárga habban foly le szép hajad.
 'S mindenik szál fényes nap sugára
 És lebegsz mennyként rám mosolygva,
 'S arczaidról hajnalfényt lövellve
 Könnyü szárnyon álmaim fölött.
 De legott fölnyíl hunyó szemem,
 Ah miért nyíl? már te nem vagy ott:
 Szárnyaidra, mellyeken röpülél
 Annyi földről, kelsz és visszatünsz. —
 Majd megint a' bájalakba, mellyen
 Egykor süllyedezve andalogtam,
 Jösz el, lágy kezecskéid kinyujtva
 Fölhevült indulattal szorítasz
 Hópehelyként gyöngre kebledre,
 'S csókjaid tűzével elborítasz.
 Istenülve nyujtanám, ki én is
 Karjaim', de im az édes álom,
 A' rövid, 's kidúlt kebelnek álma
 Gyors-tünő szárnyon röpül szememről
 'S véle gyorsan tünsz te is karomtól. —
 Lányka andalító kellemiddel,
 Sokszor mért lebegsz el álmaimhoz?
 Így én élni nem, de álmodozni,
 Mindörökre ekként álmodozni
 'S föl nem kelni vágyok álmaimból,
 Mert sohajtok ébredéseimkor,
 Búsán és mindig feléd sohajtok, —
 'S e' sohajtat elhat-e szivedhez?
 Ah ki tudja, — hinni nem merem.

Sz. D.

MERRE ? MERRE ?

(Románcz)

Zúg a' vad szél, zug a' tenger
És a' gálya elmerüle —
'S ott' ott' hab között belőle,
Egy darab deszkát ölelve,
Lejt a' hab között kerengve,
Kin 's halált együtt nyögelve
Szóke Béla.

És a' szél a' part felé tart,
Nyujt reményt a' könnyezőnek,
Nyújtja éltet a' nyögőnek;
És a' tenger bús határiu
Szün a' vész, — 's a' partvirányin
Elterülve szép rózsáin,
Nyugszik Béla.

Nyugszik ö 's mi szóra ébredt?
Barna lyánka szép ruhában
Ül fejénél kis markában
Nyíl, tegez könny szép szemében,
Fájdalom, kín, bús mellében
És szerelme, kis szivében
Ébredeznek.

„Hósf! kely fel a' virágról!
Jer! kövess én elvezetlek,
Jer! 's reménylj én elrejthetlek,
Zord Atyám megölné téged,

És nem volna boldog véged,
Hogy ha itt találna véled
Ömledezve.

És a' fák 's bokrok rezegnek
Vad robajtól rengedeznek,
Lyánka 's Béla hülyedeznek,
Nyíl suhan és elröpüle —
Lyánka 's Béla vérbe düle,
Vizben tántorg 's elmerüle
Szép szerelmök.

Elkonyultak a' virágok,
És a' vad szívü Atyának,
Arczán bús könnyek hullának,
Látván Iyányát ön kezétől,
Elterülni veszszejétől,
Nyomban távozott eszétől,
A' kegyetlen.

Kinjait pacsirta zengi,
Ott a' két hü áldozatnak,
És a' bájoló szózatnak
Vissza sir az ősz keserve,
Lelke fájdalomokkal telve
Elröpült, 's szált tévedezve,
Merre? Merre?

Ma — . er. L.

K A R T H O N.

(Hósege, Ossiántól. Az angol szerint:)

Régi idők dala, és tettek más évi napokból

Lóra, folyóidnak zúgása eszembe deríti
 A' mult' emlékét; Garmállár, kedves előttem
 Hangja sok erdőnek. Nem látsz Malvina mohásult
 Főü sziklát; három fenyü hajlong rajta; alantan,
 Zöld a' keskeny völgy lábánál; bércezi virágok
 Fejlenek itt 's rázzák a' szélben főiket. — A' meg-
 Aggott kórózál egyedül vagyon ott 's hullatja
 Ószi szakállát; két — félig a' földbe lesülledt
 Kő láttatja mohos főjét. Rettegve kerüli
 E' helyet a' hegyi vad; boszus árnyék tartja tanyáját
 Itt; az erős fekszik a' keskeny szikla-vidéken.

Régi idők dala, és tettek más évi napokból.

Melly idegen közelít honjából, 's ezrei véle?
 A' napfény széles folyamát körülötte elönti;
 Önnön halmának szele fürtjét játszva legyinti.
 Arcza hadatlan szép. Nyájás mint esti sugárzat
 Kónának csendes völgyén, nyugoti fülhőkről.
 Nem más mint Komhál fia, a' nagy tettü vezérlő.
 Halmait örvendő pillantja meg; ezreket a' lant
 Mellé int.

„Szaladás lett dijtok, gyermeki távol-

Honnoknak; szomorun ül csarnokjában az esmért
 Hírü király, a' föld ura, hallván népe futását.
 Gőgje véres szemeit felemelgeti, és az apának
 Kardjához nyúlанд. — Halmaitokon úgy e futatók
 Távol honnoknak hirt kérő gyermeki, büszkék!”

A' bárdok szavai emezek voltak, hogy elérték
 Szelma szobáit; ezer fény tündöklött ki, vidéki
 Fény a' népek közt; ürvendőt csendül az ünnep,
 'S vígan tñn el az éj. — A' délczeg Clessamor hol van?
 A' szép fűrtű Fion kérdé; napján örömmnek
 Hol van Morna vitéz testvére? Magányba' sötéten
 Folytak napjai le a' vízhangú Lora völgyén.
 De lám halmáról siet ő mint a' nagy erőnek
 Ménje, megérezvén a' szélben társait; a' nagy
 Sűrű sörényt büszkén megmegrázintja tetőjén. —
 Clessamor idv néked! Szelmától annyira távol?

Hirtül ölelve körül, tértél ugye vissza vezérünk?
 Clessamor ezt mondá; Korbál hire ifju korában
 Illyen volt. Gyakran mentünk hajdanta Karunon
 Át, idegen földön vért ontók győztös aczéllal;
 És a' föld ura nem vigadott vala rajta. De valjon
 Mért emlékezem én a' hajdani harczos időre, —
 Fürteim őszekkel keveredtek. Hajtni az ívet
 Elfeledik kezeim; könnyebb dárdát emelintek;
 Óh bár kelne viszont örömmöm, mint a' hogy először
 Szemlélém a' lányt, idegen föld hókaru lányát,
 Moinát, a' mélyen kisötéltő kék szemü hölgyet!

Mond el szólla Fion, történetit ifju korodnak. —
 Árny fedezé lelkét Clessammornak, hogyan a' nap
 Képét a' felhők. Szomorúk eszméletid, és a'
 Távolban csüggők, Lórának szélei mellett.
 Ifjui fellegedet mond el, 's korod őszi borultát.

Békenapokban volt, felelé Clessammor, az őszfő,
 Hogy hánykódva hajóm Balkluta torony fala mellé
 Eljuta; a' szellő hajtá sivitva vitorlám,
 'S barna előjü hajóm befogadták Klutha folyói.

Három nap látám Reuthamir csarnokit, és még
 Lányát a' szép fénysugarat. Vig körbe kerengett
 Sok csiga; és az öreg bajnok nekem adta leányát.
 Keble hasonló volt a' kelt hullámi habokhoz,
 'S a' fény csillagihoz szemei; haja varju-setétes;
 Lelke szelíd 's nyájos. Moináért nagy vala lángom;
 És örömébe' szivem hevesen át ömle szivéhez.

Egy idegen fiu jött, Moináért titkosan égő,
 Hangja hatalmas volt a' csarnokban; gyakor ízben
 Félig kí-kivoná. Hol, szólla, Fionghál,
 A' bérczek nyugalom nélküli vadásza? Közelget
 Tán Balklutához, hogy Clessamor annyira büszke?
 Lelkem, viszonzám, ön lángjától hevül; ezek
 Közt rendületlen állék, 's kerülének, erősek.
 Hangjaid, óh idegen, büszkék, mert Clessamor itten
 Csak maga áll; de vasam remeg oldalomon, 's kezeimben
 Fényleni vágy. Kombált ne is emlitsd kluthai bajnok!

Göge erőre kele. Küzdénk; kardomnak alatta
 Hullt el. Hallották Kluthának szélei estét,
 'S a' dárdák ezeren csillogtak körbe; csatáztam;
 Győztek az idegenek; beszállék Klutha vizére.
 Hó vitorláim puffadtanak a' habi síkon,
 'S én a' kék vizeken hányódtam. Moina sietve
 Jött a' partokhoz; szemei könnyekbe forogtak
 A' veresek; haja szét lengett a' völgyi szelekből.
 Hallám távolról esdeklő hangjait; és a'
 Barna hajót gyakran fordítám vissza; de győzött
 A' keleti nagy szél. Kluthát nem láttam azóta;
 Nem látám Moinát fürtöngző barna hajával.
 Balklután ese el; mert látám felleges árnyát,
 És meg is esmertem, mikor a' ködös éjelen átjött,
 Lóra zugásánál, olyan vala millyen az új hold

Tornyosodó ködben, — mikorona' hó' darabokban
Hull sűrűen, 's mély csend ura a' zord téli világnak.

„Bárdok emeljétek híret boldogtalan ifju
Moinának magasan“, — szólt a' harcz büszke Fionja.
„Árnyát hivjátok dallal halminkra, mulatni
Marvai szépekkel, — más évek napsugarival,
Mellyeket a' mult kor halhatlan hősi szerettek.
Látám bástyáid Balkluta; de rontva busultak;
A' tűz elzúgott palotáidban; szava többé
Nem kell népednek; falaid hulló köve, Klutha
Gyors folyamát hajdankori medréből kiszorítá.
Kórók állanak ott egyedüli fejükkel; az esti
Szélben zúg a' moh; kitekint a' róka faladnak
Ablakain; a' sáncz füve hullámozva hajintja
Főjét; feldultan szomorún áll Moina lakása,
És csend tölté be vendéglő apja szobáit.

Bárdok emeljétek magasan a' bük dala hangját,
Az idegen földért. Ők elbultak mi előttünk,
De közelít az idő 's nekünk is hullani kell.
Szél-évek fia! mért rakod a' palotát? Kitekintesz
A' nap elé tornyaid üregéből; de keves évet —
'S a' puszták szele jön, ordítand pusztá lakodban
'S elsorvasztja felig rozsdásult vértedet. — És hadd
Jöjjön el a' puszták szele; hir környékez időnkben
Minket! Harczokban légyen kardom jele; — Bárdok
Daljaiban nevemé. A' hang szálljon! csiga járja
A' kört! Termimben magasan harsogjon örömjaj.
Ha ég napja reád az enyészet vár; ha enyészni
Elfogsz nagy hatalom világa; ha évkora van tán
Fényednek: Finghál megfogja haladni sugárzatod évit.“

Ezt dallá Finghál, napján a' győztös örömnnek.
Bárdjai több ezeren hallgatva feléje simultak

Székeikről, szavait fülelők a' marvai hősnek.
 És ezek a' tavaszi szellőként hárfahurok közt
 Édest zendültek. De szelídek voltanak oh nagy
 Finghál gondolatid; mért nem bir lelki erőddel
 Ossián. Oh távol magad állsz te apám; ki merészli
 És ki erős — jól megközelíteni Szelma királyát?

Ének alatt forgott le az éj, 's a' reggel öröm közt
 Tére meg a' bércek láttatták szürke tetőik;
 A' széles tenger' kékellő arcza mosolygott;
 A' hóhullámzat távol sziklákat ölelni
 Látsza zudulva; sötét köd szálla fel a' tavi sikról;
 A' csendes völgyön jöve át ősz férjfiu-képben;
 Szörnyü lába nem a' földön mozdúla továbbá,
 Mert lélek hordá a' légben. Szelma felé jött,
 'S a' paloták táján el — vérzaporban enyészék.

Látá a' tüneményt távolról Szelma királya,
 'S népe halálát is egyszersmind látta előre.
 Némán lépett a' csarnokba; le vette aczélját
 Apjának. Mellén pánczél csördüle; körülte
 Hősei felkeltek. Némán nézték vala egymást, —
 Finghálnak szemeit kémlők. Arczán fene harczot
 Láttak, 's dárdáján seregeknek szörnyü halálát.
 Hős karokon lön ezer vért nyomban; kard is ezer fenn
 Csilloga markokban. Szelmának csarnoki zengtek.
 A' fegyvercsengés magasan hata; szökve helyéből
 Ordított sokeb. — A' hősök nem szóllanak egy szót.
 Finghált nézi kiki, dárdáját félig emelten.

„Gyermeki Marvának“ szólt a' Fő „nincsen idő most
 A' csigatöltéshez. Közelítve sötétül előnkbe
 A' harcz; néma halál lebeg a' szép honni mezőkre.
 Egy árnyék, Finghált kedvellő, inteni szállt le:

Messze vidék idegen fija jön vad tengeren által,
 Mert vizről lengett ködalakban Marva homályos
 Vészének jele. Fel hát a' dárdákkal, erősen
 Markoljátok elő az apák villámos aczélát.
 Minden fő sisakos legyen; a' mellvas kilövelje
 Fényjét mindeniken. Zivatarként tornyosul a' harc.
 Holtak hörgését fogjuk hallgatni ezennel.⁶⁶

Népe előtt lépdelt a' fő, mint nyugoti felhő
 A' zöld tüzvel bő zivatarnak előtte az éji
 Égen; a' tengerfü vészét érzi előre.
 Kóna kelő dombján álltak, busulva szivökben
 Láták hókeblü lányzók őket, 's ki — remegve
 Néztének a' kék vész-hordó tengerre; csalódba
 Lepleknek nézék a' habhullámot; előtört
 Könyjük szép szemökön 's arczokra rezegve lehullott.
 A' vizeken kelt a' nap, hadi-tengeri serget
 Vettünk a' távol szürkültében ki, hasonlók
 Jöttek a' ködhöz, 's fiaik a' partra kiszáltak.
 Köztök volt fejük, a' szarvashoz tübbe' hasonló
 És méltóságban; aranyozva ragyog ki paizsa;
 Büszkén lépdel elől a' dárdák ifju királya.
 Szelma felé mozdul, 's ezerek mozdulnak utána.

„Béke dalával menj Ullin a' dárda-királyhoz“
 Szól Finghál, „mond meg neki nagy harcokba hatalmunk;
 Elleneink lelkei sokak a' levegői hazában.
 De híresek mind, kik békében ünnepet ültek
 Nálam! apáimnak vasait külföldi mezőkön
 Láták ök. Idegen honnoknak gyermeki áldják
 Marva barátainak fajzatját, 's rája csudálva
 Néznek; mert neveink híresek távolra; haraggal
 Néz ránk népe közül a' föld egyedüli királya.“

Ullin ment Dallal. Finghál dárdára dülő néz
 A' szép ifju felé, az erőskaru ellen elébe,
 Áldást monda reá. „Melly szép vagy gyermeke a' kék
 Tengernek“ — szólt a' sűrű erdős Marva királya;
 „Oldaladon kardod tűzsúgár; bércezi fenyőszál
 Dárdád, melly mosolyog, — zivatar ha csatázni reá jő.
 Nem kerekesebb és nem szélesebb a' sárga telő hold
 Pajzsodnál; ékes még ifjui arcod, hajdnak
 Fürtjei kellemesen gördültek. 'S e' fa lehull majd
 'S hulltával hire el fog enyészni! — Szomorgva tekintget
 A' tengerre ki az idegen lány; öccsei mondják:
 „Látni hajót; rajt van tán szép Balklutha királya!“
 Atyja könnyűje lehull záporokint; lelke pediglen
 Elszállong a' szép alvóhoz Marvai földön.“ —

Ez vala Finghálnak szava, hogy Karthonhoz elére
 Ullin; dárdáját leveté a' földre előtte,
 És a' béke dalát így hangoztatta szeléden:
 „Zúgó tengerről jöjj Finghál ünnepe mellé
 Karthon; vendégül jöjj a' nagy dárdakirályhoz:
 Vagy dárdát villants; sokak a' levegőii hazában
 Elleneink lelkei; de nagyok hirökbe barátink. —
 Karthon nézd meg ezen sik tért; sok halmai zöldek
 Megmohosult emlékkövel; sívítva megy a' szél
 Nagy fűvökön által; Finghál ellenjei fekszik
 Ott az örök ködű éjt, — mind tenger gyer meki „hajdan!“

„Tettben gyávához szóllasz e!“ felelt vala Karthon
 „Erdős marvai bárd? félestől sárga e arczom
 Béke-dalú férjfi? Mért vágysz szomorítani lelkem
 Esteket említő? Harczokban küzde ezen kar,
 És híremet távol mondják. — Menj gyáva szívűhöz
 'S tettben erőtlenséghez, ki Fionnak hajlani fogjon. —

Avvagy nem látám Balkluthát dülve romokra,
 'S Komhál! mint vendég mulatoznám a' te fiadnál! ?
 Komhál, a' ki tüzet hajtál atyai palotámba? —
 Ifju valék, 's hogy mért könnyeznek a' hókaru szüzek
 Nem tudtam. Tetszett nekem a' levegőbe magasra
 Szálló füst; gyakran pillanték vissza mosolgvá,
 Hogy társim szaladásnak eredtek honni mezőnkön.
 De mikor ifju levek, elromlott csarnokaimnak
 Megnézém mohait; felvert reggente fohászom —
 És a' nyugvó nap bosszumnak látta könnyűit. —
 Hát ne csatáznék én, — szollék lelkemhez, — az ellen
 Gyermekekivel? 'S óhbárd — küzdök; rá érzem erőmet.'

Összegyül a' népség a' hős körül, és kiragadta
 A' fénylő kardot. Ő akkép álla középén,
 Mint egy tűzoszlop; felig gördülve szeméből
 A' könyü; elhullott Balkluthán jára eszével,
 És magasan lengő lelkének gőgje felébredt. —
 Mellékest nézett népünknek halmira, a' hol
 Fegyverben állott seregünk; megrezge kezében a'
 Dárda; elő hajlék kémlelvén Szelma királyát.

„Ellent álljak e én“ lelkében szólla Fionghál —
 „Egyben az ifjúnak? megtartván útja középén,
 Mignem híre kelend? 'S a' bárd Karthon sira mellett
 Ezt szólná: Fionghál ezeret vezetett ki csatára
 Karthon hullta előtt. De ne csorbítsd bárdja jövődö
 Éveknek Fionghál hírét; — hadd küzdjenek ifjak
 Véle; Fion távol nézendi csatájokat; és ha
 Győzend, akkor előrohanok mint Kóna folyamja,
 A' habozó, az erős. — Ki akar megküzdeni hősim
 Közül a' zúgó tenger nagy szívü fiával? —
 Hősei számosak, és sulyos a' nagy dárda kezében!“

Lormár gyermeke kelt, erejében büszke Kathul,— fel;
 Három száz bajnok követé őt, — mind honi ifju.
 Ellent állni pedig Karthonnak, karja erőtlen;
 Elhullt; hősei megfutamodtak. Konnal utána
 Nyomba megujítá a' vad harczot; de törötten
 Hullt dárdája le és kötözötten fekke; mig ifju
 Karthon, harczosait Finghálhoz visszaszalasztá.

„Hol van Clessammor“ szólamlott Marva királya,
 „Hol vagyon ifju korod dárdája? Kötözve szivelnéd
 Konnált, társadat, a' zajduló Lóra vizénél.
 Kelj fel aczélodnak fényében, hajdani társa
 Bajaok Komhálnak; láttasd Balklutha fiával
 Marva aczélja sulyát. És ő kel aczéla csörögve,
 Rázó ősz fürtét, paizsát oldalra emelve,
 'S érzete gögijében járulva hatalmasan arrább.

Egy sziklánál állt Karthon, 's hallotta dobogni
 Jöttét; és szereté tetszett arczán az ijesztő
 Vigságot, 's az erőt ősz lett fürtének alatta. —
 A' soha másodsor nem ütő dárdát fölemeljem?
 Szólla magában; vagy közelítvén békeszavakkal
 A' hős éltét megtartsam? Gyönyörük kora őszült
 Fürtői, és tetsző éltének hátuli része.
 Kedvese Moinának tán ő? tán, Karthon, atyád ő?
 Hallám, — Lóra zugó folyamánál van neki honja.

Ezt mondá, mikoron Clessammor melleje eljut,
 Dárdáját magasan emelő. Pajzsára fogadta
 Ezt a' szép fiatal, 's így szóllott békeszavakban:
 „Ősz fürtű bajnok, nincsen dárdákat emelni
 Ifju'ok, és nincsen fiad a' ki elődbe paizszát
 Bátran emelje föl, és ifjúval küzdjön az ifju.
 Nincse szerelmednek már meg hiv kedvese? avvagy

Hunyt fijaid sirján busuló hullatja könyűit?
 És fejedelmeknek fajzatja vagy? és hirem a' te
 Hulltoddal magasan kel, és magasan e sirodnál?

„Gög fija, nagy magasan kel híred“ Clessamor ekkép
 Szóllt neki; „nagy magasan fénylik hirem a' hadi téren;
 De nevem ellenek soha meg nem mondom. Elöttem
 Hódolj hullámok fija; és megláthatod akkor
 Hogy fellelni jelét kardomnak némü mezőben.“

Még nem hódoltam soha, dárdák őszi királya, —
 Szóla nemes Karthon; 's így küzdék harczokat, és így
 Látom utóbbi hirem; 's te ne vess meg férjfi-vezérlő;
 Dárdám, kardom erős. Hátrálj csak vissza barátid
 Sorjaihoz; érted hadd küzdjenek ifju vitézek.

Mért sebesítéd meg lelkelem? Clessammor imigy szól
 Köny-rezegő szemmel; még nem teve lám remegővé
 Őszi korom, 's az aczélt képes vagyok egyre emelni.
 'S Finghál színe előtt futnék, a' hősnek elötte
 Kít szeretek!? Távol tengernek gyermeke én nem
 Hátrálok; magasan hegyezett dárdádat emeld föl.

Küzdtek, — mint a' hegy versengő két szele, mellyik
 Légyen urává a' zudulandó tengeri siknak.
 Karthon dárdáját mindig még hagyta hibázni,
 Vélő: ellene tán Moinának kedvese; — ketté
 Törte kicsillámló dárdáját, 's félre ütötte
 A' fényes kardot. De midőn lekötözni akarta,
 Apai törét az kivoná, és — fedtelen állván
 Oldala a' győző hősnek — rajt mély sebet ejte.

Finghál Clessammort látá meggyőzve; elindult
 Fegyverhangok közt; némula elötte az ellen:

Rá fordult minden szem. Jött ő, mint tompa morajja
 A' zivatarnak, előbb mint a' szél kezde zajogni.
 Hallja az ifju vadász a' völgyben 's gyorsan ügetve
 Szikla-üregbe bujik. Karthon vesztegle helyében;
 Oldala vércsermelyt hullaszta. Fiont közelíteni
 Látván, a' hirnek felkelt keblébe' reménye;
 De arczban halovány vala; fürti zavarva lebegtek,
 Fennten fényle sisakja; — szünő Karthonnak erője;
 De lélekben erős maradott a' tengeri bajnok.

Vérét látta Fion, 's fölemelt dárdája lehajlott.
 „Hódolj dárda-király, Kombálnak gyermeke így szól;
 Véred szemlélem; karod a' harcokba hatalmas
 Volt; híred nem fog soha elhervadva enyészni.“

A' nagy hírü király te vagy? ekkép szóll vala Kart hon
 Nemde halál szikrája vagy, a' föld Főit ijesztő?

„Ámde miért kérdez Karthon? Tettekre hasonló
 Ő zöld halmainak folyamához, 's olyan erős mint
 A' rohanó árviz, 's könnyüded mint sas az égben.“

Vajha, király, teveled küzdöttem volna, hogyemlék—
 Ének zengne magas híremnek! 's menve siromnál
 A' vadüző, mondná: itt küzdött véle Fionghál!
 De Karthon meghal 's neve esméretlen enyész el.
 Mert elvesztegeté erejét a' gyenge fiakra.

„De te hirtelen nem halsz meg,“ viszonzta királya
 Erdős Marvának; sok bárdom van nekem, és ők
 A' később kornak dalokat készítenek. Eljő
 A' más éveknek fija, és itt hallja dicsérni
 Karthon tüzelektét, mikor a' lángot körülülük,
 És a' régi idők dalai zendülnek az éjben. —
 A' vadüző ha eme' hegyi sikra ülendve zajogni
 Hallja az esti szelet, 's szemeit fölemelgeti Karthonra.

Sirsziklájához ; és megfordulva , fiával
 A' bajnok küzdése helyét láttatja 's emigy szól:
 „Száz folyamárként itt harczolt Balklutha királya !“

Karthon képe derült ; haldokló fényü szemekkel
 Fölnéz , és kardját Finghálnak adá : tegye azt el
 Csarnokjába , hirül Balklutha királya nevének. —
 A' harcz elnémult a' tér hosszába ; szelídebb
 Béke dalát zengék a' bárdok. Körbe keríték
 Karthont a' vezetők , szavait hallgatva , fohász tört
 Érzékeny kebelökbül elő. Dárdákra dülének
 Némultan mig csak szóllott Balklutha vezére.

„Marva királya“ — beszél Karthon — „pályám közepében
 Hulltam el én ; idegen sirban nyugoszik le utolsó
 Fajzata Reuthamir vérenek ; nyúgoszom ifjan.
 Kőd lepi Balkluthát ; Klathmort a' fájdalom éje.
 De emlékem emeld partján fel Lóra vizének ,
 A' hol atyám lakozott ; tán majdan Moina szerelmes
 Hőse könyűt hullajt elesett Karthonnak utána.“

Hangzati Clessammor kebelét sebesítve haták meg.
 Némán hullá fiára le ez ; kiki mélyre sötétült.
 Szó nem hallatszott ; éj szálla le ; 's a' keleten föl
 Tűnő hold búsan pillant a' néma mezőre ;
 De ők némultan állnak Gormáli pagonyként ;
 A' szélyész hallgat , 's ádáz ősz leplezi a' tért.

Három nap tartott Karthonnak gyásza. Utána
 Hullt negyedik nap az ősz apa ; és a' sziklai keskeny
 Völgyben fekszenek ők egyedül ; zöld sirjokat ádáz
 Lélek védi. Szeléd Moinát itt látni gyakorta
 Mikoron a' napfény a' sziklán visszaverődik ,
 'S minden néma , sötét. Itten láthatni meg ötöt ,
 Szép Malvína ; de nem mint e' domb hókaru lányát.
 Idegen öltözetű ; halvány , 's mindenha magányos.

Finghál sajnálá Karthont és bárdira bizta,
 Hogy ne felejtsek e' napot el ködös őszi időben.
 'S emlékéét gyakran megülék ők dallva ezenkép:

„Tengerről ki jön itt, mint árnyos ködje az ősznek?
 Karja halált villog, tüzi lángot fénye szemének.
 Lóra ki zúg ruhanó folyamod mellett le? ki, mint a'
 Dárda-király Karthon; hull a' nép, látod, előtte.
 E' me miként siklik — mint Marvának ködös árnya
 Arrább el, de viszont itt csendben nyúgoszik a' szép
 Tölgy, véstől lezuditva! Mikor fogsz kelni ujonnan
 Balklutha fénye? Mikor kelsz fel Balklutha ujonnan? —
 Tengerről ki jön itt, mint árnyos ködje az ősznek.“

A' gyász napjaiban a' bárdok bus dala ez volt.
 Én is késértem szavokat gyakor izbe, 's emeltem
 Néki dal-emléket; lelkem szomorog vala, Karthon,
 Éretted; fiatal hullál el, 's lakhelyed — őszült
 Clessammor, hol van? fiad elfeledé e sebét már?
 És véled röpül a' szeleken? — A' hév napot érzem
 Ó Malvina, vezes nyugalmi helyemre; talán le-
 Szállanak álmomhoz. Ugy látszik, gyenge szavaknak
 Zendültét hallom. Karthon sirjára örömmel
 Süt le az égi sugár; meleget veszek észre körömben.
 Óh te, ki fenn forgasz, kerekés — mint vértje apámnak, —
 Honnét sугarid, és honnét végnélküli fényed?
 Óh nap! Elő jösz bájszépségedben 's elenyésznek
 A' menny csillagai; halványan bújik el a' hold
 'S hidegen a' nyugoti hullámba. De társtalan állasz
 És forgasz te dicső utadon, 's nincs a' ki kövessen.
 A' bérce zölgyei megdülnek, 's elhunynak az égbe
 Nyult hegyek éveknék folytával; kel 's apad a' kék
 Tenger, 's a' mennyen elvész a' hold maga szinte.
 De te szünetlenül az vagy, fényes — büszke futásu.
 Hogyha sötét zivatartul egünk, ha a' dörgeteg ordít,
 'S villámok szállnak, te mozolygsz szép nyájas alakkal

A' zivatarra ; szeléd szemmel nézsz a' köd-özönre.
 Hajh de haszontalanúl nézsz Ossiánra le óh nap.
 Már nem látja sugáraidat , ha az esti pirosló
 Fölhön szöke hajad szállong , vagy rezgve tekintesz
 Föl keleten. De talán van néked is évkorod óh nap
 Évid végződnek , 's akkor felhőkben alúszol ,
 A' szép reggelnek többé nem ügyelve szavára.
 Ugy , nap büszkélkedj és tapsolj ifju erődben !
 A' vénség szomorú 's szeretetlen — az éjeli holdnak
 Híves fénye szerint , ha törött felhők közül int le ,
 'S köd vagyon a' halmon ; hideg éjszaki szél zajog által
 A' völgyön , és ut- közben megdermed a' vándor.

Uzdi Gyúla.

KÖZELITÉS M-HOZ.

Oh én látom újra bájló
 Szülőföldem határit ,
 Kanyarogva folydogáló
 Gyöngy vizeit , forrásit.

Látom tündöklő tornyait
 Rózsaszinben csillogni ,
 'S a' nap arany sugárait
 Fénylőn rajtok villogni.

Ma hév könnyel áztathatom
 Agg Atyámnak arczeit ,
 Ajkaimhoz szorithatom
 Édes Anyám' ajkait.

Ma mellemhez idézhetem
 Jótestvér húgaimat
 'S karjaimmal ölelhetem
 Régi hív barátimat.

Már több napok elenyésztek
 Habzóvíz buborékként
 Söt évek-is elröppentek
 Szállongó hópillékként.

A' mióta gyöngy édenét
E' tájnak látni vágytam,
'S újra virágos környékét
Megszemlélni kívántam.

Im a' kék ég bő-kegyeit
E' perczben nékem nyújtja,
Vágyókeblem örömeit
Egészen felvidítja.

Üdvözlek hát szőlőhegyek,
Elbájoló víg kertek,
Virágokkal díszlő völgyek,
Hűsítő fris ligetek;
Üdvözlek gyönyörű térek,
Illatozó tág mezők,
Elterjedt zöldellő rétek,
Homályt hintő zöld erdők.

A' nap rózsás homlokával
Itt először ékesen
Tüntfel, 's délben sugárával
Nékem süttött fényesen.

Estve szelid mosolygással
Hullámként fénytüzeit
Nékem szórta, 's nyájassággal
Szét röpködő díseit.

Csöndes hold ezüstös képe
Szívem gyújtá érzésre
Csillagok ragyogó fénye
Égi lelkesedésre.

Itt hallám a' bükk árnyában
Langy szellők lengéseit
Virágosbokrok lombjában
Akadott csöngéseit.

A' híg légbe bőrlaptámat
Itt először sujtottam,
Gyors futással társaimat
Néha felyül is multam.

Itt a' szólló kenderikét
Törrel, léppel elfogám,
És a' fürge ezinegécskét
Kalitkamba bécsalám.

Könnyen hajló karjaimmal
A' Sajót áltuszkáltam,
Jatzodozó pajtásimmal
Örvényein bámultam.

Itt az öröm kellemeim
Mulattam, jártam, keltem,
Ártatlanság ösvényein
Gyöngy violákat szedtem.

Jaj! de ezek már elmúltak
Mint az álfény szikráji,
'S oly hirtelen elszaladtak
Mint a' villámcsatáji.

Igy múlik el életünknek
Minden gyönyörűsége,
És sok ezer ügyeinknek
Csak ritkán van jó vége.

De én ezt most fel sem veszem
Csak hogy itten lehetek,
Mindég örvend hő kebelem,
Mikor vigan élhetek.

Isten! engedj egy pár hetet
Hát Miskolczon tölteni;
'S vágyaimatt, örömemet
Keblébe ki önteni.

Hutter Antal.

S O L Y M O S.

Gyászos az elmúltak' halavány enléke mohodzott
 Halmaidon Solymos! hidegen kél röllok enyészet'
 Bús szele, melly sühogó szárnyával fel veri a' vad
 Szirt madarit 's kövecsen haladó csermellyek öröklő
 Habját 's a' vándort almából költi ki nyugszik
 Ezredet élt cser alatt: de az éjjek ölébe letorlott
 Hunyt daliák tetemit felkölteni zsibbadozások
 Terhes karja alól nem tudja, csak a' meg aszott fű
 Lengedez a' sírjok tetején, magok a' sivatag föld
 Gödribe szünnyadnak hírekkel fedve homoktól.

Köszirton fekvék Bongád fia harcos Adorján,
 Rettenetes buzogány nyujtózott oldala mellett.
 'S paizsa fejét emelé, lejjeb nagy kardja setétlett
 Izmos marka között, pánczélján gyenge világú
 Hold enyeleg de borult képének ránczira sütni
 Nem mere, mert azokon harag ült és néma komolyság.

Szélvész kél az alatt hófedte hegyek tetejéről
 'S égi ború riadoz, távolról menydörög a' bús
 Felleg, majd közelébb szelek által tolva igyekszik
 Szórni le menyköveit 's kiüríteni nehéz kebelének
 Terhét; koválygó madarak szállongnak az égen,
 Enyhelyet keresők, rémültek másznak alább a'
 Földbe lakó bogarak 's csörtetnek távol az erdön
 Éh gyomrú vadebek. Tsak az elnyúlt bajnok Adorján
 Nem mozdúl 's szemein mély álmok alakja terült el.
 Már jelen a' zivatar nagy súlyú cseppek erednek
 'S villám züg lefelé borzadva sikoltja ezerszer
 Vissza le dörrentét álmatlan lánya az éjnek.
 Fel veti most szemeit Bongád fia harcos Adorján
 'S buzgányát ragadá, szörnyűnek látszik az ármány

Termete és sisakán hármás toll csapkod az ádáz
 Szélzivatarka között. — Ember hang hallik azonnal
 A' mely völgyben alatt, 's közelít mind egyre robbajja.
 „Álj meg! azon nyomban, le kiált nagy harczos Adorján,
 „Éj fia és ne bojogj, szavaidtól messzire fel reng
 „E' vadon és másnak nyugtát háborgatod egyre,
 „Térj meg azért szaporán, mert másként eltemetendlek
 „Vas buzogányomnak csont rontó barna fejével.“

Igy szólt — 's szózatival menydörgés szálla le völgybe
 És riadó viszhang. Amaz ott lent így felel erre:

„Hát te vagy itt rohanó *Bongád* fia, harczos Adorján,
 „E' szirtfok' romain? jól hallám meszsziire dörgő
 „Szózatod és mindjárt meg is egmértem ki vagy ebből.
 „Én vagyok itt *Daragó* ki te érted jöttem ezen vad
 „Tájra, hogy a' romlast, a' mely Solymosra törekszik
 „Értened adhatnám; gyer azért mert ősz *Szalagátnak*
 „Veszte közel van már, fészket meg szálta *Kadánnak*
 „Tábora, és *Hadigúr* rettentő bárdja vasával
 „Döngeti a' falakat, 's vesztét nem tudja azoknak
 „Gátlani vén Szalagát, mert őszült fürtje 's erőtlen
 „Karja nehéz buzogányt lassan forgathat előtte.“

Elzúgá szavait Daragó 's mint fellegi sas száll
 Vissza feléd Solymos. Nagy Adorján lelke elámul
 És szeme nem mottzant 's kiszégezve maradt az egekre
 Barna szemöldökinek kibarázdolt ránczai közzül.
 Végre magához tért had emésztő bajnok Adorján,
 'S egy sebes ugrással leszökött vén szikla fokáról,
 Szörnyet dobbanván haragos pánczélja felette
 És lefelé haladott nyomain több szikla göröngyök
 Zúgtak alá, mellyek meredek völgyekbe rohanván,
 Más nehezebb köveket vertek-fel az éltes oromról.

El mene mint zivatar mérgeivel harczos Adorján
 Hogy Szalagát falait csillámló bárdja vasával
 Védné. — Dúl azalatt Hadigúr mint tengeri szélvész

Solymos előtt, és azt szaporán megvette, mivel hős
 Védjei a' várnak kevesén voltak, Szalagátnak
 Fürtjei öszültek, 's karjának dárda vetése
 Elgyengült. Robogó tűz lángok perzselik összve
 Solymos erős falait, 's Szalagát vérével elöntve
 Földre terült szemiből halaványon száll az enyésző
 Súgár, melly valahán ezereknek előtte világult.
 A' győztes Hadigúr, hogy az ősznek kínnya ne légyen
 Hosszas, bárdot emel szívét szét zúzni akarván,
 'S im futa-egy rémkép hajfürtjei messze lebegnek
 Háta megett, 's arcán jég könnyek hulnak eláradt
 Jajja között 's Szalagát' vívódó testire rogygan,
 És azt befedezé. Hadigúr leereszti csikorgó
 Bárdját 's így szóllott „Hajadon! melly gyász csala téged
 „A' csata lármához, hogy az éles fegyverek által
 „Összetiportaknak végét későbbre halasszad
 „'S lelkeket a' szent part csendjétől visszasikóltad“
 Erre felelt szomorún Szalagát szép lánya: „ne kérdezd
 Harczfia kit keresek, mivel el hal bennem az élet,
 Hogy ha nevét nevezem ki apám volt; 's im legtőlszor
 Látják őt szemeim vérrel befedettet egészen,
 Hagyd inkább ötlet 's bárdod ne emeld fel ezen agg
 Főre, mivel közel áll úgy is vég napja magától,
 'S álmai már jönnek nyugtát meg hozni szegénynek.“
 Dalma imigy rebegett, 's Hadigúr meg nézi közéről
 A' rebegő tűznek fényénél a' fiatal szűzt,
 'S szíve szerelmet kap, le simultak lelke borongó
 Vágyai 's a' dühödő harczoknak szomja csilapszik
 Kebliben, szebb érzés terjed szét benne legottan.
 Homloka vidámszik 's Dalmát megfogva imigy szól;
 „Szép hölgy, gyenge virág, veszté nem akartam apádnak
 „Mert ő élemedett 's el gyengült vén kora által
 „A' viadalmaknak földrázó fergetegétől
 „Ment vala, és láncsám kikerülte fejét, mivel én is

„Azt akarám szívből, de az ádáz harcok' elöltő
 „Mérges leverte szegényt valamék hős' kardvasa által,
 „Most hát hült tetemét enyhítő sírba tegyük le
 „A' pihenés végett. Te pedig szűz szálj kebelemhez
 „A' bút elhagyván, szemedet könny árja ne telje,
 „Mert ez öreg helyett Hadigúrnak karja vigyázand
 „Rád, melly éltedől minden veszedelmeket elvér.“
 Vén Szalagát' az alatt lelkét ki ereszi leánya
 Szép keze közt, halavány sáppadság szál tetemére
 És hideg ájulás 's örökös mint sírja setétje.
 Forró könny csapatok zúdulnak Dalma szeméből
 Majd csupa könnyé lett 's ég szín szeme messzire csillog
 A' leverő kintől szívében, gőrtsbe vonagló
 Fájdalom ég. Hadigúr kínját nem nézheti többé,
 Életőlő kezivel jelt intett, 's négy hadi férjfi
 Hirtelen ott termett, kik azon helytt, kard hegye által,
 Szirtok alá bús sirt készítenek, 's vén Szalagátnak
 Abba tevék tetemét. Feliben szúrák hadi bárdját,
 És tollas sisakát rohanó láncsára kitűzék,
 Hogy lerogyot Solymos meg pergelt romjai közzül
 Álma ki 's a' bolygó vándornak is adja eszére,
 Hogy még a' dühödő Hadigúr is tudja becsülni
 A' viadalmak közt megvénült hős Szalagátot.
 Meg lett a' temetés vad lelkű Krimi Tatárok
 Tesznek sírba Magyar! 's emléket fegyvereidből
 Állítanak! — Lehaladt gyász századok álnak előmbé
 Véresek és szomorúk, mellyeknek keble öröklő
 Zárral csukva legyen 's ne kerüljön senki ki abból
 A' megavúlt évek szörnyű történetit újra
 Létre ki hozza; midőn tébolygó karddal övedzve
 Gyilkolt a' Magyar itt zavaros bús honna határin,
 Ölte faját 's átkos bárdját kiszegezte tulajdon
 Honfira, 's elbőszült vérengző lelke dühében
 Őn testvérét is letiporta halálba vasával,

'S lelketlen testét temetetten hagyta az árva
 Föld mezején, hogy azon keselyük víjongva czibálják
 A' rohadó húst szélt, 's sálmatlan farkasok ennék
 A' jajgatva futó szép nőknek férjeket ott meg.
 Éjji setétbe vonúlt fátyol pólálja be sűrűn
 Gyász nevedet Csonthegy, 's Ónodnak tájja, hol annyi
 Harci Magyar rohadoz testvér Magyar által előlten,
 Kiknek síratlan csontoktól messze fejérlík
 A' csatatér, 's elavult kaponyáik honni göröngy közt
 Hirdetik a' szélvészt, melly át ment rajtad emésztő
 Fegyverivel bús hon! pusztítást vonya magával.

Nyugszik vén Szalagát, de leánya panaszra maradt fel,
 'S messze reményeinek leomoltát látta, ha nézett
 Rád düledékes vár! mellyben csak ő vala élve,
 És más senki egyéb Magyaroknak népei közzül.
 Mint mikor a' nap fényt elrejtő rengetegeknek
 Százados agg fát csillámló balta kivágja,
 'S fel marad egy remegő fiatal bikk, melly maga áll csak
 A' romlás közepén, 's nem elég fel tartani a' mord
 Fergeget, melly már több zúzos tél lehaladtán
 Dúlni szokott ottan, 's szállongó saskeselyűknek
 Megpihenő helyül szolgálni erőtlen, azért is
 Még idejébe ki vész 's gyökerestől el rohad ő is:
 Szint így ált Szalagát szép lánya magába az omló
 Vár romaim, 's nincsen, ki az ijjesztő rabigának
 Lánczait enyhitné 's őt a' baj előtt befedezné.

A' rohanó Hadigúr Solymost zsákmányra bocsátván
 Fel szedetett mindent, valamit tűz meg hagyta épen,
 'S készül vissza felé, Dalmához lépdél azért most,
 S így szólt: „Szép hajadon! kit az ég is örömré" teremtet
 És meg is érdemled, mert szép és jó vagy egészen,
 Hadd el ezen nyomorúlt szirt fészket, melly kiviruló
 Napjaid elrejté eddig hideg árnya kűdével
 'S diszleni nem tudtál, mert távol az emberi névtől

E' rideg agg várnak küszöbét örzötted örökké.
 'S égszin szép szemeid ragyogó tüze , jaj de hiába
 Egett mind eddig, mivel a' csak lenge szerelmű
 Holdra mosolygott még , melly halkal bolyga feletted
 A' tág ég közepén, 's szakadott felhők roma közzül
 Nézegetett téged elzárt szép mennyei lánykát.—
 Hagyd e' vércse lyukat, gyönyörű szép tájra vezetlek,
 Hol zuhogó patakok lassan csörtetve haladnak
 Vízi virág tetején, 's terebély fák' árnya terítve
 Sárga gyümölcsökkel, 's közepették rémlik az ékes
 Nátor, gyenge mohból 's sima bőrből, melly pihenést ad
 Lenge szelek zaja közt, hova én mint délczeg orosz lány
 Harczom után térek , te pedig kis gyenge kezeddél
 Izzadt fűrteimet mosolyogva simítgatod össze ,
 'S nézegeted vígan miket én számadra szereztem
 A' csata vér mezején, 's azokért egy kis koszorút kötsz
 E' darabos buzogány kibarázdolt barna nyakára“
 Ezt mondván Dalmát gyengén simogatja temérdek
 Harczba tanult kezivel, de ez elnehezülve bajától
 Földre szegezte szemét, 's ajkát megnyitja sokára :
 „Harcz fia hadj engem magamat , mint pusztai rémet
 „E' lerogyott várban, hogy öröklő bánatok üljék
 „Lelkemet édes apám korhadzó sírja virágin,
 „És ne vigyél haladó csermellyek partihoz engem,
 „Mert e' pusztá magány, hol először szívtam az élet
 „S ikráját, csudaképp le varázsolt e' dűledékhez;
 „'S bár másutt örömök mosolyogjanak , én leverő bú
 „Lánya azokra hideg maradok , mert mindenem e' gyász
 „Sírba tevétek apám meg gyilkott teste romával.“
 Végső szózatival meg eredt könny árja egészen
 'S el zibbadt tetemin ránduló görtsök erednek
 Kínja miatt, 's képét halaván szin fedte setétlő
 Fürtjei árnya alatt. — Hadigúrnak azomba szavára
 Vén *Taligár* rohanó paripáját hozta előbe,

Melly szeleken úszó kondor farkát kiterítvén
 Barna serénye között szemeit forgatja ki vérrel
 És tüzes orralyukán tűz szellőt fujva kapálgat
 Első lábaival, kész lévén széllel egyenlő
 Körmeivel Hadigúrt zivatarba ragadni magával.
 Lepke gyanánt szaporán felpattan büszke lovára
 Gombora hős fia most, 's Dalmát nyergébe bekapván
 Izmos karjaival rábját meg ölelte 's enyelgő
 Ménje kevély hátát rezegett dárdája nyelével
 Meg bűki, melly dühödő mérgét lábába bocsátván
 Gondolatot haladó ugrásait egybe ragasztja,
 'S Solymos alól tűnik — nehezen baktatnak utánna
 A' podgyászt emelő baltás unokáji Mogolnak.
 Mint az erős keselyű véstörló tölgy tetejében
 A' meg aszott gallyon síró gilitzére lezúdúl
 'S horgas körmével marczongván messzire halló
 Esdeklési között levegőbe repül vele fennyen
 'S mint villám feketült felhőknek ölébe besillan,
 Ekkép száll Hadigúr tájtézkó ménje viharján
 Dalma szelíd szűzzel nem ügyelve siralmira semmit,
 Mellyek az elpusztúlt honban nagy messzire zúgnak
 A' szűz ajjakiról; de azokra nem ébred egyéb fel
 Mint az elálmosodott berkeknek lantosa a' bús
 Kis csalogány, a' melly panaszos daljával igyekszik
 A' mély rengetegek völgyéből vinni segédet,
 'S költeni a' pásztort, de az elhúlt nyája lakásán,
 A' meg aludt vér közt örök álmot aludni feküdt le.
 'S nem kél dalja miá, csak az inség kél fel emésztő
 Szárnyaival, leöltött Magyarok testhalmi közöttül
 Fel szálván leverő sohajtást nyom ki magából,
 'S gyászos testvérit szállítja magához az által;
 Felriad a' bánat, kétségbeesés 's az enyészet,
 És az ezeknél még szörnyebb ivadéka az éjnek.
 A' csont váz alakú, jött el meg hívva az ömlő

Emberi vér folyamán. Ezek együtt kelnek az elbólt
 Pusztában hangzó sirásra 's előre haladván
 El vitsorult képpel várják mi következik e' bús
 Jajból, szárnyaikat csapkodván gúnyos örömmel
 Óhajtják a' vért, melly Hunnia gyász mezejében
 Mély partot mosa már 's folyamába temette Magyarok
 Régi dicsőségét, melly századok óta világolt.

Nagy Hadigúr az alatt Dalmát elvitte meg öszült
 Apjához, ki közel nyolcz száz Mogolokra vigyázott,
 'S megfogván kezeit rabjának Gombora hőshöz
 Bémene és száját vígan megnyitva imígy szólt:
 „Zád-fia harczos apám, Solymosnak szikla falából
 „Semmi sem áll épen lamuban és pernye rakásban
 „Hagyták el kezeink, Szalagát a' vén magyar elholt,
 „'S népe halálba rogyott, 's drága vagyonyok
 „Sátorod árnya előtt halmot képezve reád vár,
 „Hogy nézzék szemeid 's gyönyörűség telje be lelked.
 „E' pedig itt kezemen Szalagát szép szívre mosolygó
 „Dalma leánya, kit én a' haláltól menteni vágyván
 „Elhoztam, ragyogó szemeit högy lássam örökké,
 „És piczi kis száját kecsesen mosolyogni lehessen
 „Nézni nekem 's ha mdiön harczomból visszajövének
 „Izzadt fürteimet legyen a' ki törölje fejeirő
 „Szép kezivel 's lelkem vidoríttsa fel a' viadalnak
 „Embereket tapodó mérgéből 's szedje le róllam
 „Zörgő fegyverimet, mellyek bús vérrel elöntve
 „Zúgtak az átok alatt vergődő harczba kezem közt.“
 Elvégzé szavait Hadigúr 's árnyékot eresztő
 Ránczait elzavará képének, majd mosolyogván
 Dalma szemébe tekint, de az áll mint erdei narczis
 Szótalan, és éjszin szemepilláját lebecsátá.
 És csak mejje mozog: valamint a' hérczi pataknak
 Háta felett úszó habok egymást tolvá haladnak,
 Szint úgy domborodó keblének halmái lassan

Most, felemelkednek, most ismét vissza vonódnak.

Mind ezeket nézvén hadférjja Gombora bajnok
 Hátra taszítja feje hajszájai lengeni vágó
 Fürtjeit, és haragos kaczagányát félre taszítván
 Így szólt: — „Gyors Hadigúr méltó maradéka Dsegisnek
 „S hős unokája nehéz viadalba lehult hadi Zádnak,
 „Nékem is egy örömöm, ki leverted sokszor előttem
 „A' rohanó zivatart, mert hajdani mérge karomnak
 „Elcsilapult, 's testem régen rohadozna homokban,
 „Hogy ha te nem volnál, gyer azért hadd nyomjam elagyott
 „Ajjakimat kiderült szép homlokod öszve vonuló
 „Sebheiyére, mivel veszedelmemet üzted el avval;
 „Ám de ha ér valamit vén Gombora több elenyészett
 „Évek alatt szerzett szívbéli tanácsa, ne kívánd
 „E' magyar eb lányát társul képzelt örömdben,
 „És ne fogadd kebeled meg nyílt árnyába pihenni
 „A' sziszegő kígyót, mert véredet elfekeltítő
 „Méreg fejébe szorult 's kirohan ha szorítod üledbe.
 „Elhal azon nemzet, 's gyökerestől vész ki idétlen,
 „Melly gyönyörűséget szerző teremébe halálos
 „Ellensége íaját szerelembe csatolja magával —
 „Osztán még korod is 's fiatalságod ha tekintem,
 „Tiltani kell, a' mit te magadnak akarsz megadatni,
 „Még most; harczra előbb, rohanó vas telje nyelével
 „Markodat és riadó ménednek lába ragadjon
 „A' viadal közzé, majd egyszer hogy ha setétlik
 „Állad alatt a' szép ember kor bélyege, akkor
 „Hozzál lányt elibem, de tatárt és harczra szülöttet;
 „Most pedig e' rabnak lánczal terhelni parancsold
 „Kis kezeit, mellyek valahán sihedert simogattak,
 „Vagy tán harczra csinált dárdát nyújtottak az agg vár
 „Védjeinek, ha vagyon, kinek e' lány tetszik előjön
 „Hunnia rejtekiből 's megvívik érte mogollal.“
 Dalma szelid szívét jéggé fagylalta ezen vad

Átok sor, szemein könnyek nem hulnak az elhalt
 Arczira, mert azokat szívének nyelte le mélye;
 Ott áll mint sas előtt az ölésre kiszánva lezúzott
 Árva galamb. De tüzes Hadigúrnak ölö heve lángol,
 Ajjaka görcsibe remeg 's szemeit beborítja lefordult
 Barna szemöldökinek vészt torló ránkza setéten,
 Végre ki tör szava is 's apját szóllítja meg ekkép!
 „Gombora vén bajnok te apám vagy, azért tsak ezen név
 Tudja nehéz haragom feltartani, hogy le ne döntsem
 Porba, ki e' szüzet esörögő lánczakra becsülte.
 Hol vér fergetegek csontok tetejébe zuhognak,
 És hol az ember ölö bárdok csattognak az átkos
 Harcz mezején, Hadigúr veszedelmek elébe kiállott,
 'S elveti horpadozott tigris bőr fedte paizsát
 'S vivik enyészettel fedezetlen, mert sima mejje
 Bástya gyanánt szolgál ezer izmos barna Tatárnak;
 Nem vagyok ott fiatal, hol az öszült fürtök utánna
 Lengenek, és azokat siralomtól vas kezem őrzi,
 Hogy most harczom után 's véres sebek által enyém lett
 E' szüz, önnön apám ki akarja ragadni ölemből,
 Hogy ne örülhessek fiatal szép napjaim által,
 Ó pedig ön magamé 's ki csak ujjal bántani merné,
 Kardvasam és a' halál testét letiporja azonnal.“
 Így dörgött Hadigúr, 's vért izzadt kardja, ki ragyant
 Rejteke szugjából; de az éltes Gombora bajnok
 Elkomorult képpel Hadigúrt így feddi beszéddel:
 „Tedd el fegyveredet fiatal 's menj messze előllem
 Hogy mérges bosszúom csilapodjék, mellyet idétlen
 'S hetyke beszéddel gyújtál fel öreg kebelemben.
 Egy szó 's száz haragos Mogolok be rohannak azonnal,
 A' kik az éltes apát gyilkos gyerekének elátkoft
 Karja allól tán még meg tudnák védni, de távol
 Töllem az illy bosszú, fejedem már úgy is az átok,
 'S kerget az ádáz sors, mivel e' lányt többre tekintéd,

Mint ős fűrtjeimet. Nyomorult! bár lásd meg ez által
Száll, tetemidre veszély 's gyász romlás, melly meg emésztend
Tégedet e' sivatag földnek vér fedte göröngyin.

Most vidd el jegyessed, de szemembe ne nézz soha többé
'S messze kerüld arcom, mert másként porba borúlandsz,
Hogy ha nehéz haragát ingerleni jössz kebelemnek. "—

Nem szóllott Hadigúr, hanem a' szép lányra tekintvén
Lelke setét küzdétét képén egy gyenge mosolygás
Fedte be, és szemein keverült mély bánat örömmel,
Majd azután Dalmát önnön lakjába vezette,
És egy nyuszt katzagánt vastag szőnyegre teritvén
Kéri, hogy ülne reá 's pihenésre bocsássa le testét.
Ő pedig ember ölő baltáját egy szegeletbe
Vetvén, réz sisakát vasazott dárdája nyelére
Tűzi fel, és fedező paizsát támasztja ki mellé.

„Vesszetek“ így szóllott: „nyomorúság zsóldosi oh bár
Ártatlan kezeim so' se fogtak volna siralmas

Fegyvereket, mivel így sok ügyetlenek átka nem érne.
Óh szép gyermeki kor! be kecses vagy most is előttem,

A' mig réti virág 's bimbózdó rózsza mosolygott
Rám, mig barna gidó vagy az öznek gyenge üszöje
Szülte egész öröömöm; de mihelyt a' táborig fegyver
'S tűz kebelű hadi mén lettek kedvelti szememnek;

Hajdani napjaimat vér köd fedezé be, 's az inség
Jajjai messze vonák neki büszült lelkem azoktól.

Egy rém szálla felém tébolygó fűrtjei széltől
Hátra ragadtatván, csillámló fényre szemének
Inte nekem, követém — de mi szörnyű térre jutottam

Lépte után, oda, hol vérengző harcosok ölték
Ember társaikat 's hol az éles vas fenekedve

Járta meg a' szívet, 's ön körmű táborig mének
Lábai rugdosták az eláradt vérbe feszenögő

Testeket, én is azért mivel a' rém készteste ölni,

Öltem az árva hadat 's lelkem mosolyogva tekinté

A' kint, melly követé vasazott dárdám kirohantát,
 Nem hallak füleim sok anyáknak sirva kiáltó
 Jajjait, 's a' remegő szép nőknek rám kibocsátott
 Átkát, 's tébolyodott jegyesek siralomba vegyülő
 Szózatit, a' kiket én foszték meg az édes örömtől.
 Most bánom tettem, mivel a' szép Dalma megútál
 Engemet öldöklőt; de ezentúl rozsdá eméssze
 Kardomat és bárdom csorbitva feküdjön örökre
 Nyirkos agyag tetején, mivel a' bús harczokat úntam.
 Szép lány gyer közelébb, 's kebelemre bocsásd sima képed,
 Már futok a' vértől 's iszonyodva tekintek azokra,
 A' miket elköveték, hadj ég szemeidbe tekintni,
 És ne vonódj tőllem, mert én leszek a' te rabod már.“—

Erre felelt szomorún Solymos deli szüze ezenképp:
 „Harczfia! édes anyád, ki nevelt, bizonyára szelíd volt;
 Mert a' gyenge leányt ki rabod lett szép szavaiddal
 Biztatod és haragos szemeket nem vetsz le reá, sőt
 Mások előtt is erős karodat ki terítéd az árvát
 Hogy ne borítsa veszély, de azért bárdod ne feküdjön
 Nyirkos agyag tetején, mivel én mint szittya leányzó
 A' ragyogó fegyver bús fénnjét láttam elégszer
 Harczos apám keze közt, hanem inkább térj hadakozni
 Ázsia belsejiben 's lebegő fűrtidre borostyánt
 Kötni; de a' nyomorult honnak gyász fedte göröngyit
 Újra ne fedd kiömlt vérrel, mivel úgy is eléggé
 Süljedt már le szegény 's el pusztúlt térei dugvák
 Férfiak el rothadt testével, 's messze bojongnak
 A' kétségbe esett bús nők öleikbe szoritván
 Elhalt kisedediket, kiket éhség ölt meg ez eddig
 Böv kanaán földén. Engem meg vigy el apámnak
 Sír dombjára, hogy ott könnyekké válva pihenjek
 A' darabos hant közt, melly hős Szalagátra terült el.“

„Ám legyen így szóllott Hadigúr, szemléld meg utólszor
 Harczos apád sírját, de azon túl tudd meg enyém vagy,

'S nincs hatalom földön, melly tégedet elszabaditson.
 Így szólt, 's félre vetett csillámló bárdja csörömpölt
 Nagy keze közt ismét, 's tigris bőr fedte paizsát
 Felveszi, és haragos két mént ki hozatni parancsolt,
 Mellyek ugyan gyorsak, de azomba tanultak eléggé;
 Hogy pedig a' Mogolok, kikkel beborította a' föld,
 A' deli szittyá leányt mérgekben fel ne riasszák,
 Nyusztba szegett kaczagánt adatott rá, 's jéghegyi medve
 Hószin szőrével beborított csalma keríté
 Fürtjei szép rendét 's kisimított tábori dárda
 Telte kezét, hogy az ott hadi férjfit idézne szemekbe.
 Így elkészítvén Hadigúr szép Dalma leányzót
 Ő maga ülteti fel tajtékos ménre kezével,
 Melly remegő füleit kihegyezvén gyenge teherjét
 Érzy, azért horkant 's elejét levegőbe emelni
 Készült, ám de komor szavait halván Hadigúrnak
 Lába fvénybe mered, 's tsak halkal ballag azontúl
 Társa megett, zörögő zaboláját rágva fogával.
 Elmene hős Hadigúr 's harmincz nyolcz ember emésztő
 Harczos férjfiakat rendelt követőknek utánna.

Eljőve már az alatt Bongád fia harczos Adorján
 Solymos alá, hogy öreg Szalagátnak elébe ki szálna,
 'S álna az élet ölü kardoknak elébe temérdek
 Testivel, és a' vést köszörült nagy bárdja vasával
 Hátra taszithatná, vele jöttek szikla tetőkről
 Dárda vető magyarok *Korogár* és *Ongor* egyenlő
 Harczosok, és az idős Tátrának egekbe nyomuló
 Szirtja alatt fel nőtt *Csóg* gyermeke harczy *Kodormos*
 És az erős *Havador* hadölő maradéka Zuárdnak,
 Kit követett hiven hősök nevelője *Berettyó*.
 Nem vala már Solymos Szalagát tetemére nehéz föld
 Halmakodék 's lény nincs, nincs senki ki mondja hová lett,
 Mert a' tépett vár könnyű hamú fedte güröngyin

Lelketlen fekvő Magyarok nyelvére halál fagy
 Szálla. Futó szellők búsan csapkodva keringék
 A' meg ületteknek hajait, 's bonyolodva ragadták,
 Ám de az elsárgúlt testek kimeredve maradtak
 'S várják a' keselyűt, melly messze ligetnek öléből
 Dög szag után eljő, 's hóltak tetejébe leszálván,
 Nap lehaladtáig tart gyász viadalt az üvöltő
 Farkassal; ha pedig komor éjjél száll ki az éjjek
 Honnjából, riadó baglyokkal száll ki csatára,
 'S izmos szárnyaival csattogván, félre riasztja
 A' sipegő denevért, 's csak az ocsmány férgék ehetnek
 Sort vele, mig osztán búsan kifejértenek a' nagy
 Csont tetemek, mellyek hajdan bizakodva emelték
 A' rohanó buzogányt hadi férfiak élete ellen.
 „Későn jöttünk el, 's viadalmak után közelítünk
 „Védni köves Solymost, szól Tátra lakója Kodormos.
 „Itt már múlt zivatar, 's el némult fegeteg ül csak
 „A' véres köveken, 's nincs senkibe élet ezek közt,
 „Szedjétek fel azért lebocsátott vas buzogánytok.“
 „'S menjünk mere vezet jobb sors vagy csalfa szerencse,
 „Hogy bosszút álván emezeknek lelkeket itten
 „Megnyugtathassuk“ Hadi fegyver csillog azonnal.“
 A' Korogár keziben 's Havador fel emelte csikorgó
 Bárdját 's mind követék példájokat a' neki böszült
 Férfiak, és szemeket, hadi tűz lángolta keresztül.
 Mind rohanának már bosszús kebeleknék emésztő
 Mérge után; egyedül Bongád fia harczos Adorján
 Álla az elmohosult romokon 's rezeget láncsára bocsátá
 Teste nehéz súlyát, így áll meredezve magossan
 A' kárpát havazó tetején egy fellegi kőszirt,
 Melly bár észak alól suhog a' szél, avvagy az égő
 Délszokról, egyenest marad, és nem megy ki tövéből.
 Addig küzde nehéz kinnyával harczos Adorján
 Solymos alatt, valamig lelkéről szét nem idézte

A' sivatag bánat marczongló rémes alakjait. —
 Akkor látta, hogy ő egyedül van 's messzire kongnak
 Társai léptei már, neki indul, bár nehezen most
 Solymos bérceiről, mentében csendbe mosolygó
 Álmodat óhajtván szeretett szép Dalma szemére,
 Nyúgodj égi leány, így szólí képét leszegezvén,
 Nyúgodj sírod alatt Solymos hamu lepte tetőjén,
 Nem rohad el tested meg nem bosszúlva halállal,
 Mert míg e' darabos buzogányt felemelni erőm lesz,
 Gyilkosod eltiporom, 's ordító fergegek közt
 Hurczolom el testét, hogy az ékes sárga virágot,
 Melly sírodra borúl, zsirjával tégye kövérré,
 'S halvány csontjával nehezítse göröngyid az ádáz
 Szél' zivatarja előtt, míg majd az idő' lehaladta
 Porrá morzsolván szelek által messze repíti.
 Így szólt bánatiban had gyermeke vállas Adorján,
 'S lépte alatt az erős sziklák csikorogva ropognak.
 Elment, hogy haragos bosszúját ara kiöntse,
 A' ki szelid Dalmát vérengző fegyverek által
 Eltemeté 's szemeit örök álmok ülébe taszítja.

Szirt tetején várá Havador nagy harczos Adorjánt,
 'S társai háta megett zöldes mohokon leterültek,
 'S néztek az elbarnult tájéknak völgyire szélyel
 Férjfiakat lesvén, kiket a' vad tábori dicsvágy
 Hajtana karjok alá. Ongor szemeit ki meresztvén
 Messze jövő hadakat pillant meg az éjnek eláradt
 Ködje között, feketén, mint berkek ülébe tenyésző
 Tölgy derekak, tüntek fel azok távulba előttök.
 „Hős fiak,“ így szóllott ki derülten harczos Adorján,
 (A' ki meg érkeze már), „szép honnunk durva nádalyí
 Jőnek amott kezeik bujdokló árva magyarnak
 Véréből feketék, 's dárdájuk erős hegye csorbult
 Szép hajadon lányok pihegő mejjébe kitörvén,
 A' kiket a' remegő nagy apáknak ülébe meg öltek,

Mert az apák haragos csata térre kiszállva dicsőül
 Haltak el, és tetemik halmot képezve hevernek,
 Mellynek gyász tetején vér könnyeket ejt lealázva
 Hunnia, és kínját mosolyogva tekintik az éjnek
 Lányai, a' romlás, a' halál és a' nyomorúság.
 Most hát bárdra Magyar! bosszunkat tölteni gyertek
 A' vagy halni velem, vagy küzdeni vér diadalmat"
 Igy szólt Solymos alatt b'ld gyermeke vállas Adorján,
 Fél mázsás paizsát vaskos karjára fel öltvén
 Ferjfiakat leverő buzogányát kézbe szorítá,
 Mellynek barna vasán elsárgult kínoködöngnek,
 Hogy mihelyest lezuhan csontig benyilalva gyötörjék
 A' nyomorúlt daliát, kit az átok nyom le miattak.
 Fel riadott Havador, Korogár 's a' tátra lakója
 A' győző Ongor 's hősök nevelője Berettyó.
 Kelnek mind egygyütt mint tengeri szikla fokáról
 Fellegi saskeselyük, lelkeknek lángja világít
 A' tágult szemeken 's had rázó fegyvereiknek
 Tompa zörejjétől riadozva szaladnak az ébredt
 Őzfiak és a' fák hintázó lombjai közzül
 Vijjongó madarak csörtetnek 's félre repülvén
 A' lelapult éjnek nyugtát felverni segítnek.

(Folytattatik.)

EPIGRAMMA.

Ilka a' Mátkájához.

Azt vélem kegyesem, hogy szíved az a' csuda mágnes,
 Melly engem hozzád vonva ragadtt ez előtt.
 Kábúltságom volt pedig az nem egyéb, mivel a' te
 Czelőd csak hiúság nem szerelem nesze volt.
 Nem tagadom meg azonban szívednek mágnesi voltát,
 Mert az ezüstöt aranyt vonja magához igen. —

Kiss Endre.

S O L Y M O S.

(Folytatás.)

Két nagy szikla terült közel ott egy rengeteg erdő
 Sarkánál, hol az út egy völgyből hegyre csapott fel,
 Mellyek mint az idő kebeléből jöttek, azonképp,
 Áltanak ott noha sok csillámló menykövek érték
 Ködbe terült tetejek, 's suhogó zápor mosa rajtok
 Mély árkat 's lehaladt több ezredek ültek azoknak
 Ormóin; de azért egeket fenyegetve maradtak
 Széles talpaikon, 's gyomrukban több hideg árnyú
 Barlang lappangott, hol az elkeserült baza népe
 Rejteze több izben pusztító harczok alatt már;
 Itt veve most szállást lánzsák ura testes Adorján;
 Jobja felől Havador baljára került hadas Ongor
 Háta megett Korogát 's vérképű szittyá Kodormos
 'S a' fiatal daliák öszült nevelője Berettyó
 Foglaltak helyet veszedelmek elébe kiálván.
 Mint az idős tenger kebelébe lakó csuda czethal,
 Égi borút sejtván, széles tetemít kite, íti
 A' vizek annya zajos tetején felfalni akarván
 A' dagadó habokat, 's az előtte tekergeni mérész
 Örvént fel szíván, levegőbe lövelli magasra
 A' viz oszlopokat, mellyek fenyegetve halállal
 Kergetik a' gályák rémült evezőjit elüllök:
 Így ált hősök előtt Bongád fia vállas Adorján
 Izmos testével szét nyomván a' feneketlen
 Éjnek barna ködét, sisakán egy pár daru-toll szál
 Birkozik a' pajkos szellővel, melly csapodáron
 Jádzik arczra terült torzomborz barna bajusszal
 'S várja az elnehezült riadalmak alatt ki bocsátott
 Lelkeket, álmatlan, hogy azokkal messze repüljön.

Érkezik a' dobogás, legelőll jön *Mongu* Tatárral'
Tseugori kán 's köztök *Tonguk* fia menyköves *Almog*,
 Negyven erős *Mogolok*, zúgnak nyomaikba iramló
 Ménjeiken 's kezeket vérengző halta telébe
 Szikla alá jövéen megláták a' magyaroknak
 Hőseit és legelőll kisetétleni a' nagy *Adorjánt*.
 Rendbe szedék magokat 's szegezett lándzsákkal igetnek
 A' gypes ösvényről tág utra ki érni, de szörnyű
 Férfiak áltak elő bosszúsan vissza taszítván
 Öket az elfeketélt kövecses mély völgybe temérdek
 Vas buzogányokkal. Csata kél most köztök emésztő
 Fegyverek éle alatt szét omló lárma, riasztja
 Félre az éjbe pihent Csendesség néma alakját,
 Melly felrezzenvén, haladó szárnyakkal így kszik
 Embert nem látó üregekbe, hogy ott ki aludja
 Félbe szakadt álmát. Itt meg fenekevedve csatáznak
 A' rohanó daliák 's közepettek vállas *Adorján*
 Agyba ható bárdal tág kört készítve magának
 Ekkép dördült meg, vérengző férfiak imé
 A' kirabolt honban még is valahára találtak
 Embereket, kik ezen sivatag tályéokra vonultunk,
 Ám de nem a' leverő harczoaktól menteni sebhedt
 Testünket, hanem a' kínos viadalmak elébe
 Állani, hogy bosszúnk súlyos mértéke beteljen
 Bárdunk éle alatt, mellyet kikerülni *Mogolnak*
 Nem lehet e' mai nap, mivel e' bús rengeteg erdő
 Férgei éheznek 's rendítő vas buzogányink
 Régen szomjaznak. Szavait végezte temérdek
 Gyermeke *Bongádnak* 's keze közzül messze sivitott
 A' köszörült hadi vas, melly hirtelen össze tiporta,
Mongu Tatárt 's lelkét hideg éjjiszélekbe vegyíté;
 Éledez a' zivatar, *Havador* letiporta *Boguzmán*,
 'S természetes *Ogdimozult*; más oldalról hadas *Ongor*
 Lepte meg a' nyilazó *Hurugánt* 's buzogánnya fejtől

Négy fiatal Mogolok dültek kebelébe halálnak.
 Elhalt Csengori is, hősök nevelője Berettyó
 Őlte meg öt haragos bárdjával földre lesujtván,
 Mint fellebbe lakó villám lesodorja az éltes
 Tölgy derekát, akkép pusztítanak barna vasokkal
 A' deli hős Korogár 's bérczek csemetéje Kadormos.
 Mind ezeket haladá Bongád fia vállas Adorján,
 Férfiakat tapodó mérgével porba lezúzván
 A' borzas kaczagánt viselő Mogolok daliáját.
 Bárdja nehéz kint szórt, 's a' halál nagy örömbe merülten
 Réz sisakára fel ült, onnét szemlélni az álmat,
 Melly az elölteknék véres szemein települe.
 Meg kevesültek már vérengző gyermeki Krimnek,
 Mint kasza mentén a' remegő cserjék leterülnek.
 Csak maga harczol még bosszúval tele nagy Álmog,
 Eles bárdjával rohanást tön mint vad oroszlán
 Afrika pusztáin 's felszóval hívta Adorjánt;
 Hogy vele harczoljon, nem rest ez sírba taszító
 Széles aczéljával bús Álmog elébe teremni,
 Zúgott a' buzogány 's fenekedve csapott az erőssök
 Pánczéljára, hogy azt át törvén messze riassza
 A' nyomorúlt testnek sebeit meg vetni törekvő
 Lelkét, 's a' rohanó karokat tegye zsibbadozásba,
 Mint az üvöltő vész száll fel hideg éjszak öléből,
 A' melly tengereket veri fel szárnyával előbb is,
 Majd a' jég hegyeket habbal be temetni törekszik,
 Mellyek az ezredeket túl élvén, zúzzal övedzve,
 A' kavará széllel kétes viadalba vegyülnek:
 Szint így áll szem közt Álmoggal az izmos Adorján
 Majd emez ütle nehéz buzogánnyal, majd pedig annak
 Bárdja törekszik elő, szörnyű sebet ejteni társán,
 Végre ledült Álmog, mint vár foki bástya temérdek
 Testivel és fogait legutólszor verdesi össze
 A' jég görtsök alatt, mellyek tetemin kimeredtek,

Hogy haragos lelkét kiszorítván a' rohadásnak
 Útat nyitnának. Kialudt Álmoggal az ádáz,
 Harcz dühe, 's a' Magyarok leterültek szirtre pihenni.
 Csak maga Bongádnak vérengző gyermeke állott
 A' csata romja felett, mint vízbe merült hadi gálya
 Árbotza, bús lelkén marczongló gondok eredvén
 Dalma halála miatt, villámló két szeme fényét
 A' leborúlt holtak sebein legelézni ereszté.

Felbukkan az alatt az ezüst hóld szélbe evedző
 Felhők háta megöl, 's reszketve lövelli világát
 A' megölettek közt tornyodzó harci Magyarra.
 Mély csend sátorozék, csak az éjbe bolyongani vágó
 Vízi madár sipogott, vagy az erdei bikkfa tetőkről
 Földre esett makknak gyengéd zörögése veré fel
 A' gyász sír jegyesét, távolról csörtete egy kis
 Bérczi patak, mellynek kised hullámi zajogva
 Vívta az alyra vonult hömpölygő kis kövecsekkel,
 'S lassú morgással csalogatták a' le vonuló
 Szemhéjt álom alá; de az elkomorúlt nagy Adorján
 Megveti a' pajzán álmoknak mákba fürösztött
 Rémeit, és nem akar pihenésre ledülni, mivel kín
 Rejteze keblében, melly szüntelen üldözi ötét,
 És csak az elkeserült bosszús viadalba csilapszik.

Éjfél terjede már az időknek örök kebeléből,
 A' mint jött Hadigúr 's vele a' szép Dalma leányzó,
 Hogy Szalagát darabos sírján vér könnyeket ejtsen,
 És kötelességét tegye a' vén hősnek elomló
 Hamva felett, 's Solymos romait szemlélje utólszor.
 Rettenetes végzés, melly terhes vas kezéd a' föld
 Gyermekein, valamint szállongó lengé homokkal
 Jádzol az emberrel. 's hiedelmét messze repítéd,
 Mint halavány füstöt 's a' bús napokat kiderítő
 Égi reményt levered, mint dörgő fellegi villám
 Zuzza az ártatlan liliomnak gyenge virágít;

Eltűnk napja felett kiterítéd gyászba setéltő
 Lepleid' és különös történetek álnak előnkben,
 Mellyek meg fosztván lelkünket minden erőtől,
 Zsibbadozó tetemink önként bele esnek elátkolt
 Jég kebeledbe, holott az enyészet nyitja ki karját.

Jött közelébb Hadigúr 's közelébb jött véle az adáz
 Sors is vérködökön, közeledtét messze sivítő
 Szél zivatar követé, rémülten száll az ezüst hóld
 Felhők háta megé, mellyek tornyódzva rohannak
 A' sors képe előtt sírkebli setétet eresztni,
 Hogy por gyermekinek szemeikbe ne tűnjön az álmok'
 Gyász ura, villámok szaggatják félbe az éjjelt,
 'S hangos dörgések kiabálják szikla üregből
 A' visz hangot elő, melly szét szórt hajjal igyekszik
 A' vadonok csendjét fel verni 's az álmok ölében
 Szunnyadozó vadakat, de azok mélyebbre vonódnak
 A' barlang fenekén 's nem mernek jönni szabadra.
 Csak maga áll egyedül lándzsák ura testes Adorján
 Néma halottak közt, 's halván, hogy mének ügetnek;
 Rettenetes szemeit zörejeknek elébe szegezte,
 'S a' mint egy villám benyilallott a' ki terület
 Felleg gyomrában, fényénél látta, hogy arra
 Harczi Tatór seregel szörnyű keze bárdra melegszik
 Hirtelen, és megeredt lépéssel előbbre haladván,
 A' sziklák tetején pihenő Magyarokra kiáltott:
 Keljetek, így szóllott, álmoknak gyermeki gyorsan
 Vészbe, Tatór közelít 's szemetekre halál nehezül most,
 Hogy ha nem ébredtek, 's bárdot nem emeltek ezennel.
 Szózat elzúgtak, fel ocsúdnak azok nehezítő
 Álmuk alól Havador 's sziklák ura Barna Kadormos,
 Szint úgy hős Korogár 's daliák nevelője Berettyó,
 Kelnek mind együtt, mint mély üregekbe tanyászó
 Éhes Sárkányok, 's belehelték a' fütyörésző
 Szélből a' tiporó zivatart, hogy lelkeket azzal

Férjfiakat leverő mérges viadalra tüzeljék

Jó közel ért az alatt mázsás buzgányos Adorján
 A' Mogolokhoz 's erős dárdáját megtekeritvén
 Elveti, melly suhogást indít és szívíg irámlott
 Egy fiatal hősnek dobogó kebelébe, szokatlan
 Jaj szó hallatszék, mellyet zuhanás követett, majd
 Félre riadt mének hortyogtak 's tompa zürej közt
 Kardvassak és lándzsák szomorún csattogtanak össze.
 Hol vagy erős gyilkos, ki az éji setétbe hadakszol!
 Állj ki ha van szíved, hogy ezen vas tépje darabra
 Testedet és fejedet méltó bosszúmat leöntsem.
 Így szólt bús Hadigúr Mogoloknak elébe ki szálván
 'S várja az ellenfélt, nem késik vállas Adorján
 Rettenetes mejjét Hadigúrnak elébe mutatni;
 Itt vagyok, így szóllott, népek hóhérja tekints meg,
 Hogy míg elvesznél szemeiddel lásd mi borúlt a'
 Hontalan árva Magyar, kit az inség annyira sújtott,
 Hogy maga áll egyedül, mint tág sivatagba letört cser.
 El pusztítátok meredek sziklákba fogódzott
 Várait, 's a' görbedt nagy apákat azokba ölétek,
 Gazdag jószágát zsákmányul osztogatátok;
 Ám de az elkeserült szörnyű buzogányt kitekerni
 Nem lehetett keziből, mert vas markába halálgörts
 Szállott, hogy ha tehát van kedved végedet érni,
 E' leg utólsó kints, melly birtokomat teszi tésk már,
 Eltemet itt. Hadigúr szörnyű dübre gyúlad ezekre,
 És szeme lángba forog 's képét ellepte setét vér,
 Ajjaka görtsbe remeg 's hajszájai fel meredeztek,
 Mint vad oroszlánnak, csikorogva ragadja azért meg
 Két élő bárdját, melly száznál több viadalban
 Sújta halálos ütést, 's rémulve került ki minden
 Meg köszörült élet, mert bús vasa edzete kinn áll.
 Így áll a' síkon egymásnak két bika szemközt,
 Elsőbb távolról csapkodnak barna fejekkel

Lassan bőmbölvén, terepély körmökkel akarnak
 Ásni az ellenfél testének sírt az agyagba,
 Majd közelebb érvén vastag ködöt ad ki magából
 Porba kevert örök 's szuszogások messzire hallik,
 Izmos szarvaikat ki szegezvén széllal egyenlő
 Gyors rohanások alatt hasogatják testeket egybe,
 Míg valamék leterül 's páráját szélnek ereszti.
 Ekkép szállák meg Hadigúr és harczos Adorján
 Egymást Solymos alatt. Legelőbb is az Ázsia hőse
 Ütle nehéz bárdal Bongád' fia vas sisakára;
 Meg kondúlt az erős sisak, ámde nem engede még is
 A' buta bárd súlynak, felemelte nehéz keze szarát
 Harcos Adorján most, 's levegőt kiszorítva le sujtja
 Nagy buzgánya fejét, de az ellen fél kiteríté
 Hirtelen a' paizsát, hogy az által meg szabadítsa
 A' rohanó vastól fiatal tetemeit, de megint zúg
 A' darabos buzgány, 's Hadigúrnak cifra paizsa
 Száz darabokra szakad. Hadigúr hüledezve csudálya
 A' nagy erőt, de azért nem csügged lelke hevében;
 Sőt az ütő bárdját ismét lerepíti amannak
 Testire 's vért vágott, mosolyogva tekinti Adorján
 Vére sebes futtát 's még egyszer egekre emelte
 Súlyos buzgánnyát Hadigúrnak mejje azonnal
 Terhe alatt be szakadt, 's remegő görts száll inain szét
 'S teste halálba rogyik 's haj fürtjei porba feküsznek.
 Harcsi Magyar győztél, így szól Hadigúr az ölöhez,
 Éltemet el tapodád, csilapodj meg azért haragodban,
 'S hald meg kérésem: kit elébb lándzsával el öltél
 Nem Mogol az, hanem a' Szalagát szép lánya, ki véllem
 Apja setét sírját legutólszor látni elindult,
 'S mérge alatt elesett; takarítsd hát őtet az apja
 Teste megé, hogy azon sírban tudhasson aludni,
 Mellybe nagyon vágyott valamig szép napja le nem szált
 Engemet is kérlek vonzolj oda sírtetejére,

Hogy karomat keselyük szaggassák rajta sikoltva,
 Mert én gyáva valék 's vesztét bosszúlni, erőtlen
 Végső szózatival fel szállott lelke repülő
 Ködként 's arczairól lefutott a' vér feketülni
 Mejj üregébe, hogy ott az elállott szívre tolúljon.
 Népe halált kiabál 's szörnyű bosszúra törekszik
 Hős ura holtáért, de az álmok alóll közelítő
 Dárda velő Magyarok rohanása futásra riasztá
 Őket, mint darabos jégtorlás a' sima vízen
 Ugy tolakodnak elő Árpád maradéki lesujtó
 Bárdjaik árnya alatt 's rémülést tolva magokkal
 Üldözik a' Mogolok megrezzent népit előttök. —
 Ám de az elbúsult Bönghád fia tébolyodottan
 Nézi az össze rogyott Dalmát, kit vas keze dönté
 Illy kora sírba, nehéz harc támad szűk kebelében,
 'S majd dühe villámlik, majd ismét csalfa mosolygás
 Szálja meg a' képét, majd al kiueredve szoborként,
 Végre az elhunytat vészdültá ölébe ragadja,
 'S felviszi Solymosnak tetejébe 's erős keze által
 A' Szalagát sírját szélt dúlván, Dalma leányzót
 Abba bocsátja, hogy ott örök álmot aludjanak együtt.
 A' sír bús rögeit Hadigúrral fedte be, a' mint
 Azt maga kíváná, hogy az ott rohadozva nővessen
 A' romlás öliből kiviruló sárga virágot.

Ő pedig a' lerogyott bástyáknak puszta romába
 Rejteze, míg az arany napnak sűgári ragyogtak,
 Ám de mihelyt az alélt éjnek gyász fátyola lengett,
 Avvagy az éh gyomrú farkas közelíte robajjal,
 Felkele rejtekiből 's szét borzalt hajjal elő jött
 Dalma nehéz álmát meg nézni, 's az éjbe ki mászó
 Férgeket, a' mellyek Hadigúrt befedezve nyüzsgötek,
 Míg nem az el komorúlt végzés keze ránehezedvén
 Eljőve sírok alóll az enyészet réme nyilalló
 Kéncsapatok szárnyán 's fel lelvén harczos Adorjánt

Barnás szirtok alatt, elzúzó kínokat áraszt
Testire, mellyek erős rohanással földre czibálják
A' beborult daliát, szörnyűt dobbanva le dült az —
Dalma halomja felett — 's létét elnyelte setétség.

A' HOLDKÓRSÁGOS.

(Rege.)

Itt a' tető 's várom, melly engemet
'S téged merengni felcsala;
Pihenj le és halld arról agg regémet,
Mit ért egykor ennek fala.
KÖVESD ez, melly rég a' város felett
Komoly díszben soká büszkélkedett.

* * *

Sötét hírek riadva szárnyalának
A' nép' szorongó ajkain:
„Megént rém jár az aggott vár' falának
Bagoly huhogta csúcsain:
'S holló hajának röpkedésinél
Sipít az éjmadár 's mindenki fél.“

Harag gyuladt megrázó borzalommal
Az úr' szivén e' hir miatt. —
Hős ő, vasátúl immár sok halommal
Ellen 's barát vérben fuladt.
De szent az ég! e' szikla szív' dühét
Zuzandó vad sors tartja fön fejét. —

Tetőpontját a' nap haladta már jól,
'S az árnyak nyúlni kezdenek,
Midőn a' vőlegény leszáll lováról
'S elébe illy szók ömlenek:
„Hozott az ég, Kumillám' kedvesét,
Hozott az ég!“ 's karjait terjeszti szét.

Vidám örömmel így fogadta Radnát
 Kumilla' atyja, barna Zár.
 Megszáll a' násznép; ő enyhíteni lángját
 Röpül, 's ajtót hölgyére tár.
 Hon ül az, félbús dalt zenegve 's köt
 Füzért ábrányos rémletek között.

A' büszke lak vidúl, zajgó örömnök
 Nyilongnak rózsaszárnyai, —
 Örömnep' és szemérem' föllegének
 Láttatnak arcán harczai,
 Midőn Kumilla, hő ohajtatja
 Betelvén, kedvesét karolhatja.

Az öntött szép ezüst világu bornak
 Szikrái felszökellenek,
 's ürül a' serleg. Mindenszerte forrnak
 A' fényes nászkészületek.
 Leszáll az est; de itt vigalmi fény
 Világol 's lejt minden lány és legény.

És forr a' nép vigan, gondját feledve,
 Csak a' holnapra készülő.
 Holnap lesz a' nagy nász. — De „ah, temetne
 Téged vég éj, te nászüdő!“
 Így nyög Zár' rabja szörnyű bolt alatt,
 Ki nászjátékul lesz vadnak falat.

Tartós barátja volt ez barna Zárnak,
 Kedvén 's baján megosztózó,
 De bor között haragra lobbanának,
 'S ez néki lón veszélyhozó.
 Kumilla érte forrón esdekelt,
 Hiában, nem bajtá az érzkebelt. —

Lent a' fogoly nyög: fönt pedig csupán csak
Kumilla titkon borzadoz,
'S keblében ámbár Radnáért lobognak
Szelíd érzelmek, bágyadoz;
Alig tud válni tőle, álmos bár,
Mint bérczetőtől hűnyó napsugár.

„Mi leltt leány? nyugonni menj! — morog Zár —
Csak virradásig hajadon!
Álmodj' jövőd' fényéről, melly reád vár,
Végszer nyugván szüz - ágyadon!“
És ment, 's menyasszony ékit látva ott,
Kigördült könnye; — 's majd elszűnyadott.

Elhalt a' zaj, fön még csak Zár és Radna volt,
Köztök ragyog sok tölt pohár;
Setét jövőről és kopott múltról folyt
Beszédjük, míg szenderg a' vár.
'S míg a' száz évü bor munkálkodott,
Félelem — 's hősségről sok szó váltatott.

„Ha kétes, Radna, hős tüzem szemednek,
Éjfélkor rémet kergetek,
Mellytől éjenként népim szörnyedeznek.“
De én! — hogy lássd, nem rettegek,
Bár a' szellemhon' minden réme jó. —
Együtt tehát! — addig pohár elő!“

De künn az éj olly halk, olly néma már,
'S Kunilla édesen pihen;
Nagy égmezőn, pályáján csak a' hold jár,
Andalgva, fénnel képiben;
'S rezgő sugári szélöveltetvén,
Vigan czikáznak lombon 's víz' tükren.

Egy fényzál, gondolatszárnyon repülve,
 Leült Kumilla' ablakán,
 Mohón bámúl be, mélyen elmerülve,
 Ott szúnyad ő, — márvány nyakán
 Keblére foszlott fürtje arnyat ad,
 'S alatta a' hab gyöngén kel 's apad.

Hő arcznapjai selyem pillákba húnnytak,
 De ott sötét szép ív kerül,
 Szívén homályos ötletek fogannak,
 'S az ajk mosolyvirágra nyúl;
 Halk éjeken bár sokszor leste már,
 Reszket nagyon 's így suttog a' sugár:

„Szép csillag, az éjnek
 „Bátleple alatt!
 „Jőj csókom' elébe,
 „Mert futva halad
 „Szülöm; 's ha szűz ágyad imígyen ölel,
 „Jő násznapod, és koszorútlanul lel.“

'S im e' tündér szovakra kél Kumilla,
 'S kezével a' füzérhez nyúl,
 Ámbár aludt, 's rá hűs szellő fuvalla,
 Fehér leplet vesz, és indul;
 Halk lépdelési arra tartanak,
 Hol a' falak legfőntebb állanak.

Ott szédítő mélység fölött, a' szélen,
 Mint szirt' fehér galambja, ül;
 Füzért kötöz 's merengve képzetében,
 Ajkáról lassu dal rezdül;
 Majd kél, 's kihajtja füzéres fejét,
 'S nem hull alá, hogy zúznék szerte szét.

De, hah! a' néma csönd riad, rezegve
Tizenkettőt ütött a' vár; —
Ugy, mintha a' föld lábaiknál remegne,
Felszöknek Radna 's barna Zár:
Némán kapott az dárdát, ijjat ez,
'S mentek, holott a' bástya terjedez.

A' hallgató éjfél rettentve dühbent,
A' két kalandor merre járt;
Az ormokról kuvik visítva röppent,
'S keblök szorú'va várva várt.
És im egy hang, halk dal' véghangzata,
Enyészteben fülökbe elhata.

Villám gyanánt forogtanak szemeik szét,
Lent 's fűnt keresve a' csudát;
Ott a' magas fokon hőszinü leplét
Lengetve, nyújtja föl magát.
Zár nem szól, csak nyilat ragad 's ívet,
Hogy átlukassza a' varázsszívet.

Az íj elpöndül, és egy jajsikoltás
Hasít az éjfélcsenden át.
Zár összerendül 's fut, — ah, szörnyü látás!
A' rémben látja ön lányát! —
Buvát a' vő könnyel csak elmosá;
De Zár' szívét örök kín mardosá.

Borkúti.

A' VILÁG DIJJA.

Egy ó - német rege.

A' paraszt kisegített egy kigyót a' szikla üregből, mellyben az sokáig kinlódott, úgy, hogy már csak nem megdöglött, mivel egy kőszirt hengerült eleibe, és elzárta kijárását. Megígérte ő a' parasztnak, hogy a' világ dijját neki fogja adni. Mikor pedig egyszer kisegítette, megakarta őt ölni, így szólván: „ez a' világ dijja, hogy azt kivégezzem, a' ki életemnek megtartója volt.“ A' paraszt ilyen jutalomnak semmit sem örülvén, a' legközelebbi állatra hivatkozik, mellyet utjokon előtalálni fognának. A' kigyó ezen meg nyugodott. Ekkor eleikbe jött egy sovány kutya, gyöngültsége 's korossága miatt majd nem mind a' négy lábára sántitván, 's mellyet a' balhák hátul csak nem fölettek, a' mint szok járni az olyan, a' ki egy lábbal megcsuszik már, minden akar rajta paczkázni. Amazok eleibe terjesztették vitájokat, 's a' kutya a' kigyót ítélte nyertesnek, mondván: hogy ő maga is példa erre. „Addig szolgálta urát, őrizte éjszakán által a' házat, nappal ő reá várakozott, vele vadászatra futosott, neki fürjeket fogott, vadat és madarakat a' vízből kihozott; mig nem most az Úra megadta nékie a' világ dijját, 's minden jó-tétiért házából is kiverte, 's által adta a' nyúzóznak.“ A' paraszt tovább hivatkozik a' legközelebbi állatra. Ez egy vén pej ló volt, aszu mezőn legelve 's ez is a' kigyónak adta az igazat. Azt mondá: „én gyors mén voltam, lovagomat szép asszonyhoz segitettem, harcjátékokon, szurás 's futás közt nagy dicset szereztem, uramat hiven hordoztam 's minden dicsősségére én emeltem föl: 's mind ezekért a' világ dijját nyertem; egy malomba adott el, hol zsákokat 's terheket kell huznom - vonnom, melly fáradságomért még polyvából sem ehetem eleget.“ — Harmad

és utószór hivatkozik a' paraszt a' legközelebbi állatra. Ekkor eleikbe találkozik egy róka 's fön szóval kiáltja: „valóban, paraszt, gonosz ez a' te dolgod, a' kigyónak van igaza“ aztán pedig susogva: mit adsz nekem, ha e' kelepceből kisegítlek. A' paraszt minden tyúkait neki igérte. Erre a' róka így szólt a' kigyóhoz: „Mivel az utólsó hivatkozás előttem áll, tehát szükséges volna, engemet a' hely színére vezetned, hol a' dolog történt, hogy én is szem tanú lehetnék,“ Ez tetszett a' kigyónak. Oda utaztak tehát, 's a' juristas róka utközben ismét susogva így szólt: Te paraszt, ha én a' kigyóval a' helyet, hol nyomorún feküdt, megvizsgálni a' lyukba mászok; akkor én majd ügyesen vissza kiugrom, te pedig nagy sebtén hengerítsd a' követ a' lyukszájára így fogja érni hűtlenség az ő urát, 's a' háládatlan kigyó aztán ismét régi inségében üldögélhet? Ez mind így történt, mert a' szándék elsült. A' juristas róka most már kéri jutalmát, 's a' paraszt haza vezeti, elbeszéli nőtársának, miként járt, 's hogy a' róka mentette meg életét, a' miért ő minden tyúkait neki igérte jutalmúl. De az asszony: „ha neked van olly sok tyúkod, úgy mond, ám add nekie azokat, de a' tyúkok, mellyek a' háznál vagynak, az enyimek, 's azoknak, mellyek a' tied, színét sem láttam soha.“ A' róka erre így dörögött: „gyakran kegyes volna az ember, ha kegyesnek engednék lenni, 's éppen azt tanítják lopásra, kinek minden jusait ellopták!“ Így kezdte a' rajta esett méltánytalanságért a' paraszt asszonyon bosszút állani, — 's éjjel minden tyúkait ellopta. De a' fortélyos éva asszony, azt gondolta, hogy csalárdságot csalárdsággal kell elűzni, felhúszította a' rókára a' kutyákat, úgy hogy bizony nem jött kivánsága a' tyúkokhoz. A' kutyák sokszor kiporolták bőrét, míg nem végre a' rókát igazán megcsipték 's össze szaggatták 's ő illy formán a' tyúkokon magának halált evett. Így viszonozza Isten a' kölcsönt kölcsönnel. 'S ugyan

innét van mái napság is ez a' nagy ellenségeskedés, a' kutyá, róka, 's tyúkok között 's egyik a' másiknak adja meg a' világ dijját. —

edvi Illés László.

HIVATLAN ÜGYVÉD.

Soha, soha! bizony még
Gondolni is csekélység!
Szomszédasszony lakzijában
A' jó násznép pruszlijában
A' bögösök között, lent,
Az ügyvéd is megjelent.

Soha, soha! bizony még
Gondolni is csekélység!
Ő pártra húzni akarta
A' násznépet, és — megmarta.
De kinyiták az ajtót,
'S kiveték a' szélhajtót.

Óh, a' ki szánt 's nem arat,
Kap, — de üres kosarat.
Hívatlan ügyvéd' hitele
A' násznép előtt kitele.
Soha, soha! bizony még
Gondolni is csekélység!

Arva fy.

ELEGIA AZ ŐSZ ELEJÉN.

Miskolcz. 1829.

Némán és egyedül ülök e' sárgúlt halom' ormán,
 Hol közelítve felém, nem zavar emberi nesz.
 Hoszszu kopasz fűszálak, 's bágyadt parlagi rózsa-
 Vesszők lengetik itt 's ott halovány fejöket.
 Őszi bogár donog el röpülő szárnyon füleimnél,
 'S búm' remegő húrját szólni riasztja e' hang.
 Barnás színbe borúlva terül el az elkomorúlt tér,
 'S nem látnak szemeim rajta gyopárt 's violát.
 Távolag a' halmok halmoktól váltva borongnak,
 'S messzebb kék alakú Bikk' komor orma mered.
 Annak lábainál, rég nagyhírű ragyogását
 Vesztve fönállnak még hajdani Győr' falai;
 És temető kék köd nyugoszik mohőlelte tetőjén,
 'S tiszteletet támaszt ősi mivolta iránt.
 Állt ez, 's nagy Fejedelmet ölelt; de röpült az időnek
 Szelleme 's hajh; díszes fénye porába borúlt. — —
 De mi suhog szabadon lengő hajaimra felülről?
 Nyári lebel? kikelet' langy lehegése? nem az;
 Mind elhaltak azok. Nőtt a' hold, majd fogya 's a' szép
 Nappalokat ködösen váltogaták szomorúk.
 Meglepe bennünket siető megjötté az ősznek,
 Szárnyaikon hozván a' siető napok őt.
 Már sivogó szeleket küldöz dudorogva reánk a'
 Karpati hófejü bércz 's zúgva futosnak azok.
 Csöndesen áll a' tölgy, majd forгатag üt le reája,
 És sárgás levelit szórva odábbra viszi.
 Szőkül az alvó éj, hasad a' reg 's ködhab omol szélyt
 A' téren 's a' nap' langy sugarát előli;

Csak, ha az elnémúlt völgynek szele fölkel, előtör,
 'S átsuhan a' legelőn, akkor oszol 's tűnik el. —
 Hajh! nekem is van egem, melly mint angyal' szeme
 szép volt,

Most viharok' haragos föllegi ülnek azon.
 Hol van az a' szellők' gyönyörű hona, mellynek öléből
 Búködöm' elzavaró szellet előlebegend?

Hol van az a' zivatar, melly csöndes bumba süvöltő
 Szárnyaival belecsap 's szétüzi hirtelen azt?

Nincs, nincs! ólomfelhő ül szivemen, töredelmes
 Hangu sohajtások lengenek ajkaimon.

Hallgatok; ah de tüzes harc zorr dobogó kebelemben,
 És az örömkoszorú hervadoz homlokomon.

Megzudul a' sűrű lomb, csak el-elsthan a' siető szél
 Néha fölöttem, 's ah nem viszi el bajomat! — —

De mi okért rezeg e' szemben köny, mért zokog e' szív,
 Hogyha gonoszságnak nincs helye rejtekiben?

Nincs; de hah ördögi czél, hah tigrisi szándok! — erőszak
 Tépi karomból el kékszemű Lenka' szivét!

Mennyei édes öröm 's csend ünneplett kebelünkben,
 'S a' ránk tört bajokért nyugtata csók 's ölelés.

Vig, kies és gyönyörű, mint ifju tavasz' ligetében
 A' pár gerliczeé, volt vala életidőnk.

Ó epedő szemmel rajtam 's én rajta, az égi
 Szem pedig édesden csügge szivünk' tüzein.

'S ah feketén gyúlt a' fene ármány' föllege, és mi
 Nem láttuk, sütvén tiszta szerelmi napunk.

Meggyúlt az, 's rohanó villám csattant le belőle,
 'S tarka reményünk, mint hig köd alak, leomolt. —
 Kelj zivatar, haragos szárnyon vad szél te csapongj
 szét

A' nyugalomnak eredt berkeken és ligeten.
 Őszi kikircs, 's ti mezők' 's halmoknak hervatag ékei,
 Húnyjatok el mélyen, már ti örültetek itt.

Nékem is, a' míg rám örömek mosolyogtak, öläkből
Jobb vala elhúnynom, mint keseregнем imítt.
Majd egy langy szellett kél 's bús szunyadástok' öléből
Fölmelegít. Ah én akkor is így epedek!

Ü-sz.

A' BODROGKÖZI HALÁSZLEÁNY.]

Bodrog partján ültem én
Egy szép nap' letűnetén,
Túl virágos szép partján
Sirt egy barna szép kis lyány.

Bodrogközi szép kis lyány,
Mért sírsz' ott a' víz' partján?

„Ah sírok én bácsikám,
Mert oda van Jancsikám!

A' tegnap est' alkonyán
Erre ment le csolnakán,
Mi érte, mondd meg, ó ég
Hogy nem tére vissza még!

Nem volt még olyan este,
Miolta megszerete,
Bár mi későn tért haza
Hogy meg nem látogata.

És ha világom nem volt,
Ablakom' zörrentve szólt:
Jó éjtszakát rózsaszál
Felólem jót álmodjál.

Tán habokba süljedett
'S halak' martaléka lett:
Vagy elhagyott engemet,
Megúnván szerelmemet!“

Nézzd csak, a' víz' hullámán,
Jön szép halász csolnakán,
Mint szél, hajtja a' habot,
Hogy téged megláthatott,
„Ó az, ó az bácsikám,
Szerelmem szép Jancsikám!“
'S Bodrog' hímes túl partján
Vig már a' barna kis lyány.

K. D. S. Patakon.

RECENSENS ** ÚRHOZ.

Visga Tudósúnk! ki sokakra hasznos
Tolladért méltó szeretetre ritkán
Jutsz; kibén Vallát közelíteni véve
Lankad ezer toll.

Félni szégyenlik sanyarú csapásid;
Bűnlőnek gyűlölni: de tárt kebelled
Senki nem tisztel, ha elébb kegyedre
Fel nem emelted.

Bár ha bántassz is, neved énekelve
Zeng kicsiny lantom: ha lobogva fáklyád
Ég, 's az esméretre nagyobb világgal
Jutni segítesz.

Látkörünk zárják ködök: a' derülten
Ránk sűtő napnál sok ezer vidéket
Lát szemünk. Vándor kalaúzt ha jót nyer,
Útja szerencsés.

Több szemek többet kijelelnek: a' bölcs'
Fenn emelt lelkét le lecsalja költött
Tárgya; 's hogy hijját maga fel ne fedje,
Storge vakítja.

Mest'okosságnak csalatódva mondjuk
 Pusztá képzésink': az idő dühével
 Majd rabúl hurtzol; — 's mit elébb szeretttünk,
 Porba tapodjuk.

Nyílt szemek nélkül, ha csak egyre gyűjtjük,
 'S éles elméktől köszörülve nincsen,
 Minden esméret csupa lom, 's teherre
 Nőne fejünkben.

A' selyem gyapjú' becse nagy: de szebbé
 A' szövő művész teszi: kellemet rá
 A' szabó, 's karcú tetem ad; pihét le —
 Jó kefe sepri.

Tündökölsz' mindég, ha barátodat nem
 Hímezik pompás szavaid: ha bántód
 Gúnyodon nem nyög: ha szegényt utálva
 Nem tapod elméd.

Sem nagyok tömjént pazaron tetőled
 Gyűjtva nem vesznek: csak az egy Igazság'
 Lelke moztatván kezéd', a' hogy érzessz
 Tollad is ugy fest.

Más heved nincs, csak tudomány' szerelme;
 Másra nem törsz, csak felemelve láss több
 Lelkeket tisztább, 's magasabb körökben
 Fénylni körülted.

Ideált még sem követelsz, 's haragra
 Hol tőkélyt nem lelsz, kebeled nem indul;
 Mint szerény bíró megeléged a' jót;
 Bár ha csekély is.

Árnyokat tűröd ragyogó valóknak;
 Finom érzésünk' ápoló kezekkel
 Illeted; — csinos reszelőd ha sért: nincs
 Fejsze csapásod.

Máát ugyan rostálsz: de figyelsz magadra;
Mint ki pályádon sebesen ha futsz is:
Tenger esméret! — rövid élted ebbe
Óh bele süljed!

Tisztod, és tisztünk magasabbra törni:
Sorsod, és sorsunk csak alant maradni,
Szókrateszt Plátó haladá; Sztágira
Bölcsse becsesb lön.

A' jövő kort hát figyelő szemekre
Méltatod, melly majd egekig magasztalt;
Gyengeséginken nevet; és avúlnak
Mondja szokásunk'.

Benned én Mómus' szemeit, 's Zoilus'
Mardosó nyelvét, 's agyarát Theonnak
Látni nem vágyok, — soha nem! bocsásd meg
Borzadozásom'! —

Lelkesit a' toll: de veszélyt is áraszt.
Kit merészsze tesz, kit alázva földre
Dönt; ezért ezrek' remekit becsukva
Moly sereg örli.

Bérbe szép Lelkek ha kegyes Recensenst
Nyernek: úgy lessz dús kebelök gyönyörrel;
Szárnyat a' félénk emel, és özön fény
Terjed egünkön.

Rangod, és tisztod felemelt körödben
Hogy Hazánk lelkes Fijait hevítgesd,
Fényjüket láttasd, 's koszorúzva köztől
Élj sok időkre.

Mint szerény visgát rokon érézéssel
Lantom igy tisztel; ki becsülöd, a' mi
Szépet, és jót lelsz, 's ki előttem útát
Törve vezérlessz.

E S K Ü V É S.

Fogadjam e' Meláni!
 Hűségemet, 's tenéked
 Esküdjek e' halálig
 Forró baráti szívet?
 Itt a' kezem kezédbe;
 Szent eskümet fogadd el:
 Meláni! úgy szeretlek
 Mint a' galamb galambját.
 Akadjon el kimondott
 Minden szavam fogam közt,
 Ha benne lesz csalárdság.
 Vig napjaim' homályba
 Borultokat sirassam
 Ha csak kevés csalárdság
 Lessz is letett hitemben.

Konyhamat elborítsa
 Füst, hogy ne lássa senki,
 A' mit duhogva főznek.
 A' házamon örökké
 Rongyoljon a' fedőlék;
 Jó sindelét se állja.
 Kis zápor is behűljön
 Ágyamra, 's öltözőmre.
 Testvéreim csalárdok,
 Szomszédaim kajánok,
 Tolvaj legyen cselédem.

A' melly ugarba vetnék
 Ne essen arra esső.
 A' mit kezem mivelne,
 Becsit ne lássa senki.

Akármí tájra útam'
 Kezdem, felén maradjak.
 Csákóm tejet ne adjon,
 Sem almafám gyümölcsöt.
 Legkedvesebb palántám'
 Tövét palyod veszítse.
 Minden levél sorokban
 Hernyó sereg legeljen.
 Éredt gohér gerézdím'
 Jégzápor öszve törje.
 Vetéljen el tuczzel
 Disznóm, lovam, 's junyájam.

Étkem' szokott zamatját
 Útálva végye gyomrom
 Álmod szemem ne kapjon;
 Testem, 's erőm apadjon.
 Vérem' heves folyása
 Hűljön halott hideggé
 Vagy a' halak' fehéres
 Nedvek tagomba fusson;
 Heved ne hasza szívem'
 'S némán sohajtsam estem'.

Rókához illik álnok
 Szívét, 's szavat mutatni.
 Ha hát csalog, jutalmúl
 Világot elriasztó
 Rókák bűdös tagokra
 Karcsú tagom verődjön.

Im' esküszöm Meláni!
 Hogy érted élek, 's égek.
 Mig vér folyánd erebben,
 Mellem hozzád pihegjen,
 Szívem feléd dobogjon.

Mig mord halál kaszáját

Nem méri a' nyakamhoz ;

Mig Hermes el nem indít

Az alvilág' setétes

Ösvényein, 's hajóját

Alám nem adja Cháron :

Mindég szeretni foglak.

Sőt akkor is dicsőült

Árnyunk ölelve járjon ;

A' csillagok dicsőült

Árnyunk' ölelve fogják.

A' PUSZTA-ZEERI VÉR MENYEGZŐ.

Póza Dezső gazdag, vagyomos — szép birtoka távol
Nyúlva-le majd Szegedig — több puszták voltak övéi —
Birta Themerkényt, Bakst, Homokot, 's Hantházat
egészlen,

Rész jószágai még több helyben — Zeer maga — hol dús
Lakja feküdt — ott sok barom, és juh akiai voltak —
Nője leélt, mikoron maga kint a' Száva folyónál
Értz karral küzdvén, Nándor falain Törököt szórt
Vészbe — lakába betört vad dühvel, 's gyászt hozza annak
Angyala a' sírnak — kebelébe ragadva Jolánthát —
Könybe feredve Dezső, 's vérző szívvel futá Zeerre,
Hol már eltemetett nőjét sírbóltba találván
Jajjai nyögtével rokonúlt fájdalmai nyomták —
'S érve magánya baját szomorún dült már mohosú't kő-
Szobra alá — leohajt ahhoz — 's majd szíve szakadván
Végét kérte gyakort búsan Mindennek Urától —
Igy ült kiába, midón megtért Veszprémi lakából
Ilka — 's ölét tárván sietet attyának ölélé,

Csókja hogy elfőjtván forró könny tseppait, egykor
 Már valahára baját, 's kinnyát meggyőzve felejtván.
 'S tűnve egéről gyászt szerzett bús fellegek — éHyen — —
 Pózsa megint atya lett — 's ember — majd tűrve veszélyét
 Néha baráti között élvén jobb kedvbe — leányán
 Gondjai, és szeme is függöttek — és, a' mit ő kért,
 Az volt „hogy boldog legyen a' kedves Zemerével —“
 Mert ezt szánta neki, mikoron Zemlénbe baráttát
 Látogató, 's akkor gyűrüt váltottanak egy év
 Folyta előtt, 's áldást mondott a' két atya rájuk —
 Ilka szerelmessen kebelébe viselte Jegyessét
 Égve csak érte lehellet, 's mindég számlálta azon kort,
 Mellybe hitét mondván örökön együl vala azzal —
 Hív maradott, Zemerét egyedül őt égve ohajtván
 Hős Zemerét, ki török kebelebe bevette gyilokját —
 Úgy dúlt Nándor alatt, mint dúl éjszak szele gyakran
 A' kertek kivirúlt keblü rózsái között — vagy
 Mint a' Libia tar téréen lakozó vad oroszán,
 A' miüdön kölykét ellenség környezi — szagga —
 'S tép mindent — szintúgy mindent multába ledöntvén
 Hány dühe félelmet szerze't a' durva Töröknél —
 Mert holt testekkel környülvétette helyenként
 Úgy állt, mint mikoron dagadó hullámokat áraszt
 A' közepén tornyúlt kő szirt vézszeré gyakortán
 A' zajló tenger — 's megrendítésre tsatázván
 Vissza verett erejét kebelébe fogadja habossan — —
 Réz ümegét, 's pájszát vér tseppek hullva himezték,
 'S ellenesi futván, bódulva, kiáltva szaladtak
 Ott, hol dúlt Zemerénk — 's mikoron már vissza verettvén
 A' dühödő tábor, 's futa már kelet' árja zavarban
 Pózsa, Szilágyi, Nemes, 's több fő Kapitányok azonnal
 Hozzá lépve vevék közibek — 's szívekre karolván
 Dísz jeleket raktak mellére — magasra emelték —
 „Éljen“ hangzva kiált minden, 's őt küldi Budára
 A' nyert győzedelem híret, hogy mondja Királynak —

Lángolt keble, midőn ményére felülni akarván
 Jobbját nyomva Dezső így szólt rebegő ajakokkal:
 „Tiszttem elint — fáj — hogy nem láthatom Ilka személljét,
 „’S boldog képzeteim nem nyernek nala beföltést —
 „Még több nap folyik el — miglen jöhetek le Budáról —
 „Vidd neki meg tsókom — mond érte sohajtva Budán is
 „Érte ver e’ szív tsak — ’s ő vólt mindenkor eszemben;
 „Érte, Hazámért, és Hitemért hartzolva Törökkel,
 „Álmaim a’ boldog pertzet képzelve enyésztek —
 „Mellyben majd hitemet, viszónos hitet adva, tserélvén
 „Szívet — földi egünk nyiland Zeer bájos ölében —
 „Földi napunkra malaszt árt majd kérvén le az égtől,
 „Boldog idót élünk — ’s ösvényünk bájba virágzik —
 „Vidd neki meg tsókom — légy boldog — ’s majd ha
 kesergvén
 „Érttem eped — mond, én sas lszárnya! Zeerre lerepén,
 „’S keblemnek heveit nem szünő lángba luzogván
 „Karján lépve megyek létemnek földi egén át. —“

Pózsa szemén könny folyt, mikoron keblére szorita
 Kálmánt — ’s tsókja között bútsúját vette azontól:
 „Légy boldog Zemerém, ’s majdlan ha elintve köréből
 „A’ honny attya neked, kedves!, távozni idót hágy —
 „Jójj, ’s száritsd ki azon könny-forrást, mellyet utánnal
 „Ilka botsajt — tedd őt boldoggá — ’s nyisd fel egét
 majd —“

Kálmán felszöke most kedvelt ményére kifejlvén
 Pózsa öléből, ’s gyors vágással hagyva el a’ Várt
 Elsietett — tisztét végezni Budára Királyhoz —
 Ekképp ő maga is hagyván Nándornak erős, kö-
 Várát — Útnak ered bútsúját véve Szilágytól
 Zeerre futott, hol jó Nőjét sír lakba bezárták. —

Dótz közel ennek Urát Dóczyt gyakran befogadván
 A’ múlt kor zavaros képét rajzolja elejbe —

Régi tsatáinknak, 's hartziknak festve viseltét.
 Bil ikomok jártak töltetvén Somlyai nedvel
 Köztök — majd tüzesült agygyal kebeleken azon kor
 Túne elől, mikoron fiatalságokba szerelmek
 Gerjede — és ezeket vígan számlálva nevettek,
 Régi barátságok mindég fenn állna köszönték
 Egymást — a' mikoron poharak töltetve magossan
 Tartván öszveüték — mondván „hogy tartson örökké
 „Régi barátságok, 's legyenek magzattyaik akképp
 „Mint ők szüntelenül, 's nem változhatva Barátok,
 „S a' Haza védelmén merészen víva Vitézek“ —
 — A' két jó szomszéd miüdön így fejtve bajából
 Együtt ült — est volt — 's-a' bús hold hintve világát
 A' gyász Zeerre — dobog kint több ló — 's erre figyelmes
 Léven mind ketten — kinyiták ablakjok az udvar
 Részről — Pózsa kiált „kijelent meg nála“ de külről
 Szó nem hallattván, már majd kardjára tapasztá
 Jobbját, vendégét így hogy feleletre tanítsa —
 Így lön — a' mikoron — megnyilván ajtaja — egy hős
 Lép be azon; pántzél fedezé testét — sisak a' fót —
 Melly leeresztetvén — artzát takará — kebelén egy
 Drága kereszt függött gyémánttól szinte ragyogván;
 Balját pajzsa fedé — 's jobbában kopja — negéddel
 Hajtya magát meg, 's majd ekképp kezdette beszédét:

„A' Tisza zöld vizei környékén éle magányban
 „Egy hős — hét fiai — mivel ő már aggva tsatáját
 „Nem viheté — küldé fejedelmé körébe Budában —
 „Hogy majd Nándor alatt annak seregébe beállván
 „Vívjanak a' honnyért, hitekért, 's majd nyerve borostyánt
 „Térjenek ismét meg — de kezek vérezve Töröktől
 „S fegyverek is vérrel pirosulván — kebleket a' dísz-
 „Fény jele ékítvén — tar nép koponyája legyen sok

„Bútorok — és hozzák fejedelmek drága szerelmét
„Aggott Attyokhoz — tetteknek nyerve jutalmúl —
„Ök Szegedig mentek, 's Hunyady seregébe beállván
„Azzal Nándor alá — küzdött már víva Magyarral
„A' Török, és már már megvén Hunnia külsát
„Képzete ott lebegett, hol szent székébe Budában
„László a' Magyarok kedvelt fejedelme parancsolt —
„Éjj volt negyven ezer tsajkás társúlva Szegedről
„Úszván Száva vizén mind annyi halált vive kardján —
„És mikoron békén nyugodott elzárva gödör közt
„A' kelet árja — vitéz lélekkel hajtvá reájok
„Hős Hunyadink vezetők lévén, 's Várból kitolongott
„Hősök előbb vélek társúlván — győzni menének —
„Meglett — vér patakok folytak — 's lovaink az elétek'
„Testeiben járván — Törökök szaladásra kelének —
„Együtt hordá vasát mindég a' két szerető, és
„Kardokat a' Honnért (éltek nem szánva) vezették —
„Hej öregebb mérész közelebb vágat vala a' fő
„Sátorhoz, dühe ég — 's minden vágásba halált ad —
„Él, vagy hal, mondván, még nékie ülni Basát kell —
„Úgy dúlt, mint, mikoron tűz láng terjedve Tiszán túl
„A' Tavasz eljöttén a' rétet hamvba boríttya —
„Nem hágy semmit el ő, mellyet nem döntne parázsban,
„Még a' zöld füvet is lobogó lángjával emésztvén
„Elfonnyasztya — azonképp — az szaggatva vasával —
„Mindenek éltét el — mellyek kardjára kerültek
„Vészt, és pusztítást hordván ő kardja hegyén, nem
„Mert már senki erőt, 's kopját próbálni övével —
„A' mikoron mérész kebelű Abdallah reá vág,
„És kettős viadalt kezdett a' vérbe feredtel —
„Szikrát szórt a' kard, majd tompult éle legottan,
„A' levegőbe süvelt vágások — mély sebeket sújt —
„Pajzsok felfogván a' vágást — tsattog az, és a'
„Mén majd órra bukik, majd hátrál nyögve alattok -

..Sótt gyakran tüzesült vérel hortyogva kapállodz, —
 „Majd szökik, és terhét levegőbe repítve emelvén
 „Rúg, már unva azont — ki hartznak vége után vágy —
 „Meglelt ingadoz a' Török, és ordítva alá hull.
 „'S mennye alá lebukik — mikoron győztesse fejét el
 „Metszvéen kopja hegyén mutatá a' vad szaladóknak,
 „Kik réműlve futák sokjoknak gyász temetőjét —
 „Így győzött Hunyadynk, így nyervén hartzba! Elek díjt,
 „Mellén hordja, midőn attyát kebelére szoríttya —“ —

Dóczy örömben merült, 's kinyitott karjába szorítá
 Kedvelt hős Elekét — áldotta az ég kegyeit — hogy
 Agg kora estvéjét illy nagy gyönyörökre hagyá meg —
 Pózsa kezét nyujtván, 's vendégét szívre ölelvén
 Könnye pereg, 's kedvelt Ilkája elejbe vezetvén,
 Így bemutattya vitéz magzattyát Dóczynak annál! —
 Ilka szelíd artzán szerelem' rózsája tenyészett,
 Ártatlanságnak lilium színébe vegyülvén
 Bájja kitűnt — szeme láng — artzáján hintve' szemérem —
 Jóság, 's hangjaiban kellem — sótt ritka kegyesség
 Láttzott — Teste derék, kartsu, és lelke kimívelt,
 Mintha imádatnak left volna teremtvén, azonnal
 Lángba borúlt, szaporán vertt, 's égett szíve Eleknek —
 Mind addig szabadon léleklő melle sohajtott —
 Érzett, és szemlein lángok szikrái fakadván
 Keble sovárga azért, kit tsak most láta először —
 „Ah szerelem!“ mond ő, mikoron már Dóczra lovaglott
 Késérvén attyát, 's butsúját véve Dezsőtől,
 'S Ilkától — „te sokak mennyét feltátod ez éltben,
 „'S boldogokat te teszel — tégy engem, kérlek, azon jó
 „Angyal karja köze — Természet! nyisd fel erántam
 „Szívét — Istenem — add nekem őt — ah őtet örökkön —“

Nem rejthette soká Elek a' szívébe tüzelő
 Érzelmet — kitörött az — 's majd fenn lángba lobogván

Nyugtalan órákat szerzett — 's attyának ölében
 Zárkózáván — epedő hangon kérése azért ment,
 Hogy szép Ilka kezét megkérvén — így tegye őtet
 Boldoggá. — Szomorún nézvén Eleket, keserűen
 Dóczy imigy szóllott — „Heved olly tárgynak leve rahja,
 „Melly már nem szabad, és szívét más bírja hitével —
 „Hadd el azért minden formálta reménnyeidet, majd
 „Bizz — az idő gyógyít — 's irt ad sebeidre — lemondnod
 „Kell bár — ám de nagy a' Haza, és kétségbe merülnöd
 „Vétkes lenne, találsz kivel osztva szerelmed,
 „Boldogságba jutandsz —“ most elhalaványada, majd lángról
 Tűne ki nézésén — majd reszkete, majd epedőleg
 Nyögve merőn nézé attyát — szemein kifakadtak
 Könnyei, — majd gúnyló nevetéssel néze Elek fel, —
 Majd boszszúra dühödött — fájdalmi kaptai nyomták —
 Majd kétségbeesés jeleit láttatva imigy szólt: —
 „Jaj nekem illy keserű végzettel tör le egészen
 'Sorsom, még maga a' szívnek balzsamja remény is
 „Szét tipratva legyen? — hát én egyedül ne ölellyem
 „Azt ki sebet szerzett, 's érzelmem lángra segítetté? —
 „Hát gyönyörét egy más nyerhesse ölébe, ne én? — és
 „Éltemet a' gyulladt érzet perzsellye tűzével? —
 „Ah attya! illy kínok nem lesznek bennem örökké
 „Tartók, érzem azok majllan síromba temetnek —“
 Habzó indulatok marták Eleket, mikoron el-
 Hagyván jó attyát, ki szabadra futott, 's kebelében
 Véve szerelmének súllyát, mellyek lepesztő
 Hévyvel szaggatták szívét, majd búba merengvén
 'S kínnyai terhével nem birván jajjra fakadt, és
 Átkot mondva gyakort sorsára, bezárva időzött. —

Dóczy keserg Elekén, és sorsát szánva elútat
 Zeerre, hogy a' kedves gyermek kínnyát elegendőn
 Festve le Pózza előtt könnyörülést kér en azon jó

Angyaltól, a' kiért ég az, — de nem ingadoz a' hív-
 Ilka — szeméremmel, 's szánólag mondja: „hogy egyet
 „Csak Zemerét szereté — 's mást nem kedvelhet ez
 éltben —“

A' mint azt mondá, éppen vágatva felülről
 Egy Lovag érkezik, és illy hírt hoz zárva levélben:
 „A' Haza Attya elint — 's két holdakat engede nékem,
 „Udvara fénnétől eltölteni — hát hova mennyek?
 „Mint hozzád — a' holon szívemnek mindene Ilkám
 „A' kedves lakozik — ki nekem már mondva szerelmét
 „Várja azon pertzet, mellyben mennyünkbe belépven
 „A' szent oltárnál szívünk fonyatát hiteinkel
 „Tévé erőssé, és áldásod nyerve magunknak
 „Egy legyen a' két test, a' két szív egy legyen — ah hogy
 „Létesedésbe tegyük, mi nekünk már régi reményünk'
 „Táplálgatta — 's nekünk valahára kitünve egünkön
 „Csillaga létünknek — szedjük rózsáit örömi közt —
 „Zemplénből az Atyám szintén majd Zeerre lerándúl
 „'S eskünknek szavait hallván, 's majd áldva kötésünk'
 „Lássá miként lettünk boldoggá frígybe szövödvén —
 „Két nap tűnte után Zeer meglát, addig is Ilkát
 „Tégedet is jó ősz mélyen tisztel Zemerétek —“

Pózsa örült, 's Ilkát a' rég várt drága időpercz'
 Képzete elragadá — 's kijellevén öszvekelések
 Ünnepe napját a' jó Dóczyt szinte fiával,
 Sőt több szomszédit meghíván, készületett tész. —

Dóczy lakába vonúlt — hol Elek sárgulva tekéntvén
 Attya szemébe, levert érzéssel láttya jövendő
 Sorsát — szint mikoron mennykötő! sújtva az erdő
 Vad láng futtya el azt — 's mindent a' vészbe lehamvaszt,
 Régi reményne azonképpen megrontva hevervén
 Dühre fakad — 's gondol tölt aggyal szíve szakadtan

(Folytatás következik.)

A' PUSZTA-ZEERI VÉR MENYEGZŐ.

(Folytatás.)

Bólyong Dócz körein — békétlen léve magával,
 Végét lesve vadon kesereg — majd várva halálát,
 Lettét átkozván — majd kétség rágtá kebelével
 Eldühödülve magát, 's mindent elveszni ohajtván
 A' köz vész' pertzét felről komorán lekönyörgé —
 Attya letört szívvel székén ül — 's megmerevedten
 A' menny fénybe teként — onnan várt írt Elekének
 Szíve sebére — hogy azt meggyógyíthassa azonnal —
 Ám de egyébbként vólt a' sorstól végzve felőle,
 Melly egyedül végzé mindenkor, hogy mi jövendőnk —
 A' titkot most is megtartá szinte magának —

Míg ezek így vóltak — Zeeren készülnek erőssen
 A' nagy nap fényét megszerzeni — minden özönnel
 'S szinte pazérlással lévén tétette Dezsőnék
 Gazdagsága kitünt mindenben — néha mosolygott
 Ilka szelídséggel, 's mennyét képzelve gyakortán
 Ott' lebegett, hol tsak boldogság fényre világol —
 A' mikoron lovagok törtetvén, 's több kotsik együtt
 'S vélek sok vendég a' ház udvarba behajtat —
 Pózsa kimegy — kebelén Zemerét, és régi baráttyát
 Tartván, könny özönök forrnak szívére szeméből,
 Mellyeket a' nagy öröm sajtol vala, és hagyja fölyni —
 Ilka remegve omol kedveltje ölébe tüzellő
 Csókjaik égnek — majd dobogó keblekbe lerejtett
 Kedveik ajkaikon kiszökő hangokba kizengnek —
 Tündér álmaikat már már meglenni tekéntvén
 Lángba'sovárgó hív melleknek alatta örülnek —

Képzeteik fenn már mennyekbe elérve jövendő
 Boldogságok ölen lebegő szép képeket osztanak — —
 Ah szerelem! neked illy sok jó lelkekbe tenyészék
 Rózsád — mellyet azok végzetjük' öléből ohajtnak —
 A' szív szomja nyerend enyhülést általad ollykor,
 Hogy ha Jegyesse kezét elnyervén, híve övé lész —
 Boldog nap! te tudod, mint érzett Ilka, midőn az,
 Kit két évek előtt örökén választá magának,
 Megjelenék — Őt, hogy mennyébe bevíve az oltár
 Szent zsámollya előtt mondván örökös hitet annak — —
 Láttad mint érzett Zemerénk, mikoron kebelén azt
 Láttá lihegni, kiért két évekig ége hevessen. —

Dóczy elért szomorún — jövén vele Andora a' jó
 Magzat, kit Törököt küldött rontsolni Belegrád
 Vára alá — nem volt bár mellén semmi ditső jel —
 Ámde viselte helyét a' vad vágásnak egyébként,
 Homloka, és ballján, jele az, hogy forga tsatákban —
 Lelke szelidségén győzött a' honn szeretet, 's hős
 Lélek — melly mutatá, mit kelljen tenni Nemesnek,
 Hogy ha Hazája javát értz karral küzdve kivívni
 Kell a' vér mezején — bár éltét végye is a' sors,
 Vagy sok ezer rémben kelljen meglátni balálát,
 Nem réműlve teként szemköztt a' vészbe rohanván!
 A' vad vázzal — öröm gerjed kebelébe', midőn seb
 Jut neki, vagy vér foly rontsolt testéből özönnel,
 Mért a' miért illyt nyert Haza az fő kintse Magyarak —
 Így megelégedvén Andorral Dóczy, magával
 Zeerre hozá — hogy majd jelen a' fény napba mutatván
 Agg kora egy fényét — büszkén mondhassa övének,
 Örnek a' kit felvett fejedelme Budára magához —
 Pózsa örülve szalad kedvelt szomszédja ölébe,
 Andort nyájassan fogadá minden — Zemerével
 Esmeretes jlvén Nándortól — őt nevezé ez

Vőfélnék — Jegyesét majdlan ki vezesse az oltár
 Léptsőhöz. — Zeeren kedv forrott minden ajakról
 Vígtség nézett ki szemeikből — 's tántzra kelének,
 A' bús tárogató hangján lejtőzve szökellő
 Mozdulatokba enyelg, majd andalg a' fiatalság —
 Aggjaik is poharat töltvén, 's kantsókat ürítvén
 Élljent hangzának — 's majd néha helyekbe mozogván
 Emlegeték elfolyt koraik sokféle vészélyit —
 'S néha felugrálván helyeikről tántzba vegyültek
 A' tér szépeit ők pergették tapsra fakadván —
 A' Magyar így vígad fiatalja öregje vegyülvén
 Lejtőt jár — 's étkek' sokasága lenyomja az asztalt —
 A' vendég szeretet nyeri azt áldozva magának —
 Szomja ha jön — van ital — Somlyó, 's Tokaj adta
 borokból,
 Melly tüzet ad a' már agg korra jutott öregeknek. —

Est vala a' mikoron már minden kész vala — Ilkát
 Andor, hogy vezeté — minden szem rajta akadt meg —
 Kék selyem ally ruha vólt környül hímezve arannyal,
 Olly' mellénnye, ezen gyémántos kaptok előről,
 Hó nyaka ékének gyöngyök sok sorba valának
 Arra akasztva arany kaptsal megkötve hajánál —
 Barna haján díszlett szép kerti virág koszorú fent,
 Vállá feje karján peretzekkel környül övedzve,
 Mellyeket a' gyöngyök, sok drága kövek felemeltek —
 Ujjai gyűrűkkel megrakva — köténnye fehér vólt,
 Drága paputs lábán, 's keblén egy rózsza piroslott —
 A' Megye szépei mind együlve valának ez Ünne-
 Nap, 's báj ketsbe virúlt szépségek fényt ada annak —
 Több ifiak fénylvén az aranytól, 's drága kövektől,
 Vének, 's több Lovagok tündöklőn léve ruházva
 Öszvesereglettek, 's köztök mint Istene hartznak
 Áll vala Kálmán, láng szemein tűz szikra szökellott,

Barna bajús sudár — piros artz — haj barna fodorban
 Végig nyúlva nyakát vállán göndörbe terült el —
 Termete kartsú — nem kitsiny ő — mint Czedrus azonképp
 Felnyúlt — álta kevély — méltóság rejtve szemében —
 Rajta feje dolmány térdig lebotsájtva arannyal
 Annyira varrva, hogy azt tsak alig lehetett vala látni —
 Nadrág szinte azon színű — saruin körül a' rojt
 Folyt le alá — veres az — violának színe setétebb
 Mentéjén — mellyet mellén megkötve arany lántz
 Vállán lóga — 's verett értz vólt ékitve kövekkel —
 Rajta körül parduiz bőrrel prémezve — feje illy
 Kalpag, kótság azon — vérszín bársony tetejében —
 És derekán dolmányt testéhez az övje szorítottá —
 Balján régi magyar kard függ gyémántal, arannyal
 Ékített — olly értz sarkantyú díszle topányán —

Minden kész vala már, mikoron jön Pózsa körökben,
 Inté kedveseit, hogy már jelen a' kijelelt pertz —
 Rendeleték lőnek — kint fáklyák fényre világít
 Útjok hintve kinyílt rózsákkal, 's kerti virággal
 A' Templom küszöbig — hol méltó díszbe Apát várt —
 Ott alapítójok', 's kedvelt magzattyait együtt
 'S több vendégeit is szentelt vízzel hogy először
 Meghintvén, azokat majdlan felvíve az oltár
 Léptsőköz — hiteket hogy majd ott mondvá lekötvén
 Szívüket, áldását örökös frígyükre buzogja —
 Úgy lett — hangos öröm zajlott, 's kedv láttza szemében
 Mindennek, mikoron szent esküt monda Apátnak
 Ajka után Kálmán, és szintén Ilka azonképp —
 Boldog pertz! miüdön két hív szeretők keze egygyé
 Kötetik, és szívek fonyatát hitek által öröknek
 Láttyák lenni — gyakor, miután szívükbe sovárgás
 Élledtt — azt egy pertz — megadá — oh boldog időszak! —
 Mennybe viszed rokonúlt két szív szent egygyületével

A' szerető egy párt, 's két egyget fenysz le örökkön —
 Ilka tudom milly sok gyönyöröd futa hév kebeledben,
 És Kálmán te neked szívedbe minő öröm éledtt —
 A' mikoron hagyván a' szent oltárt, 's haza térvén
 Öszve fonyott karral menvén képzelve jövendő't,
 A' sok jó lelkek' szíves kívánata késért —
 Hah de mi a' létnek minden táplálta reményne!
 És mi lehet, mi örök léttel kedvezne mi nekünk?
 A' fény nap beborúl gyakran, 's felyhőkbe lerejtvén
 Láng heveit, szintúgy a' kertnek tarka virágit
 A' hideg éjszának szele majd megfosztya ketsétől —
 És leviríttattván majd a' vad enyészet' ölébe
 Szórja — tehát nintsen mi nekünk tartós örömnünknek
 Lenne adója? — letör mindent a' végzet erővel? —
 'S a' vész súlyaitól meg nem mentődhet az élő? —
 Ah lét! mennyi keser hull rád, és mennyi epét kell
 Nyelnünk, máiglen ezen létnek menny tsillaga eltűn —
 Rettenetessen dúl kebelem mélyébe azon pertz,
 Melly két hív szeretők mennyét feltudta emésztni —
 A' Templom falain túl egy sűrű berek állott
 Rózsa virúlt körein — 's kedvelt Ilkának ezen hely —
 Arra vevék útjok' haza hogy ment a' hitesült pár —
 'S boldogságok ülén ringatva valójokat a' szép
 Álom — mellyet azok mostan kedv telve reményltek — —
 Ilka kiált iszonyún — 's álélva lerogyva a' földre —
 Minden nála terem — most látták, mint futa távol
 Egy lovag, és a' por fellegtől rejtve setétült
 Öltözetéből nem lehetett megtudni ki légyen —
 Ah Elek a' gyilkos! ki letört szívébe viselvén
 A' kígyót — melly mart ott, és majd dühre tsigázván
 Lelkét, gyilka után nyúlván feltette magában,
 Hogy ha nem érte virúlt a' rózsza, ne birja azont más —
 Vad feltételeit nem bízván senkire — bosszúsz
 Lánggal telve repült a' sűrű helyre, hogy ottan

Átkozatos kézzel vegye el Zemerét jegyesétől —
 És a' szív fonyatot megrontva dühödve nevessen,
 Mint ördög, mikoron megsalván ő-i apánkat
 Irígysége dühét, győzvé, katzagásba mutatta —
 Rémitő eset ez! — hej ott vólt vérbe feredten
 Kálmán, szívéből kiszökő vér foly vala végig
 Drága ruházatján — halavány artzája ketsétől
 Fosztva hevert, nem vólt már élet benne kipárlott
 Lelke — lezáródtak szeme, és báj ajka örökkön —
 Gyász lett Zeer körein, szomorú lakodalmi mulattság —
 'S a' gyilkos keze így vérrel hinté be menyegzőt —
 Klastrom alatt lévő kriptáha temetve enyészett
 Kálmán — sírja kövén Ilkája szeméből eredtt könny
 Nedvek hulltanak el — megrontsolt szíve — alig tűnt
 Két hóld — megrepedett — ismét gyászt hozva Dezsőnek —
 A' sok bánat azont szintén sírjába takarta —
 'S véle kitünt Pózsák nemzetségének Utódját
 A' sír hantja fedé — Eleket kebelébe emésztő
 Kínyjai, és rágás oda a' szent földre ragadták,
 'S a' Megváltónak sírján irgalmak után sírt —
 Harmintz év tüntén megtérvén Zeerre szakállas,
 És beesett artzal — rémitő kínok özönnyét
 Hordván szívében — rongyokba takarva leszállott
 A' sír hanti közé — 's ott tűnt el léte keservben.

Miskoltzy István.

EGY BUZGÓ PAPHOZ.

Nagy Pap! ki buzgó ömledezésimet
 Erántad, engedj meg! ha határi közt
 Megtartni képes nem vagyok már
 Elragadott heves érzetimtől.

Két élű fegyver 's pöröly Apostoli
Szavad 's beszéded mennyei mannaként
Bétölti a' nép' lelki éhét
'S élteti azt gyönyörű mezőkön.

Büszkén ditsekszik 's szinte kevély bele
A' templom, a' szent-szék, ha te benne vagy
'S örvendni látszik, harsogó szód'
Hangja midőn ömöl abba szélyel.

Szent íhleléssel telve, az Isteni
Trónhoz közelget lelkem, az Ideál —
Világokon túl, szárnyra kelve
Bölts ajakid' szavait ha hallom.

Szemem' smaragdként villog egész öröm
Ragadtatással telve, midőn remek
Előadásod' rendszabásit
Látni, tanulni lehet szerentsém.

Ki rád figyelmez, Lót feleségként
Bámúl szem és fül 's a' könyökét ki nem
Tudnád helyéből ütni, mellyet
Oszlopúl ad' leszegelt fejének.

A' sír-veremhez tántorodott beteg
Vigasztalódyán, mennyei bal'samot
Hintő szavadtól béke-türve.
Várja halála' érkezését.

A' Bűnös elhal 's bújni siet, midőn
Reá ható szód kárhózatot kiált,
Reszketve vet számot magával,
Bánya bűnét 's könnyörögve megtér.

Óh Isten! áld meg kérlek ezen Papot,
Hitünknek e' nagy lelki Kolosszusa,
Add, el ne dűljön 's még sokáig
Állja ki a' vas idő' hatalmát.

Jobb- 's bal-kezednek szent adományjait
Halmazd egész ház-népe felett, örök
Tsend, béke, boldogság, egészség
Lengje körül szeretett Papunkat.

Terjeszd ki rám is lelki kegyelmeid'
Óh jó Atyám! hogy tudjam ezen Papi
Tökélyt követni 's mint nevendék —
Pap, közelíteni Apostolomhoz.

A' B Ű S S Z E R E L M E S

vagy

A' TITKON EPEDŐ

Únt élet! e' rokkant tagoknak
Tsont-lakja, e' görhes tetem
Alatt bevült indulatoknak
Titkos tüzén emésztetem;
Alattomos méreggel ül
A' Lángoló érzet belől.

Hülök, hevülök, fázom, izzadok,
Pirúlok és halványodom;
El el fagyok 's ismét felolvadok,
Örvendezek 's szomorkodom;
Igy kell|az egymás elleni
Elemek' miatt örjüngen.

Búk bánatok' komor viharja
Dörög, tsattog fejem felett,
Elmém' vidor kedvét zavarja
Sok szárnya-vesztett képzelet;
Duhog koromnak bús ege
Alatt fohászim' fellege.

A' peshedett gondok' penésze
Bevonja meglottyadt agyom',
Midőn bús érzetimnek vésze
Miatt borongni fóm' hagyom,
'S'halálnak indúlt életem'
Virágít könnyel éltetem. —

Gyötrődöm én' de hát valyon kiért?
Szerelmet érzek és kihez?
Gyötrődöm e' magányban Nettiért.
Szerelmet érzek Nettihez.
Mi haszna? ő nem látja itt
Indúlatomnak lángjait.

Nem érzi kínom 's vígadozva
Éldelgi a' futó napot,
'S míg más' ülében játszadozva
A' Tsókokon, miket kapott,
Örömrre kedvre gyúladoz,
Testem tsontvázzá sorvadoz.

Minap midőn titkon a' ház megett
Ajkamra hő tsókot' nyoma,
E' szikra bennem végig sértzegett,
Azolta tsak kinlódodom ah!
Napközben nem dolgozhatom,
Éjél pedig nem alhatom.

A' HUNNUSOK KIRÁLYA.

(Herder után.)

Vad Tatárok vért szomjúzva járnak,
 Meszsze földön, szét a' zöld határban
 'S Hunnusok szép birtokát elöntik
 Nagy csoportok haddal és veszéllyel. —
 Most jövének és Lovat kívánnak,
 Szépet, jót, kevélyt 's a' harcza bátrát
 Hunnusoktól; — és a' Fővezérek
 Feltüzelve így kiáltoznak,
 „Mit? lovat kívánnak jót és szépet?
 „És kevélyt a' harcza jártast 's bátrát?
 „Fel a' harcra! fel derék vitézek!
 „Törjük össze lángoló haraggal
 „Vakmerő kérésekért, mi őket.“ —
 És a' Hunnusok királya így szól
 Méltósággal 's tisztelő ajakkal,
 „Mit? Ti harcra és veszélyre keltek
 „Egy magányos loért? nem Vitézek,
 „Legszebb ménemet adjátok nékik,
 „Menjenek, 's csend légyen a' Hazában.“

Es a' vad Tatárok nem sokára,
 Ismét eljövének Hunniába,
 Már elöntik haddal és veszéllyel,
 Hunniának rengeteg vidékit
 'S legszebb hölgyét kérik a' királynak. —
 Vér szemekkel néznek a' Vezérek,
 És hadat kiáltnak a' Tatárnak,
 „Mit? hadat? egy ágyasom miatt? — nem —
 „Nem — vigyék — egy éjji boldogságom,
 „Ezt feláldozom Hazámnak.“ Így szól
 A' Király, és általadja nékik. —

És megént harmadszor eljövének ,
Földet kérnek a' pogány Tatárok ,
'S a' Vezérek rá hagyák kérések ;
„Nem sok , úgymond , a' mit kívánnának.“
Hajh de a' Király boszszúra kelvén
Átka harsog szíve belsejében ,
Szép Hazája gyenge érzetében ;
Szép Hazája , 's Hunnus vér erében ,
Igy kiált fel harsogó torokkal :
„Nem ! tovább Tatár — magam javát én ,
„Szép lovam , hőlgyem , feláldoztam te-
„Néked , hogy Hazám kimélve lenne ,
„Most az Ország közjavát , ne kérjed , —
„Nem , nem adhatom ; Fel ! fel Vitézek !!
„Harczra , győzni , vagy az ütközetben
„Véresen meghalni a' Hazáért !!“ —

Mentek , győztek , 's megtarták Hazájok ,
És Ló 's Hölgy ismét viszsza tért hozzájuk.

Major Lajos.

ÁLDJA MINDEN NEMZET AZ ÚRAT.

Oh minden élő nemzet az ég alatt
Roppant világunk' legkegyesebb , 's dicsőbb
Teremtőjét regveltől estvig
Ajtatos énekeléssel áldja ;
Ősmérje meg fő mennyei szent kegyét ,
Mellyel naponként élteti gyermekit ,
'S a' fellegen túl tiszta szívvel
Várja ígérete' dicshazáját.

N É P D A L.

Ha én igen nagy ur volnék,
Hét күзnap is gyolcsban járnék;
Gatyám mint hó úgy lebegne
Minden leány megszeretne.

Ha én igen nagy ur volnék,
Sarkantus topánba' járnék;
És a' hol az megpendülne,
Minden leány arra gyülne.

Ha én igen nagy ur volnék,
Zöld szalagot vásárolnék;
'S szép galambom hajnal tájba'
Azt fonná be haj-fodrába.

Ha én igen nagy ur volnék,
Jó somlyait iddogálnék;
'S a' melly lányra rá köszöntném,
Kedvesemnek eljegyezném.

Ha én igen nagy ur volnék,
Szép paripán lovagolnék;
Este kedvesemhez mennék,
'S mint a' szellő úgy röpülnék.

Paripámra ezüst patkót,
Bársony nyeret, selyem baklót
'S arany kantárt csináltatnék,
Hej! be derék gyerek volnék.

Szép paripa, hiv szerető,
Igen ritka mind a' kettő;
De akkor még is szereznék,
'S hej de boldog gyerek lennék!

Büslavy Zoltán.

E M M Á H O Z.

Emmám! kívül Bécs kincse ma felnem ér
'S kiért sok ezrek lelke ohajtozik,
 Arczod világít mint az égő
 Nap, 's szerelemre hevítve bájol.

A' legmagas'bb ég Angyalait Te vagy
Képes közöttünk tiszta erényed, és
 Bájló szemérmed által, ugy, mint
 Vannak az égbe, mutatni, Emmám!

Lásd a' Te tündér pillataid midőn
Villám gyanánt itt szerte lövellenek,
 Ezrek meg ezrek szíve hódol
 Szűz kecsesidnek előtte rabként.

Téged dicsérő Dallokat énekel
A' nép falun, és városokon, 's piros
 Ajkod' kinyílt rózsáit együtt
 Hirdetik, és ezeren csudálják.

Lángló kebellet (bár kicsiny érdemű)
Én is lehajlok rózsá bilincsedért,
 Mellyet ha húsínű kacsód rám
 Hurkol, örökre imádni foglak.

A'kor, legyek bár rabod, öröm napom'
Tündér világom' veled ugy élelem el,
 Mint kis Király; — mit?! Királynak
 Olly kies élete gondja közt nincs.

Nincs, Emma, mint fog lenni öledbe majd
Nékem; tekintsen bár irigyen reám
 A' félvilág a'kor, nem ártand,
 Mert kegyed árja takarbe Emmám.

ÉRZELMI ÁLDOZAT.

*A Jász Hazának azon jöltévőségéért, melly szerént a'
már már elmulandó Jász-Berényi kir. Gymnasiumot
saját költségén feltartotta.*

Hárfát Erátom szent kezeidbe!, és
Rokonjaiddal mennyei éneked'
Zengd Jász Hazám felett, vagy öntsd hév
Mellem ürébe málasztodat, hogy

Méltó ajakkal zengjen az áradó
Idvezlet a' Hon' színe előtt, mivel
Fenséges a' tett, mellyet édes
Nemzetem elkövetett javunkra,

Ezernyi gondok közt se feletkezett
Ápolni serdült magzatait, hanem
Gondos szülőként hű karokkal
Átöleli azokat kegyelme,

'S jó tette mint a' nap kitűnetkezék
Pallásznak a' mint Templomot állított
Fő városában Jász-Berényben
Hogy csemetéi tanuljanak, majd

Istent, Királyt, Hont pallyafutásokon
Esmérni, és a' Rény, 's Tudomány örök
Forrásiból valódi lételt,
Hirt, nevet, és örömet meríteni.

Nézd Honfi! e' jótétel' örök becsét,
Ösvényt nyitott a' Hon szeretettjei
Számokra, hogy halhatlanokká
Váljanak a' Tudomány dicsével.

Nézd Honfi! 's Rómát, melly, ha nagyon mívelt
Hajdant, ne bámúld. A' nagy erő nagyot
Könnyen tehet. Sokkal dicsőbb, a'
Mit kis erő, nagy iparkodás szül.

Dicső igen Jász Nemzet ez érdemed
'S dicső leszen majd érte jutalmad is
Egykor, midőn utóid áldva
Emlegetik kegyedet magok közt.

Midőn az évek' századokig való
Folyása közt egy ősz atya gyermekét
E'ről tudósítandja, mindég
Fen forog a' te dicsed nemes Hon!

'S elnem felejtik háladatos szívé
Magzatjaid sem Hős Somogyid', sem a'
Kik napjaikban gyámolító
Nemzeti védalakid valának.

Midőn egéd kék boltozatán Ferencz
'S József nevek tündöklenek, akkor is
Hálás kebellet — boldogított
Gyermekid — áldnak örökre jó Hon!!

EPIGRAMMÁK.

A' Sorshoz.

Sors, te mívelted e azt, vagy más, hogy Emilia tőlem
Elpártoljon? szólj hadd tudom azt kiepeszt.
Más Milimet vádolja az eskütöréssel; azomban
Rád bosszankodok én, mert Mili' szíve viaszk.

Egy Esméretlenhez.

Nem ösmerünk alattomosságod miatt,
 'S barátid, a' kikiről következést vegyünk
 Szintén előttünk tudva nincsenek,
 És így ki légy? már rég töprenkedünk,
 Elvult pedig tökélve nálunk,
 Hogy majd az álorcztát levonjuk
 Rólad — tehát megkérdénk ellenségidet
 Ki légy? 's reád miért haragszanak?
 Alattomoskodhatsz már ösmerünk,
 Mert így feleltek: „kétszínűségédért.“ —

Barátomhoz.

Hogy lehetett Jánusznak két orczája, csodálod?
 Könnyen végebe vivé aztat az Isteni kény.
 Nézd meg csak Franczkát ki ma két képet visel, egyik
 Köznapri rút, másik szép piros ünnepi szín. —

Amálhoz.

Azt fogadám esküünk' alkalmával ha hitetszegsz
 Keblemből bosszúm' rossz kebeledbe lövöm.
 Megtörtént, hitedet megszegted Amálka, tehát most
 A' bosszút vedd: én Klárit ölelni futok.

Idegenség.

Mintha nem esmérnél még, olly idegen vagy erántam;
 Így szállít meg Amál, 's szinte neheztele rám.
 Ó lyánkám, felelék, idegenségemnek okául
 Vedd, hogy előttem már ösmeretes vagy igen. —

Ohajtás.

Nem bánom légyen festetlen deszka koporsóm,
 'S bár ne peregenek is hült tetemimre könyűk.
 Nem bánom poromat bár melly temetőbe tegyétek,
 Csak szememet Ninném fogjabe nékem elég. —

Kiss Endre.

É J S Z A K.

1.

Hol az éjszak hét szemével
 Nyájason és fönn mosolyg,
 A' zúz ölelt föld — sarokra
 'S haván kristály — fénye bolyg,
 Dül viharnak könyökölve
 Habokba nyult lábával
 Egy fok ; mint a' mesés Átlász,
 Vésznek edzett hátával,
 Hó tömegek olvadozva,
 'S jégcsapokkal sugározva
 Hevernek szirtkarjain
 'S függenek le vállain.

2.

Álnapok szende ragyogványa
 Reszkető fény özönnel
 Ömledez el ékezetén,
 Hét szín harmatcseppekkel,
 Zúgnak százados kebléből
 Hullásokban elfogyva,
 Kéklő havasi folyamok
 Jégcsipkék közt zajongva,
 Ollykor viruló lepellel
 Az éjszaki fény örömmel
 Szunyad jeges ülébe,
 'S szivárványt sző fölébe.

3.

A' fok öszült romjai közt
 Ásit egy tág szirt-kebel,
 Mellynek örök éjféléből
 Sohajt a' jeges lebel,

Mint egy fagyos hegytüdőből
Idegeket feszítve,
'S zuzzá válva hópalástja
Nyúl torkára terítve.
A' barlangban oszloprendek
Sorvadozva emelkednek,
Támogatva boltjait,
Iszák a' vész' árjait.

4.

A' szikla' nedv sik tükörré
Válva simul falára,
Moh és repkény füzérekben
Tapadoz tág kupjára,
De az akna' hűs odvába
Lanyha meleg terjedez,
'S látogatlan üregébe
Varázs világ gerjedez.
Gyászos homálytól ölelve
Máglya vagyon fölemelve
Rajta lángok lobognak
'S föl — boltjára csapdosnak.

5.

Jégvértin elterülve
Lángok' piros szárnyai,
Ezernyi fény vegyületbe
Tündöklenek falai,
A' rágcsáló elem körül
Hajlongja az ágokat
'S föl sziszegve harapdálja
A' pattogzó lombokat.
A' denevér 's bagolysereg
Föllázzadva mint a' felleg
Szárnyaival csattogva
Zúg ki buson huhogva.

6.

És a' máglya' tündér-fénye
 Világít egy sereget,
 Melly kényére tarka körbe
 Vigan leheveredett,
 Talán Gnomok? kik a' szirtek'
 Tekervényes öbléből
 Tűnnek elő lángló fejjel
 Az éj' gyanus öbléből;
 'S kisirteti képeikkel
 A' föld' fiát rémitik el,
 Vagy, nemek' módja szerint
 Koholnak cselszövevényt.

7.

Ki az ott, a' kör' elején,
 A' láng' kétes fényében,
 Mi nem földi tekintete,
 Minő főség képében,
 Mintha század szúnyadozna
 Magosra költ homlokán,
 Mintha század' tanusága
 Lebegne bölcs ajakán,
 Sisak és vért közelébe,
 Feje nyugva csont kezébe,
 Körülte kis angyalak
 Szeliden mosolyganak.

8.

De illy keleti arczélek
 Illy angyali vonások,
 Sötét aknák szellemein
 Hogyan találkoznának,

Oszkár az: a' hullám féklő,
Mellette' hív Ilzája,
'S unokái a' szép Jerta,
A' hős Kanut' mátkája,
Szelid Valpurg arany fürtel,
Éghez hason kék szemekkel,
Norvég' legszebb leányi,
A' férfiak' bálványi.

9.

Számos másod unokái
A' Százados Oszkárnak,
Bajnok fiak, szép gyermekek,
Kegyenczei Ilzának,
Vendégek is feles számmal
Az országnak színéből,
Kevély bátor férfias nép
Norvég' minden völgyéből,
Itt, hol egykor holdok után,
(Ugy mint immost) nevenapján,
Oszkár negyed magával
Parthoz ére Ilzázal.

10.

Tágulnak már az idegek,
A' tűz' enyhe fényétől,
'S a' szívek is melegülnek
Sellegek' láng-nedvétől,
Nyájas tréfák, vig kötődés
A' halgatást váltják fel,
Enyelgés közt a' keblekbe
Hév örömjaj ömled el,
Kézről kézre jár a' selleg,
Falatoz a' vidám sereg,
A' föld szerény asztalak
Rajt' tálok párolganak.

11.

Ki mit látott nevezetést,
Egymást váltva jó kedvvel,
Mult bajait, örömeit
Vig tapsok közt mondja el,
Az agg Oszkár halgata még,
De öröm gyúl szivébe,
Szó ha vagyon hős tettekről
'S tűz lobog fel szemébe
Karja feszül, képe virul,
Mint ha olvadt éveken túl
Szárnyalna gondolatja,
Viharzik arczatja.

12.

Most kezeit végig huzva,
Övig erő szakállán,
Egy fájdalmas mosoly vonul
Körül szelid ajakán,
Szeme redős üregéből
Fiatal láng villan fel,
Jelentő arcz' vonatain
Öröm 's bánat harcra kel,
Ajka, mint egy mondhatatlan
Szavaktól reng nyughatatlan,
'S mintha nyelvét kötné báj,
Szólni akar, 's szólni fáj.

13.

Most figyelmet int kezével
Minden szem rá sugárol,
'S egy könnycseppet kék szemébe
Eltördelve imigy szól:

Köztetek sok bátor jeles

Férfi van; nem tagadom,
A' mi baj, mi szörnyű másnak —
Tréfa néktek, jól tudom.
De inkább, mint bár mellyitek
Oszkár mondja elhidjétek
Honnom' szikla vidékén
Remek legény voltam én.

14.

(Száz év múlva szólhatok így)

Serény, erős és munkás
Deli, karcosú, vig, hajlékony,
Bátor, olly mint kevés más.
Medve, farkas a' vadonban,
Rettege mint ellenét,
Dél' és észak' viharjai
Látták hajóm' szellegét,
Föld és tenger szörnyetegi
Az uj-világ rengetegi
Edzették meg szívemet
Ösmérték fegyveremet.

15.

Az erő haj! karjaimból,
Sanyarok közt apadott,
'S a' rettegett habok' fia,
Agg csont vázzá sorvadott.
De sok boldog órákkal is
Himezé sors éltemet,
'S ijedelem egyetlenszer
Lepheté meg szívemet,
De olly eset volt ez, millyen
Egy történhet egy életben,
'S a' legerősb lelket bár
Szélyt sodorná kettő már.

16.

Első hajóm Brisztól' révén
Készüle ön-gondommal,
Kemény, sugár, jó evedző
Tréfála a habokkal.
Rajta népem erős, elszánt,
Istenének vélt engem,
Velek, ha bár száz ellennel
Vivni kelle, nem féltem.
Minnyájunkban egy akarat,
Pillantásom parancsolat,
'S a' veszélyek' közepén
Második sem voltam én.

17.

Solyom volt szép hajóm' neve,
Mint a' solyom olly serény
Villámokkal verseneze,
Sírt alatta az örvény.
Hol a' vezértű elvonul,
Gyáván szokott irányból,
És a' tenger ritkán fejlík
Ki a' jegek' karjából,
Hol a' roppant czet' prédára
Lesve ödöng 's dúl magára,
Arra feszült vásznokkal
Szárnyalánk hévvágyokkal.

18.

'S menénk a' mint' menni szoktam,
A' tornyozó bajokkal,
Növe szívünk, 's lelkesite
Meggüzdhetni azokkal.

De majd a' hűst hideg váltá,
Ezt a' zuz 's fagy követé,
Már — már hajóm' párkányait
Jégcsipkézet kerité,
'S kéreggé vált vitorláink
Köteleink, füg-ágyaink
Dühös széltől ölelve.
Verdestek kelepelve.

19.

Mint a' galamb lakhelyéből
Távol honba ha viszik,
'S holnapoki kaland után
Sebes szárnyra eresztik,
Megrázkodva szélnek rohan,
Hasit a' hig légen ált'
'S szárnya' sebes röpte alatt
Egy lég-mérföld perczé vált.
Őszve huzva kis lábait
Szélyt teriti kék szárnyait,
'S mikor szárnya verni szün,
Nyilként sivit, 's el-eltün.

20.

Vagy a' könyi ántilopok
Harsogván a' vadonban,
Az oroslány' százszorozott
Orditása távolban,
Iszonyodva robbannak fel,
'S port keverő lábokkal
A' szelekkel verseneznek
Lihegő futásokkal,
Szárnyokká vált a' félelem,
Vitorlájok ijedelem,
Őszve bujva rohannak
'S villámként eltávoznak.

21.

Ugy a' solyom' dagadozó
Széltől öblült vásznai
Ragadnak, mint szijas ivről
Pattanó nyíl' szárnyai,
Napok, hetek elhaladnak,
Belyebb — belyebb evedzénk,
Mig az éjszak' tündér-tája'
Jég keblébe érkezénk.
Megküzdeni szörnyeivel
Szigonyokat készíténk el,
'S mint a' villám, jó kedvvel
Óráink röptek el.

22.

De haj! mintha elköltöztek
Volna a' viz' lakossi,
Utunkba egy czet sem jöve,
Csak az éjszak' szárnyassi
Kovályogák seregenként
Körös-körül hajónkat,
'S veszélyjósolva lépék el
A' magas árboczokat.
Most irtódzva! egy jéghegyet
Ingva látunk hajónk megett,
Egy pillanat, 's a' halál
Jégkarral előttünk áll.

23.

Egy áruló volt közöttünk,
Kinek régen tartám már
Szeremel álnok fondorságát,
Rejté azt hű gonddal bár.

Félénk, gyáva ingadozó
 Csüggede új bajokkal,
 Készebb vala könnyen halni,
 Mint megvívni azokkal,
 'S bár hideg vér megmenthetett,
 Kezébe vesz tüzes üszket,
 Veszünk! ordit vadhangon
 'S a' pórerkeleyhez rohan.

24.

Lélek-ébren oda ugrom,
 'S nyakon kapva hirtelen
 Erős karral rántom ötöt
 Lábaimhoz lelketlen.
 De haj! késő, mert az üszket
 Kinosan viva velem
 A' sötétlő porhoz sujtja,
 Repül már! nincs védelem,
 Repül! — süvölt! egy pillanat
 'S légből hullunk halva hanyat,
 Ekkor! — ki én — kirohanok,
 'S egy jéglapra lezuhanok.

25.

De mint ezer álgútorok
 Bőmbölve ha roppan el,
 Recseg, csattog szerte zuzva
 Hajóm égnek röpül fel,
 Felsodrodik szélyt foszolva,
 Pántyairól födele,
 'S a' ki rajta, lángba fulva
 Hirtelen halált lele.
 Mint a' pokol piros színbe,
 Lobog a' meny láng-üzönbe,
 Utánna elhunyt az ég,
 'S bús vakító sötétség.

26.

'S le, kerengő surronással
Az arboczkok zuhannak.
Álgyúk, padlatok magasról,
'S tölcser tátong utánnok.
E' pillanat' rémemléke,
Olly eleven lelkemben,
Hogy még most is hullámozva
Zajlik a' vér szivemben.
Nagyot szólok — hihetlent,
Félsz nyomá' a' félhetlent,
De egy sötét perczig csak
'S újra válék Oszkárnak.

27.

Kriptai csend van körültem,
De nem soká távulról,
A' viszhang száz jégtorokból
Zug a' fagyos ormokról.
Halkal — — 's halkabban morogva,
Hengerednek a' hangok,
A' jég-bérczeken keresztül
Mig elnémul morajjok.
'S elaléltan egyedül én
Állok sima jég' tetején,
Mit e' perczben éreztem
Haj! ki nem fejezhetem.

28.

Mint egy dühös csata után
Hol már kar — kar ellen kelt,
'S a sereg hult kalászonként,
Ezernyi halálra lelt.

Ugy elszórva körültem
Bajaim' hű társai
Heverték , és szép hajómnak
Szerte sodrott romjai.
Szivem habzék kinnal tele
A' gazdagból koldus leve ,
Óh! egek hány hű szivet
Zuza szélyt a' végezet.

29.

De van Isten! 's nem csüggedék,
A' hév délnek fővenyén ,
Mint a' zajok' közepette,
'S megnyugvék szent végzésén.
Egykori duzs bőségemből
A' mi hevert körültem ,
Öszve szedém szorgalommal
'S a' munkától hevültem ,
Ugy találám gondom után
Hogy élhetek holdok után
Eleségem kimélve ,
'S fám' tüzetől üdülve.

30.

Első gondom vala hajóm'
Szélyt fekvő deszkáiból
Tutajt öszve állítani ,
'S egy vitorlát vászniból.
Majd egy rudat emelék fel ,
'S tetejébe lobogót ,
Majd hajómnak romjaiból
Meleg tüzem pattogott ,
Járák , futék melegülni ,
Mert már kezdék merevülni ,
A' fagy olvad testemben
Éled a' tűz véremben.

31.

Egy szük gunyhót építettem,
Szőnyegekkal bérelve,
Mellybe rejtém ollykor magam'
Kis ideig pihenve.
A' nyujtódzó bús napoknak
Várni nehéz haj! végét.
Számálatatok-e perczeket
Tudjátok-e? mi egy hét?
Egy századot éltem én már,
'S nyula ezer bajok közt bár,
E' hét mély kinnal tele
Volt éltem' hosszabb fele.

32.

Tatajóm már készen álla,
Rajta minden eleség,
'S egy hét alatt a' mit őszve
Szedheték; több mint elég.
Mert mi kevés reményt ada
Illy iszonyú helyhezet,
Mellynek jövő pillanat már
Szörnyü véget vethetett.
Recseg! — indul a' jég és én
A' tenger' sötét szőnyegén,
Elő! elő zajokon
Szerte pezsgő habokon.

33.

'S mint a' nap ha biborarcczal,
Siet a' viz' ölébe,
Varázs fénye sugározva
Szélyt ömledéz fölébe,

Csillogva a' viz' zamánczán
 Ragyogó lángfüzérek,
 Sugárokból öszve fonva,
 Hajlongva terjedeznek.
 'S mint lángjaik hullámoznak,
 Szineik elolvadoznak,
 Hol félkörbe merengve,
 Hol messzire terjengve.

34.

Most a' nap felhőbe rejtez,
 Elhálnak a' sugárok,
 Feltűn újra 's mosolyogva,
 Néz szeliden reájok.
 Rezgő rózsalepel ömled
 Hullámokra lehelve.
 Viv a' nap — a' kéklő habot
 Aranyával himezve,
 Mig egy fénylő villanattal
 Egy utolsó pillanattal,
 Vissza néz a' tengerre,
 'S el — elhunyt egyszerre.

35.

Ugy körültem az ég' öblén
 Vérszívet terjedez,
 'S az éj' kökény patyolatán
 smVomloá!ly!gerjedez. }
 Sűrű nyilak sárga lánggal
 Nyulnak az ég' szönyegén,
 'S opálfénybe csillamlanak
 Jégtömegek]üvegén.
 Az ég' boltja ketté reped,
 Rajta piros hullám terjed,
 A' csillagok dics-fénnyel
 Ragyognak játszi kénnyel.

36.

Mintha vészes üstökösök
 Távol eget' köréből
 Gyülnének itt öszve, 's együtt
 Hulnának le öbléből
 Hol sárg-zöld, hol veres, kék
 Szín vegyülve lobog fel.
 'S az ég' tündér arczatján
 Hajlódozva dereng el
 Mintha napok születnének,
 Mintha holdok teremnének,
 Ég a' tej-út' pártája,
 Vér harmatoz reája.

37.

Az ég' kupján gyémántfényben
 Sütögnek villámai,
 Gyöngyház szinnel ágoznak el
 Kevély szivárványai,
 Zúg 's csendül az egész táj,
 Hangok el — elolvadnak,
 'S mintha milljom kardot öszve
 Fennének ugy suhognak.
 Csillagszönyeg a' hig rona,
 Az ég egy sugár korona,
 A' jelenet huny, derül,
 Lesuhan és felmerül.

38.

Sáppadoz a' láng' palástja,
 És egy szelid liliomkőd
 Gyöngyökből szőtt fátyolával
 Halvány-zöld habokat főd.
 Még egyszer az ég haraggal
 Bús pirosan lobog fel,

'S le, derülten azur-arczal
Néz milliom szemekkel.

Sugára a' jégormokba
Hajnallik rózsa habokba,
'S repedezve nyilai,
Haldoklanak lángjai.

39.

Elő! elő! a' jég és én
Hol zuz és fagy tornyoz fel,
'S a' jégbérczek fenyegetve,
Vészes utom' zárják el,
'S a' hánkodó elem' zajján
Düllöng lomha terhével
Az oriás czápa, 's a' czet
Küzdve vihar dühével.
Hajladozva a' viz felett
Mint egy sötét ingó sziget,
Két viz hegyet emel fel,
'S a' köz völgybe lohad el.

40.

Csapdos rémitőn farkával,
Tajtékot tur szájából,
Döbörögve zug föl a' viz
Kettős orralyukából,
'S bár mi nehéz roppant terhe,
Könnyü sebes mozgással
Zuhan az örvénybe, 's újra
Ront fel ádász robajjal.
Mig a' tenger mélyén mereng
Fölötte fen örvény kereng
Mindég szűkebbre szorul
Mig tölcsére bevonul.

(Vége következik.)

É J S Z A K.

(Vége.)

41.

Elő! elő! a' jég és én!
Sáppodnak a' csillagok,
'S a' hold' bádjadó tányérán
Ködfelhők szunyadoznak.
Hoszú az éj, hoszú! hoszú!
Órák évekké váltak.
Hallgat a' táj siket - holtan,
Pillanatok megálltak,
Elő! elő! 's a' habokkal
Küzdve, tátong mély torokkal
Felém egy hús jégüreg,
Hol örök éjszak lebeg.

42.

'S mint a' vihar bús erővel
Öble felé ragadoz,
Jéglapomnak párkányzata
Szeletekre szakadoz,
Egy jégvilág borít el már
Hoszú kristály - csapokkal,
Mellynek kékes barlangjai
Rakva tenger csudákkal,
Ezek hoszús réműlettel
Vicsorogva rezzennek fel,
'S a' mint vivni készülnek,
Reám villan lángszemek.

43.

Jobbra nyújtoz egy sötét nyáj,
Roppant vizilovakból,
Mellyek öszve bujva fujnak,
Bögve tágos torokból,

Féj emelve bámulnak rám
 Fénylő agyaraikkal,
 Emelkednek vissza rogyva
 Idomtalan súlyokkal,
 Vizi-arszlány, vizi-medve
 Tul ásítóz heveredve,
 'S a' szyrén borzas fővel
 Vizet szór sörényével.

44.

Az éjszaki isten-lakja
 Máglyám' piros lángjától,
 Rubint színbe van fürösztve
 'S ragyog tüzes árjától.
 Fönn a' jeges karzatokon
 Nagy csomóba zsibongnak,
 Sötét szárnyú álbátrozok
 És sűrögve szállangnak,
 Mint a' barlang' torka szorul,
 Utánnam füst-gomoly vonul,
 'S hoszan nyúl fátyolával
 Telve milljom szikrával.

45.

Elő! elő! a' jég és én
 Kékül az ég' boltozat,
 Jégtanyám a' szörnyetegek'
 Rémhonán ált haladott,
 Most lependülő morajjal
 Végig csattog a' fagyon,
 Egy dördület csörömpölve
 Mint álgyúszó távulon.
 Elő! elő! a' jég és én!
 Zajok' özve rontsolt ölén,
 Szélyt repedve jéglapom,
 Vízben úsz már tutajom.

46.

'S im'! a' hangtalan távolban
Egy sötét pont merül fel,
'S tetszhetőbbé alakulván
Közeleg halk szelekkel,
Egy lobogó fejledez ki
Halvány-piros szallaggal
Kígyózva ált ölelkezik,
A' meredt árboczokkal.
Vizi-ölyvek le-kémélve
Lebegnek fönny kerengelve
Sóvárognak éhesen
'S le - le csapnak sebesen.

47.

'S mint a' dühös vész ha némul,
'S egyes teli cseppekkel,
Szemzik le az eső halkal
'S villog sugár szinekkel
'S az arany nap királyian
Kiemelve fényfejét,
Illatözön terjedez el,
Újítva földkebelét
Ugy lelkemben öröm hajnal
Hasadoz, és vigalommal
Ömlédeзве keblemen,
Remény virul lelkemben.

48.

Duzzad egyetlen vitorlám,
Égtől szárnyat esdeklek,
Szárnyat! szomjú vágyaimmal
Versent hogy repülhessek,

'S térdre hullok — nem csalódás!

A' kegyes ég könyörül.

Lassan haladó hajó az,

Melly habokból fel merül,

Tutajom már jó közel szál

Haj! a' hajó rajtalan áll,

Lelkemre gyász terjedez,

Csalt szívem el meredez.

49.

Az éj' nyájas királynéja

Ezüst arczal szeliden

Dicsőülve úsz keresztül

A' kéklő menyezeten,

'S mérhetetlen magosságról

Tükrözve a' habokba,

Tiszta fényű világot önt,

A' pezsgő hullamokba,

Halad a' sötét alkotmány,

Vezértelen úsz a' kormány

Ladikja távol lebeg

Czél — 's anyátlan tévelyeg.

50.

Sorvadozott fabordái

Alig állnak össze már,

'S a' bús vihar hézagiban

Üvöltözve ki - 's bejár,

Árbocjai félre dőlve,

Vitorlátlan merednek,

Kötelei foszlángokként

Szerte szélyel lengenek.

'S mint görbedő hidján állok,

Borzasztó látványt találok,

Ehség, 's kétségbenesés

Lakja azt, hol lábom kés?

51.

Tompán nyög, 's hálózott szemmel
Roskadozva nyulik ott
Rémületes arczczal egy lény,
Ki már csontá száradott,
Egy álgyunak közelében
Görnyed, 's kényes ajakán
A' sárguló éhség sorvad,
'S örülés leng alakján,
Tépett hangok rebegnek fel
Kebeléből kín - hörgéssel,
'S aszott karja tördelve
Van hozzám fölemelve.

52.

A' padlatok' nyilásiból
Halk nyögdelés szellete
Sóhajt, 's avult sötétségnek
Penészes lehellete.
Korhadtt lépcsőn szálok alá
A' sötétes erkélybe,
Itt csendesen pislog világ
A' füstölgő mécesbe,
'S a' kétes homályba piheg
Haldokolva egy bús öreg,
Ágyánál elnémulva,
Egy Angyal — rá borulva

53.

Térden, mint egy fehér szobor
Káránai márványból,
Vagy egy szelíd égi cherub
Egy boldogabb világból,
Arczán a' bú' mély nyomai
Elhervadva ajkai,

Halva van, és még is szólnak
Képe' bájvonásai.
Minden vér szívemre szalad,
Keblem hév fohásztól dagad,
Fél éltem' neki adnám,
Ha öt feltámaszthatuám.

54.

Térdre esve dörzsölgetem
Kezemmél vakszemeit,
Szívem' forró verésével
Melengetem kezeit.
Lesve szíve' dobogását,
Halál fekszik lelkemen,
'S halni vágyok, hogy bár halva
Nyughasson ő keblemen.
Ha még él! — ugy örömben,
Ha meg holt, ugy keservemben
Halok el, 's így kétkedve
Van szemem rá szegezve.

55.

'S ez a' szilaj szív, melly eddig
Hős tettekre hevüle,
Nem egyébre! — 's a' szerelem'
Törébe nem kerüle,
Most egy halot' rabjává lett,
Ki többé már nem eszmél,
'S forró hévvel csak egyedül
Ő-érette 's benne él!
Él ő! él! haj! lehetetlen
Hogy a' sors, a' vak, 's kegyetlen
Ha megtartá éltemet,
Így törje meg szívemet.

56.

Kis időre elnémultak
 Az agg Oszkár' ajkai
 'S belső vihart árulnak el
 Arcza' vonaglásai,
 Mint a' kit egy kinzó álom
 Veszedelmes csatáival
 Elgyötörve fárasztott el,
 Ébren is küzd árnyival,
 Ugy, el reppent évek' árnya,
 Mint a' ború' sötét szárnya
 Süllyedezve lelkére,
 Könnyet facsar szemére.

57.

'S töredezett hangon így szól:
 Társaim! hogy mondjam el,
 Midőn kínos kétség után.
 Végre Ilzám éled fel,
 Midőn szeme' kék egébe
 Élet-korány ömlede,
 'S szíve' néma halgatása
 Dobogásra ébrede,
 Midőn erét verni érzém,
 Hogy él — hinni látni kezdém,
 Erre szavak nincsenek
 E' könnyek beszéljenek.

58.

Légyen elég! — minek többet
 Földien, mint egy regét
 Fejezzem-é be? életemnek
 Legcsudásb történetét.

Megmenekvénk a' ladikon ,
Ilza ezen útjába
Atyjával volt, hű kegyencze
Örömébe , bajába.
Az elaszott hajós is élt,
Poklon sorsunk mennyet cserélt.
Nyerénk hoszú életetj
'S én (mi több) egy hű szivet.

J. M.

**FŐ TISZTELENDŐ MÁJER JÓSEF URNAK, A'
SZÉKES-FEHÉRVÁRI MEGYE' SZÉKES EGY-
HÁZ' ŐR-KANONOKJÁNAK, A' SZ. THEO-
LOGIA DOKTORÁNAK, A' SZENT SZÉK', ÉS
TÖBB TEKINTETES NEMES VÁRMEGYÉK'
TÁBLA - BIRÁJÁNAK SIRHALMÁRA A'
MEGYEI PAPSÁG.**

Hát a' nemes szív, 's aetheri'szárnyakon
Fellengve szálló elme magos tüze
Nem tudja gyarló porlakását
Védteni a' merevült halálnak

Gyilkos kezétől? — Mint anya, a' kegyes
Természet ad minden pulya sebre írt,
De hol határt mért a' Teremtő
Ott szünik ész', 's tudomány' hatalma.

Ott a' világnak fénye enyészik el,
'S még a' nagy ember hamvait is csekély
Sír menti. — Híréről csak így szól
Hív Unokája: — hogy egykor élt ő! — —

Elérte a' bús emberi lét közös
Sorsát korán MAJER, kit az ész emelt,
És a' nemes szív; 's fájdalom! most
Durva halál ravaszúl lesujtott.

Elhunyt közülünk, kit közös érzelem
Imádvá tisztelt, jel szava ez ma e'
Gyászos csoportnak, melly keservét
Hirdeti öszvecsatolt kezekkel.

Elhunyt Megyénknek Gyámola, Oszlopa,
Köz gyászt 's siralmat hallani mindenütt,
Ezer szemek könnyektől áznak,
Minden igaz kesereg halálán.

„Nem úgy jelentél meg te Hazád egén
Mint egy szökő fény, melly mosolyogva vész,
Mint a' szivárvány' tarka párok
Kölesönözött ragyogásaikkal. —

Te vagy: ki gyorsan, mint az Olympi láng
Megráztad a' gőz torlatok éjjelét,
Száj, szív magát önként alázta,
'S a' makacs elme pirúlt szavadra“ —

A' Hon' javának kész vala mindenütt
Áldozni mindent, 's önn nemes életét,
'S még a' Hazát izzadva óvja,
Hervada lángkebelén az élet.

Béhunyt szemét már föld nem igézheti
Gyászos sohajtás, 's kínba merült panasz,
De nagy nevében fénylik Ő, — bár
A' töredék agyag őszve roskadt. —

Mi is leomlunk szent poraidra, kik
Szívünk lakából könnyeket áldozunk,
'S Hamv-vedredet bús cyprus ággal —
Tiszteletül koszorúzva látjuk.

Tekints le Égnek boltjairól felénk,
Lebegj körülünk, légy, ki valál, Atyánk;
Aldást mi kérünk majd naponként
Szent poraidra Ditső! — nyugodj már —!

A' VAS GYERTYATARTÓ.

(Török Rege.)

Wielandból.

Egy utazó Dervis megbetegedik Baszszorában. Itt egy olly szegény özvegy kunyhójába vette magát, ki a' külvárosban tizenhat esztendő's Nárdán fiával együtt kézi munkájából, és kis kertjéből, melly vala egész vagyona, tengődött. A' jó anyó olly szorgalommal látott a' beteghez, hogy az egynehány hetek multával tökéletesen kiépült.

Ez idő alatt elég alkalma lévén megsejditeni, hogy az ifjú Nárdán annyának inkább nyújtsa, mint öröme volna; és hogy az miatta jövőre nézve is nem kévéssé tételődne: eránta való hálából tudtára adá, hogy a' gyermeknek további gondját magára venné, és elválások után fiává fogadná. Rangja, öregsége, artz vonásai, erköltse a' Dervisnek, tisztelettel, 's bizodalommal tölték-el az özvegyet, — elfogadá az ajánlatot. A' Dervis nem sokára útnak indúlt az ifjú Nárdánnal, mi előtt kinyilatkoztatná, hogy két — három esztendeig kívánna utazni, míg rendes lakjába Magebribe vissza-térne.

Az alatt, míg a' Dervis ifjú bajtársával mind azon tartományokat, mellyek a' Próféta törvényeit tisztelik, által utazta, nem véle semmit jobbnak, mint kegyes atyáskodása' kiüntetésével az Ifjúnak bizodalmat, 's szeretetet megnyerni. Gondja vala arra, hogy az sémmiben szükség ne lásson, — azon volt, hogy a' bűltességnek óhajtasát lelkébe nyomja, — az indúlatokon való nralkodást, — a' múltó földi jók megvetését szívébe öntse. Sok haszonnal gyönyörködtető tudományokra tanította őtet, valahol jártak, mindent megmutogatott annak ott, a' mit egy útnak látni szükség, — egy bizonyos halálos nyavalyában ápolta, abból felgyógyította, — szóval tevé vele mind azt, a' mit a' jó atya egyetlen egy fiával tenni képes.

Ugy látszott, hogy illy sok jók közlései az ifjú Nárdánt szíven találták, és ő ezer meg ezer kifejezésekkel ki is mutatta ezekért szívének háláját jóltévője eránt: de a' Dervis mindannyiszor így válaszola: Fiam! a' hálás szív tettekkel beszél, majd lesz időnk, és alkalomnk ezt tapasztalni.

Három esztendeje volt már, hogy így utaztak, midőn bizonyos távol vidékben, véletlen, magas hegyek, 's meredek sziklák által láták magokat körül vétetve lenni. Kétszeres leve a' borzadás Nárdánban ennek láttára, midőn a' Dervis megálljt parantsola, 's kezén fogván monda: Végre fiam! elérénk utunk véghatárát, e' pillanatban alkalmad lesz mind azt, mit veled tevék, háláddal mutatnod ki. Figyelj! halljad! és tedd!

Elsárgúla az ifjú e' szavakra, azonban félénk tekintet vete a' Dervisre, mintha ezen titkokat rejtő szavaknak értelmét, és tulajdon sorsát az öregnek szeméből kiakarná olvasni: de midőn azokban szokott vidámságot, és jóságot szemlélné, lelkét veve, és biztosítá azt arról, hogy a' véghez viendőket egészszen hűségére, 's szófogadására bízhatná.

Parantsolá azonban a' Dervis, hogy szedne össze száraz galyakat, és faleveleket, mellyeket miután gyújtóüvege által lánggra hozott volna, egy kis szelenczéből, mellyet magával hordta, vette a' tűzbe egynehány tömjén szemeket, bizonyos imádságot mormogott-el, mellyből Nárdán egy szót sem érte.

Felnyíla azonnal a' föld, 's megtetszének egynehány fejer márvány léptsők. Szólla ekkor a' Dervis fogadott fiához: most, most fiam! most áll rajtad nékem egy fontos szolgálatot tenned, talán egész életedben nem lesz több illy alkalmad megmutathatnod azt, hogy neked háladatos szíved van. Szállj bátran ez üregbe. Mérhetetlen kintsekkel rakva fogod ezt találni; de ne hagyj magad azoknak fényve által megvakíttatni, semmit azokból ne illes, ne figyelj egyébire, mint azon tizenkét ágú vas gyertyatartóra, mellyre nekem szükségem van, 's a' mellyért e' nagy utat tettem. Egy nyílt benyílnak ajtaja megett könnyen reá találsz arra. Eredj édes Nárdánom! hozd fel azt nékem szaporán.

Nárdán fogadá, hogy azon módon tselekszik, mint az öreg parantsolá, 's rettentelen másza az üregbe. Míddön mintegy 20 léptsöket hátra hagyott volna, találta egy nagy teremre, melly vastag jáspis oszlopokon nyúgszék, mellyben jobbra balra tárt benyílnak valának. Az egész üregi alkotmány nagy számú vakító fényű lámpákkal volt kivilágítva, mellyeknek világánál, drága kövekből, 's pénzé vert érczekből álló kintsek szikráztak, 's lángoltak szemibe, mik halmokban állottak a' benyílnokban. E' látás — bátor ötet a' Dervis arra már előre készítette — zavarba hozá az ifjúnak lelkét, elfelejté azt, a' mit jóltévője olly keményen fejére parantsola, 's a' helyett, hogy a' tiltott kintshez ne nyúlna, ezer meg ezer karokat, és markokat óhajta, hogy azt egyszerre elvihetné. De mig minden zsebjeit, 's turbánjának minden rejtekeit a' legdrágább gyémántokkal, rubinokkal, smaragdokkal, és zafirokkal tele tömőgetné: menydörgéshez hasonló dörrenéssel bezáródik az üreg' nyílása, és a' lámpák egyik a' másik után elalvának.

Illy félelmes környüállásai közt való tépelődései közben, volt még is Nárdánnak annyi előlátása, hogy a' vas gyertyatartót magához vette, mert gondolá magában, hogy annak bizonyos varázs szernek kell lenni; különben a Dervis nem betsülte volna azt fellyül mind azon föld alatti kintseknél. Bár melly rettenetes volt is az ő sorsa e' jelen pillanatban, nem hogy kétségbe esett volna, sőt

szorgoskodott maga megtartásán, és kezében tartván a gyertyatartót, fütette, ha nem találna e valahol titkos ki-
vezető útra? A' Dervis eránt való engedetlenségéért tett keserü szemrehányások, 's az egekhez tett aggódó apró fo-
hászok között, fedezett-fel még is az utolsó lámpa világ-
nál egy keskeny nyílást, mellynek kanyargásain, kimond-
hatatlan nagy bajjal, tsak ugyan ezen földalatti tömlötzé-
ből kimenekedni erőlködött. Sok idő tölt abban, míg a'
tövisekkel süriien bénótt nyílást elérte, mellyen által ru-
hái nagy részének, 's mi több! még bőrének is hátra-
hagyásával, ugyantsak még is a' napvilágra kimászhatott.

Mint az ember, ki rémítő álmából felébredvén meg-
győződik, hogy az álom tsak álom vala, néze széllyel
Nárdán a' Dervis után, hogy a' gyertyatartót kezéhez ad-
ja, 's az által fogadásának ura láttasson lenni, mire an-
nál könnyebben veheté magát, mivel a' vas gyertyatartó-
nak, mellynek mindenre való hatását nem esmeré, sem-
mi hasznát nem veheté. Ugyan e' talpon állva azon törte
fejét: mint szabadulhasson-meg jó módjával az öregtől,
mert annak gyámolítását tovább nem óhajtá, és tsak gát-
nak nézte a' végre, hogy az üregből ragadozott kintsével
szabadon élhessen. De nem vala szükség aggódnia, mert
a' meddig szem láthatott, fül hallhatott, sem nem láthatá
se nem hallhatá a' Dervist, — és minekutánna sokáig ide
oda futkosott 's léleket vesztésig kiáltozott volna,
észre vevé, hogy egy egészen esméretlen tartomány az, a'
hol van, és éppen nem az, a' hol a' föld alatti üreg fel-
nyila. A' nélkül, hogy ezt felfoghatná, folytatá egy ideig
utját a' legelső törött ösvényen; de mint bámult el! mi-
dön egyszerre az annya háza előtt találta magát, a' melly-
től legalább is egy pár száz mértföldnyire gondolta má-
gát lenni.

Elbeszélte annyának nyílt szívvel a' történeteket,
mellyek kétségen kívül lettek, midön zsebjeből egy tel-
lyes marok kimondhatatlan betsü drága követ kihúzott, melly-
nek látására a' jó anyós tsak nem kővé merevedett. Nem érte
ugyan ő a' drága kövekhez; de még is tudta, hogy tsak tized
része is annak, a' mi szemébe tsillámlott több, mint a' mi az
ő és fia élelmére egész életek folyásában megkívántatna. Mind
abból, a' mit Nárdán körül látott, azt kelle kihozni, hogy az
a' szent ember ötét, a' vele tett hűségért nagy lélekkel kí-
vánja megjutalmazni, — és továbbá, hogy próbát akart tenni:
ha van e' Nárdánnak elég bátorsága és okossága a' veszélyből,
mellyhen szerentséjét vele megtaláltatta, magát kiragadni. —
Bé merültek mind ketten a' gazdagodás örömebe, nem tartóz-
tathaták-meg magokat, hogy szemeiket a' villogó kintsen ne-
legeltessék, 's kezdtek már azon kotzódni: miképp használják,

mire fordítsák azt, a' midőn a' kints hirtelen eltűnt. Sikoltottak, kapkodtak a' levegőbe, hogy a' repülő kintset megtarthassák, dör'sölték szemeiket, ezerszer és tsapdosták tenyereikkel az asztalt, öszve keresték kis lakjoknak, minden szegét zúgját; de hasztalan: oda a' kints! nints többé!

Most kezdte ismét Nárdán magának szemre hányásokat tenni háládatlanságaért, és szófogadatlanságaért, midőn megpillantá, hogy a' vas gyertyatartó megmaradt. Igazság a' mi rajtam történt! kiálta, elvesztém a' mit lopásként szereztem, és ez az egy, a' mit a' Dervisnek által kellet volna adnom, megmaradt. De hova lett ő maga? honnan van; hogy semmire nézi azt most, mit ma reggel olly igen óhajtott? Bizonyosan vissza tér ő még, monda az anyja, 's kiudja? nem lesz e' olly kegyes, hogy a' gyertyatartóért, mellyet élet veszély között hozál-ki, legalább annyit ad, hogy a' fénylő köveken való bánatinkban megvigasztal, mellyek úgy is nem nekünk valók, és a' mellyek végre tsak terhek lettek volna.

Béalla az éj, és Nárdán semmi más okból, hanem hogy legalkalmasabb vala, az egy szál meggyújtott gyertyát betevé a' vas gyertyatartóba. Megjelene azonnal egy Dervis, 's minekdtánna egy egész óráig folyvást pergelődött volna, levete egy Aspert (tesz egy jó krajtzárt,) és eltűne.

Képzelheti az ember, az illy ritka jelenet az illy' főkben mit tehetett. Nárdán, és az anyja egész éjjel nem hunyhatták bé szemeiket, bele nem untak e' tsuda történetről egymás közt fetsegni, és Nárdánnak egyszer az ütődött fejébe: mint lenne a' dolog, ha a' gyertyatartónak minden ágába gyertya tevődne?

Halasztódott a' próba a' következő éjre. A' gyertyatartó, mint tudjuk, tizenkét ágú volt. Nárdán mindegyikbe gyertyát tűzött, 's azon szempillantásban tizenkét Dervisek ugrának, elő, egy óra folyásáig forgolódának a' gyertyatartó körül, akkor egy egy áspert vete-le mindenik, és eltűnének. Ez a' következőzés annyira tetszék nekik, hogy ugyan ezen éjjen megpróbálák a' gyertyatartót új gyertyákkal; de nem jelenének meg a' Dervisek, 's a' tapasztalás bizonylá, hogy e' tsudálatos eszköz, tsak minden huszonnégy órában mutatja ki egyszer batosságát.

Bár mi tsekély lett légyen is a' jövedelem, a' mit illyen módon szerettek, elég vala még is arra, hogy napról napra boldogok lehessenek. Tizenkét áspert egy napra bizonytal több, mint a' mennynyire közönséges sorsokban számolhattak volna, — teheték vele szorgosabb szükségüket, 's e' módon még rövid időn meg is gazdagodhattak volna: de a' már bizonyos hirtok ismét új vágyódást szült. A' való kevésnek tetszett előttök, napról napra jobban érzették, melly sok híjjával volnának. Tizenkét áspert egy napra! biz' e' mellett még is tsak szegény ördög ez ember, monda Nárdán sóhajtvá, mi ez azon királyi kincshez képest, a' mit én a' földalatti üregből kihaztam?

E' vissza emlékezés, — jelen való állapotjának a' fényes kinézésekkel való egybehasonlítása, mellyeket vélt gazdagsági adándók, a' boldogtalan ifjúra nézve levének a' kedvetlenségnek, elégedetlenségnek, szakadátlan álmadozásoknak és feltételeknek forrási, mellyeknek egyike a' másikat lerontót-

ta. Az utolsó, mellyen magát megállapította, öreg jóltevőjéhez való utazás volt, hogy annak a' gyertyatartóval ajándékot tegyen. Elsőben, midőn annak erejét kismérte, azzal a' gondolattal volt, hogy a' Dervisnek tett ígéretét nem tartja meg; de minekutánna annak megtartásából szép hasznot reménylett, azzal a' bizodalommal lévén, hogy talán régi jó barátjának kedvét az által megnyeréndi, 's eltűnt kintseire ismét szert tehet: reá határozá magát, hogy a' varázsszert ahhoz elvigye. Elsőben az anyja ellent dült ebben neki. Fiam! jobb ma egy veréb, „monda,“ mint holnap egy tüzök; de Nárdán nem hagyta néki békét, míg fél válról megegyezett benne, 's így a' következő napon a' vas gyertyatartóval útnak indult. Egynehány napi utazás után szerentsésen megérkezék Magebribe, a' kapuban azonnal tudakozódott Abunadár Dervis felől, ki' e' kisdud városban olly esméretes volt, hogy lakját még a' gyermek is megmutathatta.

Nárdán a' Dervis sorsához gondolkodván, lakhelyül egy kis kunyhót, vagy egy nyomorult klastromot képzelt; de mint bámult-el, midőn egy palota kapujához vezetődött, melly fejedelmi laknak látszott. A' szolgák kikkel az elő udvar, és az előteremek pesgettek, azoknak ruháiknak gazdag 's pompás volta pillanatonként nevelék bámulását. Lehetetlen! gondolá magában, én nem jó helyen járok, nem értettek engemet, vagy pedig ki' akartak jádzani, hogy a' Dervis kunyhója helyett királyjok palotájába vezettek.

Illy kétségében megvoná magát egy szegelethen, és éppen abban a' gondolatban volt, hogy neki keményíti magát, és az előszobában egy előkelő urat meg-fog kérdezni, hol légyen ő, a' midőn egy szolga a' ház belső részéből kijövéen monda: Igen jókor Nárdán! a' Dervis az én uram, ki rád rég vár, örül ha téged láthat.

E' szavak után sok osztályokon keresztül bévezeté őtet egy pompás terembe, hol a' Dervist arannyal 's gyöngyökkel hímzett ágyszéken ülve találá. Nárdánnak szeme a' váratlan jelenésen káprázzván, le borult volna a' földre, ha Abunadár meg-nem-tartóztatta volna. De midőn sok hebegései után magát hosszasan hűsögre, háládatosságra kötelezte, és érdemet akart magának abból szerezni, hogy olly hosszú útra adta, magát, tsak hogy méltóságos jóltevőjének a' vas gyertyatartót, mellyért élet-halál között forgott, kezéhez adhassa; beszédbe ereszkedett vele az öreg. Te haládatlan ember! szólla, képzeled-e hogy előttem a' feketét fejjérré teheted? Olvasom lelkedben, és tudom legtitkosabb gondolatidat is. Soha te a' gyertyatartót hozzám nem hoztad volna, ha annak erejét esmérted volna. De én jól esmérem, viszonzá Nárdán, és éppen e' vala oka — Nem! te nem tudod, szavát szakasztá a' Dervis, de ezennel meg fogod tudni.

Parantsola azonnal egy szolgának, hogy hozzon tizenkét vlasz-gyertyákat, bé-rakta a' gyertyatartó tizenkét ágaiba, és meggyújtá azokat. Megjelenének azonnal tizenkét Dervisek, 's rendes tánczaikhoz kezdének. Mintán egy ideig kerengettek, meg üté egyenként azokat egy veszszövel Abunadár, 's azon pillanatban tizenkét halom arany darabokká, gyémantokká, 's rubinokká váltak. Lásd most, mondá Abunadár, mit kell ten-

ni, ha az ember e' tsuda gyertyatartónak hasznát akarja venni. Egyébaránt tudodra kell adnom, hogy én e' varázsszert nem egyéb okból kívántam, mint abból, hogy ez egy Bölts munkája, kit én tisztetek, 's mivel gyönyörködöm benne, az idegeneknek, kik engemet megkeresnek, mint ritkaságot mutogatni. Hogy erről meggyőződj, ím reád bízom kintstáromnak kultsait. Eredj! nyisd-fel azt, és íteld-meg magad, ha nints e' anyyim, hogy e' gyertyatartó nélkül el-ne-lehetnék?

Engede Nárdán, Keresztül futott tizenkét nagy bolt kamrát, mellyekben olly sokféle 's olly mérhetetlen kintsek valának, hogy maga is kételkednék, álmogna-e vagy ébren volna? alig hitt önn' érzékeinek, bár mindent látott szemeivel, tapogatott kezeivel. Talált ő itt arany és esüst rúdakkal, mindenféle drága Indiai, Persia, és khiniai árukkal, tsüts halmot képző vert és veretlen aranyokkal telyes tárházat, — nagy számú gyöngyökkel, drágakövekkel, betses edényekkel, mindenféle remek kézművekkel berzsényfa szekrényeket, mellyekben a' kintsek értéke a' művészséggel vetélkedett. Ez a' látás több vala, hogy sem azt a' szegény Nárdán lelke kiállhatta volna. Irigylése, kívánása mind azoknak a' miket látott, a' csudálgozás, és álmélgodás közben a' legkeserűbb sóhajtásokat sajtolák ki belőle, 's szeretete volna most magát megkorbatolsni, hogy tudta és akarátja ellen az öreg Dervis gazdagságát egy olly kintsel szaporította, melly egyedül maga felel öszvesen vett minden kintseivel. Óh! ha én azt tudhattám volna, a' mit most tudok, így kjálta-fel, és mivel lelke háborodásának titkolását minden iparkodása mellett is sokrá nem vihette: vissza jötték a' Bölcs Abunadárnak könnyű vala által-látni mind azt, valami belsejében megtörtént. De a' nélkül, hogy azt kimutatta volna, nagy barátsággal fogadta az ifjat, magánál tartóztatta még egynehány napig, és parantsolatot adott, hogy úgy szolgáljanak néki mint önn magának.

Végre, midőn azon estve, melly az elmenetel előtt való napot megelőzte, eljött, monda néki: Fiam Nárdán! nints kétségem, hogy azok által, mik rajtad történtek, hálátlanságnak nyavalyájából ki-ne-gyógyultál volna, ez reád nézve nagy nyereség. Mind e' mellett megismerem, hogy jótétedért adósod vagyok, mivel hosszú útát tettel, hogy nekem egy ollyas mit hozhast, a' miről tudod, hogy abban gyönyörködöm. Tovább tartóztatni nem célom, menny békével! Reggel a' kapuban találsz egy nyergelt lóra, melly hazádba viszsza-fog vinni, — és egy szolgát két terével, hogy azokat annyi arannyal, a' mennyit tsak elbírnak, — annyi drága-kövekkel, a' mennyit tsak kintstáromban kiválogathatsz, megterhelhesd. E' szavak után kézbe adá még egyszer kintstárának kultsait, jó éjtszákát kívána néki, a' nélkül, hogy a' hálálgodásoknak, mellyeket a' magán kívül lévő Nárdán szóra, végét vártá volna.

Kétségen kívül lehetetlen dolgok közzé tartozik telhetetlennek annyit tudni adni, mennyi elég. Nárdán az egész éjjel nyughatatlanul töltötte, nem a' Dervis adakozóságán való öröme miatt, ki őt' reménységén fellyül megajándékozta, és egy tizenkét áspere legényből igen gazdag emberré tette; hanem azon való bánatja miatt, hogy a' gyertyatartót itt kell hagyni, melly előtte, miolta annak titkát tudja betsesebb minden birodalmak kintstárainál. Enyim volt! így szólla, azomban öklével homlok üté magát, nálam nélkül soha nem juthatott vol-

na Abunadár annak birtokába, 's miért hogy most ő e' kintsnek ura? Mert én olly jó bolond valék, hogy neki ajándékoztam. Nem szép ő tőle, hogy egy olly öreg, e' mellett gazdag ember, egy szegény ifjúnak rovására, kinek magát attyául ajánlá-, illy utálatos módoa akar gazdagulni. Véli, hogy tartozását azon nyomorult ajándékkal, mit nála találhatok le fogja róvni! Mitsoda két arannyal, 's drágakövekkel terhelt teve azon gyertyatartóhoz, melly naponként tizenkétszer annyit ad? Óh bizonynal Abunadár fűsvény, telhetetlen ember, 's ezenfellyül háladatlan is, és nem érdemli, hogy egy illy kintsnek legyen birtokosa. Nem vádolhatom magamat, ha a' gyertyatartót ismét elviszem, melly nem övé, 's mellynek nem veszi egyéb hasznát, mint hogy magát nagyinak mutassa.

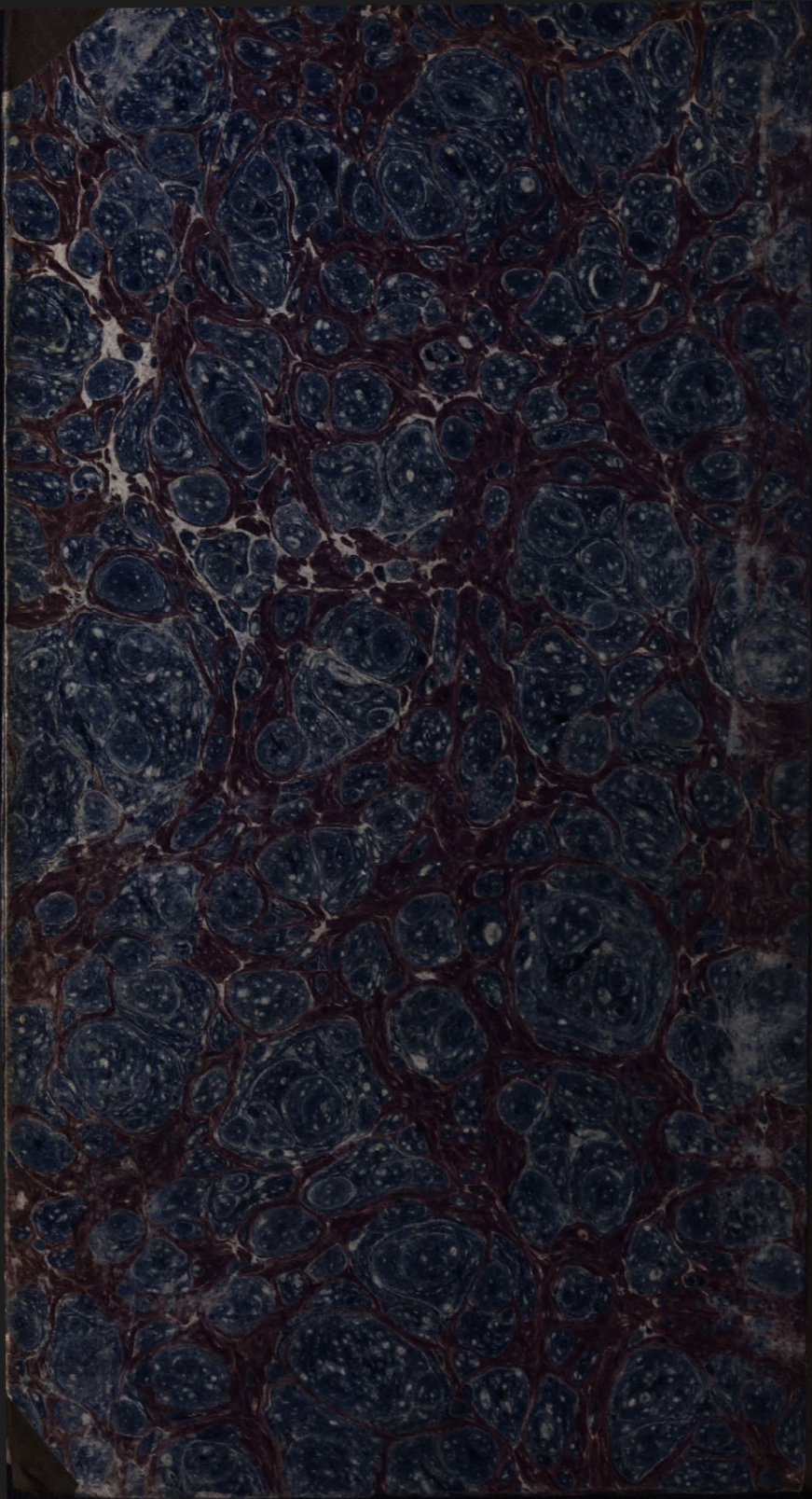
Mind azon okoskodásoknak, mellyeket a' hátatlan Nárdán előhorda, az az erős meghatározás lőn vége, hogy a' Dervisnek a' kultsok általadásában való bizodalmit hasznára fordítsa, és a' gyertyatartót magával viszsza vigye. Csak azt veszem viszsza — gondolá — melly az igazság útján enyim, és bár egy kis bünnel esik is meg, annak tsak tized részén is, mellyet egyetlenegy éjjel e' gyertyatartó behajt, építhetek egy pompás imádságházat, egy két száz Dervisre való klastromot, a' kik ebben éjjel nappal fognak értem imádkozni, 's Arzaíl angyalt (halál és ítélet angyala) arra fogják bírni, hogy e' tsekélységet bűneim sorából kitörölje.

Illy vídám gondolatokkal telve, bémene Nárdán mihelyt a' nap feljött, egynehány nagy zsákokkal az öreg Dervis kintstárába, kiválogatta a' mik neki tetszetek, 's nem felejtette el a' többek közt a' gyertyatartót is egy zsákba dugni, mellyet fellyül jöltévője engedelmének következésében arannyal, és drágakövekkel megtömött. Meg terhelé' azokkal a' két tevéet mellyek a' kapuba várták, kezéhez adta a' Dervisnek a' kultsokat, és ezer köszönetekkel, hoszszú élet kívánásával bútsüt vett, szép arab lovára két tevéiben gyönyörködve Baszorába szerentsésen megérkezett.

Az annya felette örült fia megérkezésén, 's annak pompájából, a' két terhelt tevéből azt huzta ki, hogy a' Dervistől jól fogadtatott. Nárdánnak sok volt tsak a' köszöntés ideje is, olly kívánsi vala a' varázs szer ujjonnan felfedezett erejét megmutatni. Sietett a' tevék terheit egy kamarába halomra hanyatni, bészárkózék, kivéve a' zsákból a' gyertyatartót, tizenkét gyertyát tűzött abba, meggyujtá, 's egy hajlós mogyorú veszszót veve kezébe. Megjelenének azonnal a' tizenkét Dervisek, és szokott tántzra kerekedének. Megüté Nárdán meg egyiket a' veszszóvel, de szerentsétlenségére nem jegyzé-meg, hogy az öreg bal-kezével tette az ütést. Nárdán ezt a' jobbal tette, minthogy mindent is azzal szokott tenni; de alig hogy az ütés megtörtént, a' helyett, hogy pénzé 's drága kövekké változtak volna, kivona mindegyik ruhája alól egy irtóztató gombos szíjj korbátsot, 's minden irlalom nélkül addig verék Nárdánt, míg a' földre rogyott. Ezután eltűntek, mind azt a' mi Abunadártól jött, lovat, tevéket terheikkel együtt, a' szolgákat, gyertyatartót, magokkal vévén; a' szerentsétlen Nárdánt a' földön fekve hagyván, hogy telhetetlenségét, hálátlanságát, gondolatlanságát, élete végéig sirassa.

Oláh János.

315.703

